

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Broj: 03-02-1415/2021
Sarajevo, 23.12.2021. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Predstavnički dom -**
gosp. Mirsad Zaimović, predsjedavajući ✓

- **Dom naroda -**
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam **NACRT ZAKONA O PSIHOLOŠKOJ DJELATNOSTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 296. sjednici, održanoj 23.12.2021. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog: - Nacrt zakona na bosanskom jeziku,
- Obrazac 1a,
- Obrazac 2,
- Obrazac IFP-DA,
- Izjava o usklađenosti,
- Mišljenja nadležnih kantonalnih institucija i
- Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

Cc: **Federalno ministarstvo rada i socijalne politike**
gosp. Vesko Drlića, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

N A C R T

**ZAKON O PSIHOLOŠKOJ DJELATNOSTI
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, decembar 2021. godine

ZAKON O PSIHOLOŠKOJ DJELATNOSTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. UVODNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se pravo na samostalno obavljanje poslova u struci, pripravnički staž, stručni ispit i izdavanje licence, prava i obaveze psihologa i korisnika psiholoških usluga, način obavljanja psihološke djelatnosti, komora psihologa, te nadzor nad obavljanjem psihološke djelatnosti kao djelatnosti od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2. (Korištenje izraza u Zakonu)

Izrazi koji se koriste u ovome zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 3. (Definicija pojmova)

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) *Psiholog* je lice koje je završilo osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i steklo stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno lice koje je završilo studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stepen stručne spreme) i steklo stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i lice koje ima priznatu inostranu stručnu kvalifikaciju psihologa, u skladu s ovim zakonom i posebnim propisima;
- b) *Bachelor psihologije* je lice koje je završilo osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri ili četiri godine (180 ili 240 ECTS-a) i steklo stručno zvanje bachelora psihologije u Bosni i Hercegovini, te ima pravo obavljati poslove definisane dodatkom izdatoj diplomi;
- c) *Licencirani psiholog* je psiholog kojemu je priznato pravo na samostalno obavljanje poslova u struci na teritoriji Federacije u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega;
- d) *Korisnik psiholoških usluga* je lice ili grupa lica prema kojima se provode stručni postupci psihološke djelatnosti;
- e) *Naručitelj psiholoških usluga* je fizičko ili pravno lice koje naručuje psihološku uslugu zbog procjene lica ili grupe lica u svrhu objašnjavanja i predviđanja njihova ponašanja, pronalaženja uzroka neefikasnosti ili poremećaja, te planiranja i provođenja psiholoških programa i tretmana, a koja za taj zahtjev ima valjan pravni osnov ili pristanak korisnika psiholoških usluga;
- f) *Primjenjena psihologija* je sistem psiholoških disciplina koje se bave primjenom psihologičkih spoznaja i postupaka s ciljem unapređenja zdravlja, kvalitete života i efikasnosti u različitim područjima ljudske djelatnosti;
- g) *Komora psihologa* je samostalno i nezavisno strukovno udruženje psihologa u Federaciji, osnovano u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega, koje se brine za razvoj psihološke djelatnosti na teritoriji Federacije u pogledu njezinog stručnog, etičnog i zakonitog obavljanja, vodi računa o njezinom ugledu, te zastupa i ostvaruje zajedničke interese lica koja se bave psihološkom

- djelatnošću u Federaciji pred državnim i drugim organima u zemlji i inostranstvu i pruža im stručnu pomoć i zaštitu;
- h) *Licenca* je javna isprava koju izdaje komora psihologa i na osnovu koje psiholozi stiču pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci na području Federacije i
 - i) *Privatna psihološka praksa* (u daljem tekstu: privatna praksa) je obavljanje psihološke djelatnosti kao samostalne profesionalne djelatnosti.
- (2) Riječ psiholog i njezine izvedenice u pravnom prometu mogu se upotrebljavati samo u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 4. (Obuvat psihološke djelatnosti)

Kao djelatnost od interesa za Federaciju, koja podliježe kontroli standarda obrazovanja i standarda kvalitete, psihološka djelatnost je sistem pojedinačno ili grupno usmjerenih stručnih postupaka zasnovan na načelima i spoznajama psihološke nauke i prakse, koji obuhvata:

- a) *Prevenciju* kao psihološke postupke provedene s ciljem zaštite mentalnog zdravlja, povećanja sposobnosti za suočavanje sa svakodnevnim zahtjevima i kriznim situacijama, te smanjenja rizika od obolijevanja, ozljedivanja i psihosocijalnih problema;
- b) *Psihološku procjenu i psihodijagnostiku* kognitivnih i psihomotoričkih sposobnosti, osobina ličnosti, emocionalnog i socijalnog funkcionisanja korisnika psiholoških usluga, u svrhu objašnjavanja i predviđanja njihova ponašanja, pronalaženja uzroka neefikasnosti ili poremećaja, te planiranja i provođenja psiholoških programa i tretmana;
- c) *Psihološke postupke* namijenjene profesionalnom usmjeravanju, utvrđivanju i poboljšanju kvalitete profesionalnog funkcionisanja korisnika psiholoških usluga s ciljem optimalnog iskorištavanja ličnih potencijala, poboljšanja grupne i organizacijske efikasnosti, te unapređenja specifične zdravstvene zaštite radnika;
- d) *Psihološko savjetovanje* kao postupke namijenjene zaštiti, održavanju i poboljšanju mentalnog zdravlja korisnika psiholoških usluga, te poboljšanju kvalitete života i rada, optimalnom iskorištavanju ličnih potencijala i poboljšanju grupne i organizacijske efikasnosti;
- e) *Edukacijske aktivnosti* koje uključuju obrazovanje pojedinaca i grupa u ovlađavanju opštim i specifičnim psihološkim znanjima i vještinama s ciljem sticanja psihološke naobrazbe, poboljšanja lične efikasnosti i efikasnosti u radu s ljudima;
- f) *Stručna istraživanja* psihičkih i psihosocijalnih procesa i stanja pojedinaca i grupa s ciljem produbljivanja spoznaja o zakonitostima psihičkog i psihosocijalnog djelovanja, te procjene društvenih potreba i posljedica ekonomskih ili društvenih inicijativa;
- g) *Psihološku evaluaciju* svih psiholoških i drugih postupaka, programa i tretmana koji se tiču korisnika psiholoških usluga i koji mogu imati psihičke ili psihosocijalne posljedice i
- h) *Psihološka vještačenja* kao skup stručnih aktivnosti koje vještak psihološke struke provodi uz korištenje naučnih, tehničkih i drugih dostignuća, te daje potrebna stručna znanja sudu ili drugom organu koji vodi postupak s ciljem utvrđivanja, ocjene ili razjašnjenja pravno relevantnih činjenica.

Član 5. (Svrha obavljanja psihološke djelatnosti)

Svrha obavljanja psihološke djelatnosti je psihološko osnaživanje pojedinaca, grupa i zajednica kao i razvoj njihovih sposobnosti i potencijala, poticanje pozitivnih psihosocijalnih promjena, razvoj kvalitetnih i dostupnih usluga stručnog rada u ovoj oblasti, unapređenje zdravlja i kvalitete života korisnika psiholoških usluga, kao i razvoj i unapređenje organizacija i institucija, te društva u cjelini.

Član 6.
(Osnovna načela obavljanja psihološke djelatnosti)

Psihološka se djelatnost organizuje i provodi na način koji obezbeđuje pristupačnu, pravičnu, sveobuhvatnu, kvalitetnu, kontinuiranu i efikasnu uslugu kako pojedincima, tako i određenim grupama, u skladu s njihovim potrebama za psihološkim uslugama.

Član 7.
(Zabrana diskriminacije)

Obavljanje psihološke djelatnosti zasniva se na obezbeđenju ravnopravnog tretmana svih korisnika psiholoških usluga bez obzira na njihove razlike u rasi, boji kože, polu, jeziku, političkom i nacionalnom opredjeljenju, socijalnom porijeklu, polnoj orientaciji, rodnom identitetu i polnim karakteristikama, starosti, imovini, mjestu rođenja, mjestu prebivališta/boravišta, prirodi socijalne ugroženosti, invaliditetu ili bilo kojem drugom statusu.

Član 8.
(Područja obavljanja psihološke djelatnosti)

Psihološka se djelatnost generalno obavlja u svim društvenim područjima i oblastima koje se bave unapređenjem i tretmanom zdravlja i kvalitete života pojedinaca i grupa u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, odgojem i obrazovanjem, pitanjima pravne i sigurnosne zaštite, razvojem i unapređenjem radnih procesa u organizacijama i institucijama, kao i razvojem društva u cjelini.

II. PRAVO NA SAMOSTALNO OBAVLJANJE POSLOVA U STRUCI

Član 9.
(Sticanje prava na samostalno obavljanje poslova u struci)

Pravo na samostalno obavljanje poslova u struci stiče se priznavanjem prava na samostalno obavljanje poslova u struci na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, kao i propisima donesenim na osnovu ovoga zakona.

Član 10.
(Opšti uslovi za samostalno obavljanje poslova u struci)

Opšti uslovi za samostalno obavljanje poslova u struci su:

- a) državljanstvo Bosne i Hercegovine;
- b) poslovna i zdravstvena sposobnost;
- c) završen osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i stečeno stručno zvanje magistra psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno završen studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stepen stručne spreme) i stečeno stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i priznata inostrana stručna kvalifikacija, u skladu s ovim zakonom i posebnim propisima, na osnovu koje se mogu samostalno obavljati poslovi u struci;
- d) položen stručni ispit ili više od pet godina radnog staža u struci;
- e) odobrenje za samostalno obavljanje poslova u struci izdato od strane komore psihologa (licenca);
- f) članstvo u komori psihologa, odnosno upis u registar komore psihologa.

Član 11.
(Uslovi za strane državljanje)

- (1) Izuzetno od odredbe tačke a) člana 10. ovoga zakona strani državljanji mogu samostalno obavljati poslove u struci u Federaciji u skladu s propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranaca u Federaciji i propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, kao i u skladu s odredbama ovoga zakona.
- (2) Strani državljanji moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koriste na teritoriji Federacije, najmanje na nivou koji je potreban za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga, odnosno na nivou B2 prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike.

Član 12.
(Pravo na samostalno obavljanje poslova u struci)

- (1) Pravo na samostalno obavljanje poslova u struci priznaje se isključivo psihologima koje je komora psihologa upisala u registar licenciranih psihologa pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.
- (2) Sadržaj i način vođenja registra iz stava (1) ovoga člana propisuje federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar).

Član 13.
(Prestanak prava na samostalno obavljanje poslova u struci)

Licenciranom psihologu pravo na samostalno obavljanje poslova u struci prestaje:

- a) smrću;
- b) na njegov zahtjev;
- c) gubitkom poslovne sposobnosti;
- d) trajnim gubitkom zdravstvene sposobnosti;
- e) neispunjavanjem obaveze stručnog usavršavanja;
- f) teškom povredom etičkog kodeksa psihološke djelatnosti;
- g) izricanjem od strane komore psihologa disciplinske mjere privremene zabrane samostalnog obavljanja poslova u struci ili mjere prestanka prava na samostalno obavljanje poslova u struci.

Član 14.
(Zapreke za samostalno obavljanje poslova u struci)

- (1) Licencirani psiholog ne smije samostalno obavljati poslove u struci u slučaju:

- a) lišenja poslovne sposobnosti koje počinje od dana pravosnažnosti odluke o lišenju poslovne sposobnosti;
- b) osude za krivično djelo nasilja u porodici i/ili izrečene zaštitne mjere za krivično djelo nasilja u porodici i to od dana pravosnažnosti odluke suda;
- c) osude za krivična djela protiv polne slobode i morala i to od dana pravosnažnosti odluke suda;
- d) osude na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od šest mjeseci i to od dana pravosnažnosti odluke suda i
- e) zabrane samostalnog obavljanja poslova u struci i to od dana pravosnažnosti odluke o zabrani samostalnog obavljanja poslova u struci.

- (2) U ostalim slučajevima licencirani psiholog ne smije samostalno obavljati poslove u struci od dana odluke komore psihologa o prestanku prava na samostalno obavljanje poslova u struci.

Član 15.
(Nedostojnost za obavljanje poslova u struci)

- (1) Psiholog koji je pravosnažnom sudskom presudom proglašen krivim za počinjenje krivičnih djela protiv zdravlja ljudi, krivičnih djela podmićivanja i krivičnih djela protiv službene i druge odgovornosti utvrđenim krivičnim propisima Federacije može se, s obzirom na važnost i prirodu ugroženog dobra ili druge posljedice, te s obzirom na okolnosti pod kojima je radnja izvršena, odnosno propuštena, smatrati nedostojnim za obavljanje poslova u struci, o čemu odlučuje komora psihologa.
- (2) Psihologu iz stava (1) ovoga člana može biti uskraćeno izdavanje licence, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licenca.
- (3) Ukoliko je psiholog pravosnažnom sudskom presudom nadležnih sudova u Bosni i Hercegovini, odnosno inostranstvu, proglašen krivim za krivična djela slična krivičnim djelima iz stava (1) ovoga člana, može mu biti uskraćeno izdavanje licence, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licenca od strane komore psihologa.
- (4) Nedostojnost za obavljanje psihološke djelatnosti iz st. (1) i (3) ovoga člana, kao i drugi slučajevi koji psihologa čine nedostojnim za obavljanje psihološke djelatnosti, te način i postupak izricanja ove mjere bliže se utvrđuju statutom komore psihologa.

III. PRIPRAVNIČKI STAŽ, STRUČNI ISPIT I IZDAVANJE LICENCE

Član 16.
(Pojam pripravničkog staža)

Pripravnički staž je organizovani oblik stručnog osposobljavanja psihologa za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom psihologa mentora.

Član 17.
(Obavljanje pripravničkog staža)

- (1) Pravo i obaveza obavljanja pripravničkog staža stiče se nakon završetka studija psihologije i upisom u registar psihologa pripravnika koji vodi komora psihologa.
- (2) Sadržaj i način vođenja registra psihologa pripravnika propisuje federalni ministar.

Član 18.
(Trajanje pripravničkog staža)

Pripravnički staž psihologa obavlja se u trajanju od jedne godine.

Član 19.
(Način obavljanja pripravničkog staža)

- (1) Pripravnik psiholog zasniva radni odnos na određeno vrijeme s ciljem obavljanja pripravničkog staža.

- (2) Pripravnički staž ili jedan njegov dio može se obavljati u obliku volontiranja u skladu sa zakonom.
- (3) Javne ustanove su obavezne primati psihologe na obavljanje pripravničkog staža prema kriterijima koje određuje nadležni organ uprave iz oblasti u okviru koje javne ustanove obavljaju svoju osnovnu djelatnost.
- (4) Pripravnički staž ili jedan njegov dio psiholozi mogu obavljati kod licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu najmanje pet godina prema kriterijima koje propisuje federalni ministar.

Član 20.
(Uslovi za obavljanje pripravničkog staža)

- (1) Pripravnički staž obavlja se u javnim ustanovama i privatnoj praksi koje ispunjavaju uslove prostora, opreme i kadra i to ako:
 - a) imaju organizacijske jedinice prema zahtjevima pojedinog dijela pripravničkog programa iz oblasti u okviru koje obavljaju svoju osnovnu djelatnost;
 - b) u toj organizacijskoj jedinici u punom radnom vremenu radi licencirani psiholog s položenim stručnim ispitom ili s više od pet godina radnog staža u struci;
 - c) organizacijska jedinica ima potrebnu opremu i prostor za uspješno provođenje programom predviđenog osposobljavanja prema zahtjevima savremene psihološke nauke.
- (2) Uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za obavljanje pripravničkog staža, koje moraju ispunjavati javne ustanove i privatne prakse, kao i postupak provjere ispunjenosti navedenih uslova propisuje federalni ministar.
- (3) Rješenjem nadležnog federalnog organa uprave iz oblasti u okviru koje federalne javne ustanove obavljaju svoju osnovnu djelatnost utvrđuje se ispunjenost uslova za obavljanje pripravničkog staža psihologa.
- (4) Rješenjem nadležnog kantonalnog organa uprave iz oblasti u okviru koje kantonalne, gradske ili opštinske javne ustanove obavljaju svoju osnovnu djelatnost utvrđuje se ispunjenost uslova za obavljanje pripravničkog staža psihologa u tim ustanovama.
- (5) Rješenjem nadležnog kantonalnog organa uprave utvrđuje se ispunjenost uslova za obavljanje pripravničkog staža psihologa kod licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu.
- (6) Rješenja iz st. (2), (3) i (4) ovoga člana konačna su u upravom postupku i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Član 21.
(Praćenje i nadzor nad radom psihologa pripravnika)

- (1) Rad psihologa pripravnika tokom pripravničkog staža prati i nadzire psiholog mentor kojega određuje pravno lice kod koje psiholog pripravnik obavlja pripravnički staž.
- (2) Psiholog mentor može biti isključivo licencirani psiholog.
- (3) Psiholog mentor odgovoran je za propisano provođenje plana i programa pripravničkog staža.

- (4) Psiholog mentor dužan je brinuti se za stručnu i praktičnu obuku psihologa pripravnika, sticanje specifičnih znanja i vještina svojstvenih pojedinim područjima primijenjene psihologije, kao i za poštivanje pravila propisanih etičkim kodeksom psihološke djelatnosti.
- (5) Psiholog mentor obavezan je redovito provjeravati stečena znanja i vještine psihologa pripravnika.

Član 22.
(Plan i program pripravničkog staža)

- (1) U skladu sa svojim ustavnim i zakonskim nadležnostima, program pripravničkog staža psihologa utvrđuje federalni, odnosno kantonalni organ uprave za oblast iz okvira svoje nadležnosti i za pravna lica registrovana prema federalnim, odnosno kantonalnim propisima.
- (2) Programom pripravničkog staža iz stava (1) ovoga člana propisuje se okvirni sadržaj i postupak za donošenje godišnjih planova pripravničkog staža, kao i ostala pitanja značajna za provođenje programa pripravničkog staža.
- (3) Godišnje planove pripravničkog staža donose pravna lica koja u okviru svoje osnovne djelatnosti obavljaju jedan ili više poslova utvrđenih članom 4. ovoga zakona.

Član 23.
(Obaveza polaganja stručnog ispita)

- (1) Nakon uspješno završenog pripravničkog staža i stečenih kompetencija utvrđenih planom i programom pripravničkog staža psiholog pripravnik polaze stručni ispit.
- (2) Za psihologe koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona budu imali najmanje godinu dana radnog staža u struci smatraće se da su obavili pripravnički staž i dužni su u roku od godinu dana položiti stručni ispit.
- (3) Psiholozi koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona budu imali najmanje pet godina radnog staža u struci nemaju obavezu polaganja stručnog ispita ukoliko u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za dobivanje osnovne licence za rad uz priložen dokaz o obavljanju poslova u struci u trajanju dužem od pet godina.

Član 24.
(Način polaganja stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit provodi ispitna komisija Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Sadržaj i način provođenja stručnog ispita, kao i visinu naknade za polaganje stručnog ispita propisuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) na prijedlog Ministarstva.
- (3) Naknada iz stava (2) ovoga člana uplaćuje se u budžet Federacije.
- (4) Psihologa pripravnika briše se iz registra psihologa pripravnika ako u roku od tri godine od sticanja prava na polaganje psihološkog stručnog ispita ne položi taj ispit.

Član 25.
(Priznavanje pripravničkog staža obavljenog u inostranstvu)

- (1) Federalni ministar može pripravnički staž obavljen u inostranstvu priznati u potpunosti ili djelimično, ukoliko program pripravničkog staža obavljenog u inostranstvu bitno ne odstupa od programa koji su važeći u Federaciji.
- (2) Federalni ministar rješenjem utvrđuje priznavanje pripravničkog staža iz stava (1) ovoga člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva propisuje uslove i način priznavanja pripravničkog staža koji je obavljen u inostranstvu, kao i visinu naknade za obradu zahtjeva za priznavanje.
- (4) Naknada iz stava (3) ovoga člana uplaćuje se u budžet Federacije.

Član 26.
(Primjena Zakona na psihologe pripravnike)

Na psihologe pripravnike na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga zakona o čuvanju profesionalne tajne, te druge odredbe kojima se uređuje položaj licenciranog psihologa, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 27.
(Izdavanje osnovne licence)

- (1) Psiholozi se nakon položenog stručnog ispita obavezno upisuju kod komore psihologa u registar licenciranih psihologa i time stiču pravo na izdavanje osnovne licence.
- (2) Licenca iz stava (1) ovoga člana izdaje se s rokom važenja od pet godina i obnavlja se u skladu s ovim zakonom i programom kojim se utvrđuje zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, te rokovi i postupak provjere stručnosti koju je psiholog stekao u okviru stručnog usavršavanja.
- (3) Licencom iz stava (1) ovoga člana psiholog stiče pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci.
- (4) Psiholozima s radnim stažom u struci iznad pet godina komora psihologa izdaje osnovnu licencu uz priložen dokaz o obavljanju psihološke djelatnosti u trajanju dužem od pet godina i pod drugim uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 28.
(Izdavanje posebne i specijalističke licence)

- (1) Pored osnovne licence iz člana 27. ovoga zakona, komora psihologa izdaje posebnu i specijalističku licencu.
- (2) Posebnu licencu komora psihologa izdaje licenciranom psihologu s osnovnom licencom koji je stekao posebna znanja i vještine iz odgovarajuće oblasti.
- (3) Specijalističku licencu komora psihologa izdaje psihologu s osnovnom licencom koji je završio odgovarajući specijalistički program.

Član 29.
(Postupak izdavanja licenci)

- (1) Postupak i uslove za izdavanje licenci iz čl. 27. i 28. ovoga zakona, njihov sadržaj i izgled, kao i visinu naknada za njihovo izdavanje propisuje Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva.
- (2) Licencirani psiholog obavlja poslove svoje profesije isključivo u okviru svog stručnog naziva utvrđenog licencama izdatim od strane komore psihologa.

Član 30.
(Oduzimanje licence)

- (1) Komora psihologa licenciranom psihologu oduzima licencu ako:

- a) ne bude više ispunjavaoo propisane uslove prilikom obnavljanja licence;
 - b) komora psihologa odredi tu mjeru kao najstrožu kaznu zbog kršenja etičkog kodeksa psihološke djelatnosti i
 - c) dopunsku i privatnu djelatnost obavlja suprotno odredbama ovoga zakona.
- (2) O činjenici i razlozima oduzimanja licence komora je psihologa dužna u roku od 15 dana od dana oduzimanja licence obavijestiti Ministarstvo i pravno lice kod kojeg je angažovan psiholog kojemu je oduzeta licenca.

IV. PRAVA I OBAVEZE PSIHOLOGA I KORISNIKA PSIHOLOŠKIH USLUGA

Član 31.
(Opšte obaveze licenciranog psihologa)

- (1) Obavljanje poslova u struci od strane licenciranog psihologa zasniva se na obavezi nezavisnog i profesionalnog djelovanja, kontinuiranog održavanja i podizanja kvalitete psiholoških usluga, te očuvanja i unapređenja slobode i ugleda svoga zvanja, kao i unapređenja dostojanstvenog i odgovornog profesionalnog ponašanja poštujući u svom radu propise iz oblasti psihološke djelatnosti, pravila struke, te etički kodeks psihološke djelatnosti.
- (2) U odnosu na prava korisnika psiholoških usluga, obavljanje poslova u struci od strane licenciranog psihologa zasniva se na obavezi poštivanja:
 - a) načela humanizma i ljudskog dostojanstva korisnika psiholoških usluga na način da mu se pruža sveobuhvatna zaštita i podrška uz uvažavanje njegovog fizičkog i duševnog digniteta i integriteta, kao i njegovih moralnih, kulturnih i vjerskih uvjerenja, u skladu s osnovnim ljudskim pravima i slobodama;
 - b) načela najboljeg interesa korisnika psiholoških usluga, a posebno u postupcima koji uključuju donošenje odluka koje na bilo koji način utiču na njegov pravni, ekonomski, socijalni ili zdravstveni status;
 - c) načela održavanja i unapređenja povjerenja između psihologa i korisnika usluga, te članova njegove porodice kroz jačanje partnerskih odnosa;
 - d) prava korisnika psiholoških usluga da bude informisan o svom stanju, stručnim tretmanima u koje je uključen i njihovim očekivanim rezultatima s ciljem povećanja stepena njegovog razumijevanja vlastite situacije i pružanja podrške u donošenju samostalnih odluka koje se tiču njegova života;

- e) prava korisnika psiholoških usluga da, u skladu s njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima, bude uključen u donošenje odluka koje na bilo koji način utiču na njegov život;
- f) prava korisnika psiholoških usluga na slobodan izbor psiholoških usluga i stručnih tretmana, u skladu s njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima;
- g) prava korisnika psiholoških usluga na privatnost i povjerljivost ličnih podataka u skladu s odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11 - Ispravka);
- h) prava korisnika psiholoških usluga na pritužbu u pogledu profesionalnog postupanja, aktivnosti ili stručnih tretmana u koje je uključen, kao i ostalih situacija i pojava koje na bilo koji način utiču na njegov život;
- i) etičkog kodeksa psihološke djelatnosti i obaveze suzdržavanja od svake aktivnosti koja nije spojiva s ugledom i dostojanstvom psihologa ili izlazi iz okvira njegove stručne osposobljenosti, a koja može direktno ili indirektno našteti korisniku ili naručitelju psiholoških usluga.

Član 32. (Posebne obaveze licenciranog psihologa)

- (1) Sve što pri obavljanju poslova u struci sazna o korisniku psiholoških usluga, posebno u segmentu njegovog ličnog ili porodičnog života, licencirani je psiholog obavezan čuvati kao profesionalnu tajnu, uključujući i korištena psihodiagnastička sredstva i zaključna mišljenja.
- (2) Podatke iz stava (1) ovoga člana obavezne su čuvati kao profesionalnu tajnu i druga lica kojima su ti podaci dostupni u obavljanju njihovih djelatnosti.
- (3) Izuzetno, lica iz st. (1) i (2) ovoga člana obavezne su, u skladu s posebnim propisima, ustupiti podatke koje su saznale o korisniku psiholoških usluga i zaključna mišljenja isključivo po zahtjevu nadležnih organa uprave ili pravosudnih organa.
- (4) Pri dostavi podataka iz stava (3) ovoga člana, lica iz st. (1) i (2) ovoga člana obavezna su voditi računa o tome da oblik i obim iznesenih podataka budu u skladu s načelima struke i odredbama etičkog kodeksa psihološke djelatnosti.
- (5) Čuvanje profesionalne tajne obaveza je i nakon prestanka prava na obavljanje poslova u struci.

Član 33. (Opšta prava licenciranog psihologa)

U obavljanju poslova i zadataka u okviru psihološke djelatnosti, licencirani psiholog ima pravo:

- a) samostalno obavljati poslove i zadatke svoje struke;
- b) biti ravnopravan član tima u slučajevima kada se propisuje timski rad;
- c) biti ravnopravan član interdisciplinarnog, odnosno multidisciplinarnog, kao i intersektorskog, odnosno multisektorskog tima u okviru svoje profesionalne odgovornosti;
- d) organizovati i provoditi pojedinačne ili grupne usmjerene stručne postupke i mjere, te koristiti sredstva zasnovana na načelima i spoznajama psihološke nauke i prakse u skladu s odredbama ovoga zakona;
- e) stručno se usavršavati kroz specijalizaciju, odnosno kontinuirano stručno usavršavanje;
- f) odbiti sudjelovanje u naučno-istraživačkim projektima ukoliko oni nisu neophodni za poboljšanje i unapređenje psihološke djelatnosti;

- g) odbiti uraditi poslove i zadatke za koje nije stručno osposobljen i
- h) biti vrednovan i nagrađivan za svoj rad i doprinos u skladu s ovim zakonom.

Član 34.
(Pravo i obaveza stručnog usavršavanja)

- (1) Licencirani psiholog ima pravo i obavezu stručnog usavršavanja koje obuhvata kontinuirano praćenje razvoja psihološke nauke i sticanje novih kompetencija s ciljem održavanja i unapređenja kvalitete provođenja stručnih postupaka i mjera, kao i pravo na sticanje specijalizovanih stručnih kompetencija potrebnih za pojedino područje primijenjene psihologije.
- (2) Način provođenja, sadržaj, rokove i postupak stručnog usavršavanja iz stava (1) ovoga člana uređuju se zajedničkim programom stručnog usavršavanja licenciranih psihologa koji jednom godišnje donosi federalni ministar na prijedlog komore psihologa.
- (3) Poslodavac je dužan omogućiti licenciranom psihologu sudjelovanje na stručnom usavršavanju iz stava (1) ovoga člana.

Član 35.
(Posjedovanje posebnih stručnih kompetencija)

- (1) Licencirani psiholog može zahtijevati da mu se prizna posjedovanje posebnih stručnih kompetencija u vidu dodatnih stručnih znanja i vještina, potrebnih za obavljanje zahtjevnijih oblika stručnog rada, čije sticanje zahtijeva specifičnu izobrazbu za samostalni rad u različitim područjima primijenjene psihologije (u daljem tekstu: specijalizacija).
- (2) Specijalizacija iz stava (1) ovoga člana predstavlja poseban vid organizovanog stručnog usavršavanja s ciljem osposobljavanja za obavljanje poslova i zadataka pojedinih užih oblasti psihologije.
- (3) Područja i programe specijalizacija psihologa, te njihovo trajanje i način organizovanja utvrđuju, uz prethodno pribavljeno mišljenje komore psihologa, federalni, odnosno kantonalni organi uprave koji su, u skladu sa svojim ustavnim ovlaštenjima, nadležni za oblast na koju se ta specijalizacija odnosi.
- (4) O zahtjevu za priznanje specijalizacije iz stava (1) ovoga člana rješenjem odlučuje federalni, odnosno kantonalni organ uprave iz stava (3) ovoga člana.
- (5) Rješenje iz stava (4) ovoga člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Prznata specijalizacija upisuje se u registar licenciranih psihologa sa specijalizacijama.
- (7) Sadržaj i način vođenja registra licenciranih psihologa sa specijalizacijama propisuje federalni ministar.

Član 36.
(Pravo na slobodan izbor)

Licencirani je psiholog slobodan u izboru i primjeni psihološkog pristupa, metoda, tehnika i intervencija, uvažavajući odredbe ovoga zakona i etički kodeks psihološke djelatnosti.

Član 37.
(Pravo na upotrebu psihodijagnostičkih sredstava)

- (1) U skladu sa standardima koje određuje komora psihologa i ukoliko nisu propisani kao obavezni, licencirani psiholog ima pravo na samostalan izbor, primjenu i interpretiranje psiholoških testova i mjernih instrumenata (u daljem tekstu: psihodijagnostička sredstva) koje je komora psihologa uvrstila na listu posebno zaštićenih psihodijagnostičkih sredstava.
- (2) Listu posebno zaštićenih psihodijagnostičkih sredstava utvrđuje komora psihologa opštim aktom.
- (3) Posebno zaštićena psihodijagnostička sredstva zabranjeno je u cijelini ili dijelovima umnožavati ili na bilo koji način davati na uvid neovlaštenim licima.
- (4) Zabrana iz stava (3) ovoga člana odnosi se na sve psihologe, izdavače i distributere psihodijagnostičkih sredstava, psihotehničare, pomoćno osoblje, korisnike psiholoških usluga i druge učesnike u psihodijagnostičkom procesu.
- (5) Neovlaštenim licima iz stava (3) ovoga člana smatraju se lica koja nisu licencirani psiholozi, te ne sudjeluju u procesu izrade, distribucije, primjene i interpretacije psihodijagnostičkih sredstava.

Član 38.
(Pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva)

- (1) Licencirani psiholog ima pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva koje mu je dužan obezbijediti poslodavac kod kojega je zaposlen kako bi mogao obavljati poslove u struci prema standardima utvrđenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (2) Javnoj ustanovi socijalne ili zdravstvene zaštite koja zapošjava licenciranog psihologa i čija djelatnost nije smještanje i zbrinjavanje korisnika adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva dužan je obezbijediti njezin osnivač.

Član 39.
(Prava korisnika i naručitelja psiholoških usluga)

- (1) Korisnik psiholoških usluga ima pravo upoznati se s rezultatima obavljenih psiholoških usluga u skladu s etičkim kodeksom psihološke djelatnosti i propisima kojima se uređuju područja zaštite ličnih podataka i tajnosti podataka.
- (2) Korisnik psiholoških usluga ima pravo:
 - a) biti informisan o rezultatima psihološke procjene, karakteristikama eventualnog tretmana ili planu i programu psihološke edukacije;
 - b) ne prihvati primjenu preporučene psihološke metode ili postupka na osnovu upoznavanja s njihovim karakteristikama;
 - c) dozvoliti ili odbiti da psiholog i njegovi saradnici bez njegove pisane saglasnosti dostavljaju podatke o njegovom psihičkom stanju i ostalim konstatacijama psihološkog pregleda drugim licima osim u slučajevima i na način utvrđen ovim zakonom.
- (3) Za djecu do 15 godina i za lica pod starateljstvom, prava iz stava (1) ovoga člana ostvaruju njihovi zakonski zastupnici.

- (4) Naručitelj psiholoških usluga ima pravo upoznati se s rezultatima naručenih psiholoških usluga u skladu s etičkim kodeksom psihološke djelatnosti i propisima kojima se uređuju područja zaštite ličnih podataka i tajnosti podataka.

V. NAČIN OBAVLJANJA PSIHOLOŠKE DJELATNOSTI

Član 40. (Način obavljanja psihološke djelatnosti)

- (1) Licencirani psiholog obavlja poslove u struci kao nesamostalnu djelatnost kod pravnog lica s kojim je u radnom ili volonterskom odnosu, odnosno kao samostalnu djelatnost u pojedinačnoj ili grupnoj privatnoj praksi na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.
- (2) Licencirani psiholozi svoju djelatnost obavljaju kroz postupke i aktivnosti utvrđene članom 4. ovoga zakona pri čemu:
- a) samostalno obavljanje poslova u struci podrazumijeva samostalno izvršavanje svih aktivnosti iz domena psihološke djelatnosti;
 - b) djelovanje i sudjelovanje psihologa kao člana psihološkog tima podrazumijeva izvršavanje svih aktivnosti iz domena psihološke djelatnosti u okvirima utvrđenih zadataka i aktivnosti tima, te u koordinaciji s ostalim članovima tima;
 - c) djelovanje i sudjelovanje psihologa kao člana interdisciplinarnog, odnosno multidisciplinarnog, kao i intersektorskog, odnosno multisektorskog tima podrazumijeva izvršavanje svih aktivnosti komplementarnog karaktera iz domena psihološke djelatnosti u okvirima utvrđenih zadataka i aktivnosti tima, te u koordinaciji s ostalim članovima tima.

Član 41. (Volonterski rad)

- (1) Licencirani psiholog može besplatno obavljati poslove u struci kroz volonterski rad u javnim ustanovama, privrednim društvima, humanitarnim organizacijama, udruženjima građana i fondacijama.
- (2) Obavljanje poslova u struci iz stava (1) ovoga člana licencirani psiholog prijavljuje komori psihologa s ciljem njegovog upisa u registar licenciranih psihologa koji obavljaju volonterski rad.
- (3) Sadržaj i način vođenja registra licenciranih psihologa koji obavljaju volonterski rad propisuje federalni ministar.

Član 42. (Obavljanje registrovane dopunske psihološke djelatnosti)

- (1) U skladu s propisima o obrtu i srodnim djelatnostima, licencirani psiholog koji obavlja poslove u struci kao nesamostalnu djelatnost po ugovoru o radu s punim radnim vremenom ili koji je ostvario pravo na penziju ima pravo na obavljanje registrovane dopunske psihološke djelatnosti (u daljem tekstu: dopunska djelatnost).
- (2) Pravo iz stava (1) ovoga člana odnosi se na ona područja psihologije za koja se, u skladu s odredbama ovoga zakona i drugih relevantnih propisa, licencirani psiholog educirao i koja nisu konkurenčija pravnom licu kod kojeg je zaposlen po ugovoru o radu s punim radnim vremenom.

- (3) Dopunska djelatnost iz stava (1) ovoga člana obavlja se u trajanju ne dužem od 20 sati sedmično.

Član 43.
(Ispunjavanje uslova za obavljanje dopunske djelatnosti)

- (1) Zahtjev za obavljanje dopunske djelatnosti licencirani psiholog podnosi kantonalm ministarstvu nadležnom za rad (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) s prethodno pribavljenim mišljenjem komore psihologa kojim je utvrđena opravdanost obavljanja dopunske djelatnosti.
- (2) Ispunjavanje uslova za obavljanje dopunske djelatnosti utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo.
- (3) Rješenje o ispunjavanju uslova na osnovu nalaza komisije iz stava (2) ovoga člana, koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor, donosi kantonalno ministarstvo.
- (4) Licencirani psiholog ne može registrirati dopunska djelatnost dok kantonalni ministar nadležan za rad (u daljem tekstu: kantonalni ministar) rješenjem ne utvrdi da su ispunjeni uslovi za njezino obavljanje.
- (5) Uslove prostora i opreme za obavljanje dopunske djelatnosti, način oglašavanja i isticanja naziva, sastav i način rada komisije iz stava (2) ovoga člana propisuje federalni ministar.
- (6) Licencirani psiholozi koji obavljaju dopunska djelatnost dužni su o početku i prestanku obavljanja dopunske djelatnosti obavijestiti komoru psihologa koja vodi upisnik dopunske djelatnosti.
- (7) Sadržaj i način vođenja upisnika dopunske djelatnosti propisuje federalni ministar.

Član 44.
(Privremena obustava obavljanja dopunske djelatnosti)

- (1) Licencirani psiholog koji obavlja dopunska djelatnost podnosi kantonalm ministarstvu zahtjev za privremenu obustavu obavljanja dopunske djelatnosti.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovoga člana licencirani psiholog dužan je podnijeti u roku od osam dana od dana nastupanja razloga za obustavu.
- (3) Zahtjev za nastavak obavljanja dopunske djelatnosti licencirani psiholog dužan je podnijeti u roku od tri dana od dana prestanka razloga za obustavu.
- (4) O zahtjevu iz st. (1) i (3) ovoga člana odlučuje kantonalni ministar rješenjem koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Privremena obustava obavljanja dopunske djelatnosti može trajati najduže četiri godine.
- (6) Nakon isteka roka od četiri godine kantonalni ministar će po službenoj dužnosti ili po zahtjevu licenciranog psihologa donijeti rješenje o prestanku obavljanja dopunske djelatnosti.
- (7) Rješenje iz stava (6) ovoga člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 45.
(Prestanak prava na obavljanje dopunske djelatnosti)

(1) Pravo na obavljanje dopunske djelatnosti prestaje:

- a) na zahtjev licenciranog psihologa koji obavlja dopunska djelatnost;
- b) po sili zakona i
- c) rješenjem nadležnog organa.

(2) U svim slučajevima iz stava (1) ovoga člana o prestanku obavljanja dopunske djelatnosti odlučuje kantonalni ministar rješenjem koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor.

Član 46.
(Prestanak prava na obavljanje dopunske djelatnosti po sili zakona)

Pravo na obavljanje dopunske djelatnosti prestaje po sili zakona ako nositelj prava na obavljanje dopunske djelatnosti:

- a) umre;
- b) bude onemogućen obavljati poslove zbog utvrđene radne nesposobnosti ili potpuno ili djelimično oduzete poslovne sposobnosti;
- c) ostane bez odobrenja za samostalan rad zbog razloga iz člana 30. ovoga zakona;
- d) zasnuje radni odnos s punim radnim vremenom kod pravnog lica koje u okviru svoje osnovne djelatnosti pruža usluge iz područja psihologije na osnovu koje je licencirani psiholog dobio odobrenje za obavljanje dopunske djelatnosti;
- e) počne obavljati samostalnu djelatnost u pojedinačnoj ili grupnoj privatnoj praksi;
- f) ne postupi u skladu s članom 44. ovoga zakona;
- g) teško povrijedi etički kodeks psihološke djelatnosti;
- h) trajno izgubi pravo na obavljanje psihološke djelatnosti zbog izrečene disciplinske mjere;
- i) ne ispunjava obavezu stručnog usavršavanja;
- j) izgubi pravo korištenja, odnosno raspolažanja prostorom ili opremom za obavljanje dopunske djelatnosti;
- k) bude pravosnažnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora duže od šest mjeseci ili mu bude izrečena zaštitna mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane samostalnog obavljanja poslova u struci.

Član 47.
(Prestanak prava na obavljanje dopunske djelatnosti rješenjem nadležnog organa)

(1) Kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku prava na obavljanje dopunske djelatnosti, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku određenom rješenjem nadležnog organa.

(2) Kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje dopunske djelatnosti licenciranom psihologu ako:

- a) ne ispunjava uslove za obavljanje dopunske djelatnosti utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovoga zakona;
- b) prestane obavljati dopunska djelatnost bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
- c) ne obavlja poslove lično ili ako koristi rad drugih lica suprotno odobrenju i zakonu;
- d) ima više od jedne dopunske djelatnosti;
- e) reklamira svoj rad i svoju dopunska djelatnost suprotno opštem aktu koji donosi komora psihologa;

- f) komora mu psihologa oduzme licencu zbog kršenja etičkog kodeksa psihološke djelatnosti.
- (3) O činjenici oduzimanja licence zbog kršenja etičkog kodeksa psihološke djelatnosti komora je psihologa dužna u roku od 15 dana obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je donijelo rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje dopunske djelatnosti.

Član 48.
(Uslovi za obavljanje privatne prakse)

- (1) Privatnu praksu može samostalno obavljati licencirani psiholog pod sljedećim uslovima:
- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine;
 - b) da ima obrazovanje propisano ovim zakonom;
 - c) da ima položen stručni ispit ili više od pet godina radnog staža u struci;
 - d) da ima odobrenje za obavljanje privatne prakse pribavljeno od strane kantonalnog ministarstva;
 - e) da ima mišljenje komore psihologa kojim je utvrđena opravdanost osnivanja privatne prakse;
 - f) da je radno sposoban;
 - g) da ima poslovnu sposobnost;
 - h) da nije angažovan po ugovoru o radu s punim radnim vremenom ili da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost;
 - i) da mu pravosnažnom sudskom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja psihološke djelatnosti, odnosno zaštitna mjera udaljenja dok te mjere traju;
 - j) da raspolaže odgovarajućim prostorom i opremom na teritoriji Federacije.
- (2) Izuzetno, privatnu praksu na teritoriji Federacije mogu obavljati i strani državlјani pod uslovima iz stava (1) ovoga člana, s tim da moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koriste na teritoriji Federacije, najmanje na nivou koji je potreban za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga, odnosno na nivou B2 prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike, te da se moraju upisati u registar licenciranih psihologa i odgovarajući upisnik privatne prakse.
- (3) Licencirani psiholozi mogu imati samo jednu privatnu praksu u svojoj struci.
- (4) Licencirani psiholozi su dužni lično obavljati privatnu praksu.

Član 49.
(Ispunjenošć uslova za obavljanje privatne prakse)

- (1) Zahtjev za obavljanje privatne prakse licencirani psiholog podnosi kantonalnom ministarstvu s prethodno pribavljenim mišljenjem komore psihologa iz člana 48. stav (1) tačka e) ovoga zakona.
- (2) Ispunjavanje uslova za obavljanje privatne prakse utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo.
- (3) Rješenje o ispunjavanju uslova na osnovu nalaza komisije iz stava (2) ovoga člana, koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor, donosi kantonalno ministarstvo.
- (4) Uslove prostora i opreme za obavljanje privatne prakse, način oglašavanja i isticanja naziva, sastav i način rada komisije iz stava (2) ovoga člana propisuje federalni ministar.

- (5) Licencirani psiholozi koji obavljaju privatnu praksu dužni su o početku i prestanku obavljanja privatne prakse obavijestiti komoru psihologa koja vodi upisnik privatne prakse.
- (6) Sadržaj i način vođenja upisnika privatne prakse propisuje federalni ministar.

Član 50.
(Privremena obustava obavljanja privatne prakse)

- (1) Licencirani psiholog koji obavlja privatnu praksu podnosi kantonalnom ministarstvu zahtjev za privremenu obustavu obavljanja privatne prakse.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovoga člana licencirani psiholog dužan je podnijeti u roku od osam dana od dana nastupanja razloga za obustavu.
- (3) Zahtjev za nastavak obavljanja privatne prakse licencirani psiholog dužan je podnijeti u roku od tri dana od dana prestanka razloga za obustavu.
- (4) O zahtjevu iz st. (1) i (3) ovoga člana rješenjem odlučuje kantonalni ministar koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Privremena obustava obavljanja privatne prakse može trajati najduže četiri godine.
- (6) Nakon isteka roka od četiri godine kantonalni ministar će, po službenoj dužnosti ili po zahtjevu licenciranog psihologa, donijeti rješenje o prestanku obavljanja privatne prakse koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor.

Član 51.
(Prestanak prava na obavljanje privatne prakse)

- (1) Obavljanje privatne prakse prestaje:
- na zahtjev licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu;
 - po sili zakona i
 - rješenjem nadležnog organa.
- (2) U svim slučajevima iz stava (1) ovoga člana o prestanku obavljanja privatne prakse odlučuje kantonalni ministar rješenjem koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor.

Član 52.
(Prestanak prava na obavljanje privatne prakse po sili zakona)

- (1) Pravo na obavljanje privatne prakse prestaje po sili zakona ako nositelj prava na obavljanje privatne prakse:
- umre;
 - bude onemogućen obavljati poslove zbog utvrđene radne nesposobnosti ili potpuno ili djelimično oduzete poslovne sposobnosti;
 - ostane bez odobrenja za samostalan rad zbog razloga iz člana 30. ovoga zakona;
 - zasnuje radni odnos s punim radnim vremenom ili počne obavljati drugu samostalnu djelatnost, osim u slučaju obustave obavljanja privatne prakse iz člana 50. ovoga zakona;
 - ne postupi u skladu s članom 50. ovoga zakona;
 - teško povrijedi etički kodeks psihološke djelatnosti;

- g) izrečenom disciplinskom mjerom trajno izgubi pravo na samostalno obavljanje poslova u struci;
- h) ne ispunjava obavezu stručnog usavršavanja;
- i) izgubi pravo korištenja, odnosno raspolažanja prostorom ili opremom;
- j) bude pravosnažnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora duže od šest mjeseci ili mu bude izrečena zaštitna mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane samostalnog obavljanja poslova u struci.

Član 53.

(Prestanak prava na obavljanje privatne prakse rješenjem nadležnog organa)

- (1) Kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku prava na obavljanje privatne prakse, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku određenom rješenjem nadležnog organa.
- (2) Kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse licenciranom psihologu ako:
 - a) ne ispunjava uslove za obavljanje privatne prakse utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovoga zakona;
 - b) prestane raditi bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
 - c) ne obavlja poslove lično ili ako koristi rad drugih lica suprotno odobrenju i ovomu zakonu;
 - d) ima više od jedne privatne prakse;
 - e) reklamira svoj rad i svoju privatnu praksu suprotno opštem aktu koji donosi komora psihologa i
 - f) komora mu psihologa oduzme licencu zbog kršenja etičkog kodeksa psihološke djelatnosti.
- (3) O činjenici oduzimanja licence zbog kršenja etičkog kodeksa psihološke djelatnosti komora je psihologa dužna u roku od 15 dana obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je donijelo rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje privatne prakse.

Član 54.

(Grupna privatna praksa)

- (1) Više licenciranih psihologa koji obavljaju privatnu praksu mogu se udružiti u grupnu privatnu praksu.
- (2) Na postupak u pogledu ispunjenosti uslova za obavljanje grupne privatne prakse primjenjuju se odredbe iz člana 49. ovoga zakona.
- (3) Uslove prostora i opreme za obavljanje grupne privatne prakse, način oglašavanja i isticanja naziva, sastav i način rada komisije iz stava (2) ovoga člana propisuje federalni ministar.
- (4) Licencirani psiholozi koji obavljaju grupnu privatnu praksu dužni su o početku i prestanku obavljanja grupne privatne prakse obavijestiti komoru psihologa.

Član 55.

(Cijena usluga u privatnoj praksi)

- (1) Komora psihologa donosi odluku o najnižoj cijeni pojedinačnih usluga koje se pružaju u okviru obavljanja privatne prakse.

- (2) Licencirani psiholog koji obavlja privatnu praksu dužan je u prostoru obavljanja djelatnosti istaknuti cjenovnik svojih usluga na dostupnom i vidljivom mjestu.

Član 56.
(Osiguranje od odgovornosti za štetu)

- (1) Licencirani psiholog koji obavlja privatnu praksu dužan je osigurati se od odgovornosti za štetu koju bi mogao počiniti trećim licima obavljanjem poslova u svojoj struci.
- (2) Licencirani psiholog koji obavlja privatnu praksu dužan je uredno produžavati osiguranje od odgovornosti.
- (3) Ako licencirani psiholog koji obavlja privatnu praksu nanese štetu trećem licu namjerno ili iz grube nepažnje, osiguravatelj koji je nadoknadio štetu trećem licu ima pravo regresa prema licenciranom psihologu.

Član 57.
(Zabrana oglašavanja)

- (1) Zabranjeno je oglašavanje, odnosno reklamiranje psiholoških usluga, stručnih psiholoških postupaka i metoda, uključujući psihološke usluge, metode i postupke koji se obavljaju u privatnoj praksi, u sredstvima javnog informisanja i na drugim nositeljima oglasnih poruka koje su uređene zakonom kojim se reguliše oblast reklamiranja suprotno etičkom kodeksu psihološke djelatnosti, kao i stručnim i naučnim načelima struke.
- (2) Dozvoljeno je oglašavanje naziva pravnog lica koje pruža psihološke usluge, odnosno naziva privatne prakse, sjedišta, djelatnosti koja je utvrđena rješenjem o ispunjenosti uslova za obavljanje psihološke djelatnosti, kao i radnog vremena.
- (3) Rezultati u primjeni stručnih metoda i postupaka psihološke djelatnosti mogu se saopštavati samo u skladu s etičkim kodeksom psihološke struke.

VI. KOMORA PSIHOLOGA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 58.
(Osnivanje i status komore psihologa)

- (1) S ciljem očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i ličnih potreba, obezbjeđenja uslova za organizovan nastup psihologa, kao i zaštite interesa korisnika psiholoških usluga, psiholozi se u Federaciji obavezno udružuju u komoru psihologa kao samostalno i nezavisno strukovno udruženje.
- (2) Komora psihologa ima status pravnog lica i upisuje se u registar nadležnog suda.
- (3) Komora psihologa se osniva kao jedinstveno strukovno udruženje za teritoriju Federacije i u svom nazivu ističe naziv Federacije.

Član 59.
(Opšti akti komore psihologa)

- (1) Osnovni opšti akt komore psihologa je statut koji donosi skupština komore psihologa uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.
- (2) Statutom komore psihologa uređuju se sljedeća pitanja:

- a) naziv i sjedište komore psihologa;
- b) osnivanje, djelokrug i organizacija rada komore psihologa;
- c) prava i obaveze članova komore psihologa;
- d) unutrašnja organizacija i rukovodeća, upravljačka, nadzorna i stručna tijela komore psihologa;
- e) način sticanja imovine i prihoda komore psihologa;
- f) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima;
- g) način pokrivanja viška rashoda nad prihodima;
- h) način utvrđivanja visine i naplate upisnine, članarine, kotizacije i drugih prihoda;
- i) način utvrđivanja nedostojnosti licenciranih psihologa za obavljanje poslova u struci;
- j) način utvrđivanja disciplinske odgovornosti članove komore psihologa i izricanja disciplinskih mjera;
- k) postupak i način utvrđivanja oblika i troškova provođenja stručnog nadzora
- l) ostvarivanje javnosti rada komore psihologa;
- m) prestanak rada komore psihologa, te postupak s imovinom u slučaju prestanka njezinog rada;
- n) druga pitanja važna za rad komore psihologa utvrđena odredbama ovoga zakona i preporukama Ministarstva.

(3) Statut komore psihologa objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

(4) Komora psihologa donosi etički kodeks psihološke djelatnosti kojim se utvrđuju pravila ponašanja licenciranih psihologa i etička načela na osnovu kojih postupaju licencirani psiholozi prilikom obavljanja poslova u svojoj struci, kao i povrede dužnosti psihologa, mjere protiv teže povrede dužnosti i disciplinski postupak.

(5) Etički kodeks psihološke djelatnosti objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

(6) Komora psihologa može imati i druge opšte akte u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i statutom komore psihologa.

Član 60. (Poslovi komore psihologa)

Komora psihologa obavlja sljedeće poslove:

- a) prati i unapređuje rad licenciranih psihologa u Federaciji i uslove za njihov rad;
- b) zastupa svoje članove u zaštiti njihovih profesionalnih interesa;
- c) potiče, organizuje i provodi stručno usavršavanje svojih članova;
- d) izdaje, obnavlja i ukida odobrenje za samostalno obavljanje poslova u struci (licenca);
- e) organizuje i provodi stručni nadzor nad radom licenciranih psihologa u Federaciji na način utvrđen ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
- f) sudjeluje u izradi programa stručnog usavršavanja psihologa u Federaciji;
- g) vodi odgovarajuće upisnike i registre na način utvrđen ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
- h) donosi etički kodeks psihološke djelatnosti, prati i nadzire njegovo provođenje, te preduzima odgovarajuće mjere u slučaju njegova kršenja;
- i) utvrđuje način oglašavanja i način isticanja naziva privatne prakse, kao i slučajevе koji se ne smatraju reklamiranjem psiholoških usluga;
- j) daje mišljenje kantonalnom ministru o opravdanosti obavljanja dopunske djelatnosti i opravdanosti osnivanja pojedinačne ili grupne privatne prakse;
- k) utvrđuje listu psihodijagnostičkih sredstava i standarda za njihovu upotrebu, te preduzima mjere zaštite od njihove nestručne primjene i neovlaštene distribucije;
- l) donosi odluku o najvišoj cijeni pojedinačnih usluga koje se pružaju u okviru obavljanja privatne prakse;

- m) uključuje se i sarađuje na utvrđivanju standarda u pogledu uslova prostora i opreme, načina oglašavanja i drugih bitnih pitanja za obavljanje dopunske djelatnosti, te pojedinačne ili grupne privatne prakse;
- n) daje stručno mišljenje na zakonske i podzakonske akte kojima se propisuju standardi za obavljanje psihološke djelatnosti u određenoj oblasti;
- o) daje stručna mišljenja na područja i programe specijalizacija psihologa koje donose nadležni organi uprave;
- p) obezbjeđuje zaštitu građanima u ostvarivanju njihovih prava u pogledu kvalitete, sadržaja i vrste psihološke usluge koja im se pruža;
- q) sarađuje s organima uprave na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini u rješavanju pitanja značajnih za ostvarivanje ciljeva i zadataka psihološke djelatnosti i pitanja od opštег društvenog interesa;
- r) sarađuje s drugim komorama, strukovnim udruženjima, stručnim, obrazovnim i naučnim institucijama u zemlji i inostranstvu;
- s) obavlja i sve druge poslove utvrđene ovim zakonom, statutom i drugim opštim aktima.

Član 61.
(Godišnji programi, planovi i izvještaji)

- (1) Godišnji program rada, finansijski plan, godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj komora psihologa je dužna dostaviti Ministarstvu.
- (2) Godišnji program rada i finansijski plan iz stava (1) ovoga člana komora psihologa donosi najkasnije do 30. novembra tekuće godine za iduću godinu.
- (3) Godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj iz stava (1) ovoga člana komora psihologa usvaja najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (4) Metodologiju i sadržaj godišnjeg programa rada, finansijskog plana, finansijskog izvještaja i izvještaja o radu iz stava (1) ovoga člana propisuje federalni ministar.

Član 62.
(Sredstva za rad komore psihologa)

- (1) Sredstva za izvršavanje poslova koje komora psihologa obavlja na osnovu ovoga zakona obezbjeđuju se iz:
 - a) upisnine;
 - b) članarine;
 - c) kotizacije;
 - d) donacija;
 - e) drugih prihoda ostvarenih na osnovu vlastite djelatnosti.
- (2) Komora psihologa vodi finansijsko poslovanje u skladu s propisima kojima se uređuju finansijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

VII. NADZOR

Član 63.
(Oblici nadzora nad provođenjem Zakona)

Nadzor nad provođenjem ovoga zakona obuhvata:

- a) nadzor nad radom komore psihologa;

- b) nadzor nad radom licenciranih psihologa i
- c) nadzor nad radom pravnih lica koja pružaju psihološke usluge.

Član 64.
(Nadzor nad radom komore psihologa)

Nadzor nad radom komore psihologa provodi Ministarstvo.

Član 65.
(Sadržaj nadzora nad radom komore psihologa)

- (1) Nadzor iz člana 64. ovoga zakona obuhvata nadzor nad zakonitošću opštih i internih akata komore psihologa u smislu njihove usklađenosti s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.
- (2) U provođenju nadzora iz stava (1) ovoga člana Ministarstvo može od komore psihologa tražiti izvještaje i podatke.
- (3) Izvještaje i podatke iz stava (2) ovoga člana komora psihologa je obavezna dostaviti Ministarstvu u roku od 30 dana ili u istom roku obavijestiti o razlozima zbog kojih ih ne može dostaviti.

Član 66.
(Ovlaštenja Ministarstva)

Pri provođenju nadzora nad radom komore psihologa, Ministarstvo je ovlašteno:

- a) obustaviti od izvršenja statut ili drugi opšti akt komore psihologa koji nije donesen u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega;
- b) raspraviti stanje u komori psihologa i odrediti mјere koje je komora psihologa dužna preduzeti s ciljem izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti;
- c) predložiti komori psihologa preuzimanje mјera s ciljem poboljšanja svrhovitosti, efikasnosti, ekonomičnosti i pravovremenosti obavljanja povjerenih joj poslova, te otklanjanja drugih nedostataka u radu;
- d) predložiti komori psihologa provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa;
- e) podnijeti prijavu nadležnom organu za utvrđivanje krivične ili prekršajne odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa.

Član 67.
(Obaveze Ministarstva)

- (1) O obavljenom nadzoru nad radom komore psihologa Ministarstvo je dužno u roku od 30 dana od dana obavljenog nadzora sačiniti izvještaj koji sadrži prikaz utvrđenog stanja, prijedlog mјera koje u određenom roku treba preduzeti s ciljem otklanjanja uočenih nedostataka, prijedlog za podnošenje optužnog prijedloga ili krivične prijave, prijedlog za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa, te prijedloge za preuzimanje drugih potrebnih mјera.
- (2) Izvještaj o obavljenom nadzoru iz stava (1) ovoga člana Ministarstvo je dužno dostaviti komori psihologa na dalje postupanje.

Član 68.
(Unutrašnji, stručni i inspekcijski nadzor)

Nadzor nad radom licenciranih psihologa i nadzor nad radom pravnih lica koja pružaju psihološke usluge provodi se kao:

- a) unutrašnji nadzor;
- b) stručni nadzor i
- c) inspekcijski nadzor.

Član 69.
(Provodenje unutrašnjeg nadzora)

Pravna lica s minimalno 50 zaposlenih koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana provode unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacionih jedinica i zaposlenih licenciranih psihologa.

Član 70.
(Način obavljanja unutrašnjeg nadzora)

- (1) Unutrašnji nadzor provodi se na osnovu opštег akta pravnog lica iz člana 69. ovoga zakona, te godišnjeg plana i programa provođenja unutrašnjeg nadzora.
- (2) Opštim aktom iz stava (1) ovoga člana utvrđuje se način obavljanja unutrašnjeg nadzora.
- (3) Godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora pravno lice iz stava (1) ovoga člana dužno je izraditi najkasnije do 31. decembra tekuće godine za sljedeću godinu.

Član 71.
(Sadržaj stručnog nadzora)

- (1) Stručni nadzor u smislu ovoga zakona obuhvata neposredan pregled opreme i prostora u odnosu na propisane uslove za obavljanje psihološke djelatnosti, neposredan uvid u vođenje propisane evidencije i dokumentacije, neposredan uvid u rad licenciranih psihologa s korisnicima i naručiteljima psiholoških usluga, ocjenu stručnosti i etičnosti obavljanja psihološke djelatnosti, te kvalitetu i obim izvršenih usluga.
- (2) Uslove i način provođenja stručnog nadzora iz stava (1) ovoga člana propisuje federalni ministar.

Član 72.
(Predmet stručnog nadzora)

Stručni nadzor odnosi se isključivo na:

- a) organizaciju rada i način poslovanja pravnog ili fizičkog lica koje obavlja privatnu praksu, odnosno pruža usluge psiholoških tretmana u okviru osnovne djelatnosti drugih pravnih lica;
- b) stručne kvalifikacije licenciranih psihologa i etičnost obavljanja psihološke djelatnosti;
- c) trajno i kontinuirano usavršavanje licenciranih psihologa;
- d) vođenje i čuvanje dokumentacije o korisniku ili naručitelju psiholoških usluga, kao i tačno i uredno vođenje evidencija koje je, u skladu s relevantnim propisima, licencirani psiholog dužan voditi.

Član 73. (Tijelo nadležno za provođenje stručnog nadzora)

- (1) Stručni nadzor nad radom licenciranih psihologa i pravnih lica koja pružaju psihološke usluge provodi komora psihologa putem stručnih nadzornika.
- (2) U vršenju stručnog nadzora komora psihologa obavlja sljedeće poslove:
 - a) organizuje i provodi obuku psihologa za vršenje stručnog nadzora;
 - b) utvrđuje listu stručnih nadzornika za oblast psihološke djelatnosti;
 - c) utvrđuje stručna mjerila za obavljanje stručnog nadzora;
 - d) izrađuje prijedlog godišnjeg programa stručnog nadzora;
 - e) vodi evidenciju o obavljenim stručnim nadzorima i naloženim, odnosno preduzetim mjerama;
 - f) izrađuje godišnji izvještaj o obavljenim stručnim nadzorima;
 - g) koordinira provođenje stručnog nadzora s nadležnim organima inspekcije;
 - h) obavlja i druge poslove u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (3) Federalni ministar donosi program obuke stručnih nadzornika u oblasti psihološke djelatnosti kojim će propisati način i sadržaj, te rokove i postupak predmetne obuke.
- (4) Stručni nadzor nad radom licenciranih psihologa koji obavljaju psihološku djelatnost u federalnim ili kantonalnim ustanovama s javnim ovlaštenjima, policiji te organima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave na području Federacije mogu provoditi i licencirani psiholozi nadležnih ministarstava u skladu s odredbama ovoga zakona i posebnim propisima kojima se uređuje stručni nadzor u tim organima.

Član 74. (Vrste stručnog nadzora)

- (1) Stručni nadzor obavlja se kao redovni i vanredni stručni nadzor.
- (2) Redovni stručni nadzor provodi se u skladu s godišnjim programom redovnog stručnog nadzora koji donosi komora psihologa uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.
- (3) Vanredni stručni nadzor provodi se na osnovu podneska korisnika ili naručitelja psiholoških usluga, članova porodice korisnika psiholoških usluga ili njegovog zakonskog zastupnika, tijela komore psihologa, licenciranih psihologa, organa izvršne ili sudske vlasti, kao i drugih pravnih i fizičkih lica.
- (4) Vanredni nadzor provodi se i na osnovu saznanja koja ukazuju na potrebu vanrednog stručnog nadzora.
- (5) Licencirani psiholog ili zastupnik pravnog lica koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana mora omogućiti nesmetano obavljanje stručnog nadzora i staviti na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.
- (6) Obavijest o provedenom stručnom nadzoru sa zahtjevom i rokom za otklanjanje utvrđenih nedostataka komora psihologa je dužna dostaviti licenciranom psihologu i njegovu poslodavcu u roku od 30 dana od provođenja nadzora.
- (7) Komora psihologa je dužna obavijestiti podnositelja prigovora ili zahtjeva o utvrđenom činjeničnom stanju, te o preduzetim mjerama, osim u slučaju anonimne predstavke.

- (8) Postupak, troškove i način provođenja stručnog nadzora uređuje se statutom komore psihologa.
- (9) Komora psihologa je dužna dostavljati Ministarstvu godišnji izvještaj o provedenim stručnim nadzorima.
- (10) Metodologiju i sadržaj izvještaja iz stava (9) ovoga člana propisuje federalni ministar.

Član 75.
(Izricanje mjera na osnovu stručnog nadzora)

Na osnovu izvještaja o provedenom stručnom nadzoru nad obavljanjem psihološke djelatnosti komora psihologa može, u skladu s odredbama ovoga zakona i propisima donesenim na osnovu njega:

- a) izreći mjeru privremene zabrane samostalnog obavljanja poslova u struci ili pružanja psiholoških usluga u trajanju od mjesec dana do godinu dana dok se uočeni nedostaci ne uklone;
- b) odrediti obavezu dodatnog stručnog usavršavanja licenciranom psihologu kod kojeg je utvrđena nedovoljna stručna sposobljenost i
- c) izreći mjeru trajne zabrane samostalnog obavljanja poslova u struci.

Član 76.
(Saradnja s nadležnim organima inspekcije)

- (1) Pri obavljanju stručnog nadzora, komora psihologa sarađuje s nadležnim inspekcijskim organima u Federaciji.
- (2) Ukoliko pri obavljanju stručnog nadzora komora psihologa utvrdi povredu propisa i opštih akata iz psihološke djelatnosti, obavezna je o tome, bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana saznanja, obavijestiti nadležni organ inspekcije.
- (3) Ukoliko odgovorno pravno ili fizičko lice onemogući ili ometa provođenje stručnog nadzora prema odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega, komora psihologa je obavezna o tome, bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana, obavijestiti nadležni organ inspekcije.

Član 77.
(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor podrazumijeva nadzor nad zakonitošću rada fizičkih i pravnih lica koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana i provodi se kroz preuzimanje inspeksijskih radnji na utvrđivanju činjeničnog stanja u pogledu provođenja zakona i drugih propisa kod subjekta nadzora, preuzimanje preventivnih mjera u skladu s ovim zakonom i drugim propisima, preuzimanje korektivnih mjera, odnosno nalaganje upravnih mjera s ciljem sprečavanja i otklanjanja nezakonitosti u provođenju ovoga i drugih zakona, te kroz preuzimanje drugih mjera i radnji utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 73/14) i drugim relevantnim propisima.

Član 78.
(Nadležni organi inspeksijskog nadzora)

- (1) Inspeksijski nadzor nad zakonitošću rada fizičkih i pravnih lica koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana, u skladu s odredbama ovoga

zakona, vrši Federalna uprava za inspekcijske poslove putem nadležnih federalnih inspektora, odnosno kantonalni organ za inspekcijske poslove putem nadležnih kantonalnih inspektora u dijelu koji se odnosi na vaspitanje i prosvjetu.

(2) Zavisno o djelatnosti i oblasti na koju se odnosi, inspekcijski nadzor nad primjenom standarda za rad psihologa i nad zakonitošću rada fizičkih i pravnih lica koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana provode:

- a) federalni inspektori socijalne i dječje zaštite nad pravnim licima u oblasti socijalne i dječje zaštite registrovanim u skladu s federalnim propisima, odnosno kantonalni inspektori socijalne i dječje zaštite nad pravnim licima u oblasti socijalne i dječje zaštite registrovanim u skladu s kantonalnim propisima;
- b) federalni zdravstveni inspektori nad pravnim licima u oblasti zdravstvene zaštite registrovanim u skladu s federalnim propisima, odnosno kantonalni zdravstveni inspektori nad pravnim licima u oblasti zdravstvene zaštite registrovanim u skladu s kantonalnim propisima;
- c) federalni inspektori rada u dijelu primjene radnog zakonodavstva od strane pravnih lica koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana i koja su registravana u skladu s federalnim propisima, odnosno kantonalni inspektori rada u dijelu primjene radnog zakonodavstva od strane pravnih lica koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana i koja su registravana u skladu s kantonalnim propisima;
- d) kantonalni prosvjetni inspektori nad pravnim licima u oblasti vaspitanja i prosvjete;
- e) ostali federalni i kantonalni inspektori nad pravnim licima u drugim oblastima u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) U provođenju svojih nadležnosti, organi iz stava (1) ovoga člana međusobno se informišu i sarađuju na realizovanju preduzetih mjera i radnji, pružaju neposrednu pomoć jedni drugima i preduzimaju zajedničke aktivnosti neophodne za kvalitetan inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga zakona.

Član 79. (Inspekcijske nadležnosti)

(1) Pored poslova utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, federalni i kantonalni inspektori iz člana 79. ovoga zakona (u daljem tekstu: nadležni federalni i kantonalni inspektori) posebno:

- a) prate i proučavaju primjenu ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega, kao i propisanih standarda za rad psihologa u bilo kojoj oblasti;
- b) nadziru zakonitost obavljanja privatne prakse u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega;
- c) preduzimaju preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provođenju ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

(2) Preventivne aktivnosti iz stava (1) tačka c) ovoga člana nadležni federalni i kantonalni inspektori nalažu rješenjem.

Član 80. (Inspekcijske mjere)

(1) Pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrđenog odredbama ovoga zakona, nadležni federalni i kantonalni inspektori, pored nadležnosti utvrđenih Zakonom o inspekcijama

Federacije Bosne i Hercegovine, imaju pravo i obavezu potpuno ili djelimično zabraniti obavljanje psihološke djelatnosti, odnosno pružanje usluge psihološkog tretmana ako:

- a) pravno ili fizičko lice obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana, uključujući i obavljanje privatne prakse, suprotno odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega;
- b) pravno ili fizičko lice obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana suprotno propisanim standardima za rad psihologa u određenim oblastima;
- c) pravno lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana ne obezbijedi unutrašnji nadzor u skladu s odredbama ovoga zakona;
- d) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana ne ispunjava obavezu stručnog usavršavanja u skladu s odredbama ovoga zakona;
- e) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana ne obezbijedi adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva;
- f) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana neovlašteno koristi propisana psihodijagnostička sredstva;
- g) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana učini bitne propuste u tretmanu korisnika psiholoških usluga;
- h) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana ne posjeduje potpunu dokumentaciju o korisniku psiholoških usluga i ne vodi tačnu i urednu evidenciju koju je, u skladu s relevantnim propisima, dužno voditi;
- i) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana neopravданo ne izvrši preporuke i mjere donesene u okviru stručnog nadzora od strane komore psihologa;
- j) pravno ili fizičko lice koje obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža usluge psihološkog tretmana počini druge nezakonite radnje utvrđene relevantnim propisima.

(2) O utvrđenim činjenicama iz stava (1) ovoga člana nadležni federalni i kantonalni inspektorji donose rješenje o privremenoj zabrani obavljanja psihološke djelatnosti dok se uočeni nedostaci ne otklone.

Član 81. (Usmeno rješenje)

(1) Prilikom obavljanja inspekcijskih poslova nadležni federalni i kantonalni inspektori mogu izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera kada:

- a) opasnost za zdravje ili život ljudi zahtjeva da se određena mjera preduzme odmah i bez odgađanja;
- b) postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ukoliko se mjera odmah ne preduzme.

(2) Nadležni federalni i kantonalni inspektori mogu narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

(3) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja u slučajevima iz stava (1) ovoga člana.

(4) Usmeno se rješenje mora unijeti u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

(5) Nadležni federalni i kantonalni inspektori su obavezni izdati pismeni otpravak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

Član 82.
(Obavijest o počinjenju prekršaja ili krivičnog djela)

- (1) Ako nadležni federalni i kantonalni inspektor posumnjaju da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo obavezni su, uz rješenje za čije su donošenje nadležni, bez odgađanja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka inspekcijskog nadzora, zajedno s utvrđenim činjenicama koje su odlučujuće za preduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka.
- (2) Organ kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stava (1) ovoga člana obavezan je o ishodu postupka obavijestiti Ministarstvo i komoru psihologa.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 83.
(Novčane kazne za prekršajnu odgovornost)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje zaposli psihologa suprotno odredbama ovoga zakona, a posebno ako:
- a) zaposli psihologa stranog državljanina suprotno propisima kojima se uređuje zaposljavanje stranaca u Federaciji i propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, kao i suprotno odredbama ovoga zakona;
 - b) zaposli psihologa koji nema odobrenje za samostalno obavljanje poslova u struci izdato od strane komore psihologa;
 - c) ne omogući zaposlenom psihologu kontinuirano stručno usavršavanje;
 - d) ne obezbijedi zaposlenom psihologu adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva kako bi mogao obavljati psihološku djelatnost prema propisanim standardima;
 - e) neopravdano psihologu uskrati prijem na obavljanje pripravničkog staža ili
 - f) onemogući ili ometa provođenje stručnog nadzora prema odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 2.000,00 KM.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj licencirani psiholog koji obavlja psihološku djelatnost suprotno odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega, a posebno ako:
- a) obavlja psihološku djelatnost, odnosno pruža psihološke usluge bez odobrenja za samostalno obavljanje poslova u struci izdato od strane komore psihologa;
 - b) reklamira svoj rad i djelatnost suprotno odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega;
 - c) obavlja dopunska djelatnost u trajanju dužem od 20 sati sedmično;
 - d) ima više od jedne dopunske djelatnosti;
 - e) obavlja dopunska djelatnost bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
 - f) privremeno obustavi obavljanje dopunske djelatnosti bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
 - g) nastavi obavljati privremeno obustavljeno obavljanje dopunske djelatnosti bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
 - h) obavlja privatnu praksu bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
 - i) ne obavlja poslove lično ili koristi rad drugih lica suprotno odobrenju i zakonu;
 - j) privremeno obustavi obavljanje privatne prakse bez odobrenja kantonalnog ministarstva;

- k) nastavi obavljati privremeno obustavljenu privatnu praksu bez odobrenja kantonalnog ministarstva;
- l) ima više od jedne privatne prakse;
- m) ne istakne cjenovnik svojih usluga na dostupnom i vidljivom mjestu u prostoru u kojem obavlja svoju djelatnost;
- n) ne osigura se od odgovornosti za štetu koju bi mogao počiniti trećim licima obavljanjem psihološke djelatnosti ili osiguranje od odgovornosti ne produžava uredno;
- o) neovlašteno koristi psihodijagnostička sredstva ili ih u cjelini ili dijelovima umnožava ili na bilo koji način daje na uvid neovlaštenim licima;
- p) krši pravila čuvanja profesionalne tajne suprotno odredbama ovoga zakona;
- q) ne izvršava obavezu kontinuiranog stručnog usavršavanja;
- r) neopravdano psihologu uskrsati prijem na obavljanje pripravničkog staža u okviru privatne prakse ili ga primi suprotno kriterijima utvrđenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega ili
- s) onemogući ili ometa provođenje stručnog nadzora prema odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 84. (Primjena drugih propisa)

- (1) Na postupak i način izrade, čuvanja i upotrebe, te eventualne zloupotrebe pečata komore psihologa primjenjuju se odredbe Zakona o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/94, 21/96 i 46/07).
- (2) Na postupke dokazivanja ispunjenosti uslova za obavljanje dopunske djelatnosti, pojedinačne ili grupne privatne prakse, privremene obustave dopunske djelatnosti, pojedinačne ili grupne privatne prakse, prestanka prava na obavljanje dopunske djelatnosti, pojedinačne ili grupne privatne prakse po sili zakona ili rješenjem nadležnog organa, priznavanja specijalizacija, privremene zabrane i prestanka prava na obavljanje psihološke djelatnosti u Federaciji, upisa u komoru psihologa i priznavanja prava na obavljanje psihološke djelatnosti u Federaciji primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99).

Član 85. (Rok za osnivanje komore psihologa)

Rok za osnivanje komore psihologa u skladu s odredbama ovoga zakona je godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 86. (Rokovi za donošenje akata komore psihologa)

- (1) Komora psihologa će u roku od tri mjeseca od dana svoga osnivanja donijeti etički kodeks psihološke djelatnosti.
- (2) Komora psihologa će u roku od šest mjeseci od dana svoga osnivanja donijeti opšti akt iz člana 37. stav (2) kojim će utvrditi listu posebno zaštićenih psihodijagnostičkih sredstava.

Član 87.
(Rokovi za donošenje podzakonskih akata)

(1) Vlada Federacije će, na prijedlog Ministarstva, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti:

- a) provedbeni akt iz člana 24. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati sadržaj i način provođenja stručnog ispita, kao i visinu naknade za polaganje stručnog ispita;
- b) provedbeni akt iz člana 25. stav (3) ovoga zakona kojim će propisati uslove i način priznavanja pripravničkog staža i stručnog ispita koji je obavljen i položen u inostranstvu, kao i visinu naknade za obradu zahtjeva za priznavanje i
- c) provedbeni akt iz člana 29. stav (1) ovoga zakona kojim će propisati postupak i uslove za izdavanje licenca, njihov sadržaj i izgled, kao i visinu naknada za njihovo izdavanje.

(2) Federalni ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti:

- a) provedbeni akt iz člana 71. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati uslove i način provođenja stručnog nadzora;
- b) program obuke stručnih nadzornika u oblasti psihološke djelatnosti iz člana 73. stav (3) ovoga zakona kojim će propisati način i sadržaj, te rokove i postupak predmetne obuke
- c) provedbeni akt iz člana 74. stav (10) ovoga zakona kojim će propisati metodologiju i sadržaj izvještaja o provedenim stručnim nadzorima.

(3) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti:

- a) provedbeni akt iz člana 12. stav (2), člana 17. stav (2), člana 35. stav (7), člana 41. stav (3), člana 43. stav (7) i člana 49. stav (8) ovoga zakona kojim će propisati sadržaj i način vođenja registra licenciranih psihologa, registra psihologa pripravnika, registra licenciranih psihologa sa specijalizacijama, registra licenciranih psihologa koji obavljaju volonterski rad, upisnika dopunske djelatnosti i upisnika privatne prakse;
- b) provedbeni akt iz člana 19. stav (4) ovoga zakona kojim će propisati kriterije za obavljanje pripravničkog staža kod licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu.
- c) provedbeni akt iz člana 20. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za obavljanje pripravničkog staža, kao i postupak provjere ispunjenosti navedenih uslova;
- d) zajednički program stručnog usavršavanja licenciranih psihologa iz člana 34. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati način i sadržaj, te rokove i postupak stručnog usavršavanja;
- e) provedbeni akt iz člana 43. stav (5) ovoga zakona kojim će propisati uslove prostora i opreme za obavljanje dopunske djelatnosti, način oglašavanja i isticanja naziva, te sastav i način rada komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje dopunske djelatnosti i
- f) provedbeni akt iz člana 49. stav (5) i člana 54. stav (3) ovoga zakona kojim će propisati uslove prostora i opreme za obavljanje pojedinačne ili grupne privatne prakse, način oglašavanja i isticanja naziva, te sastav i način rada komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje pojedinačne ili grupne privatne prakse.

Član 88.
(Rok za usklađivanje sa Zakonom)

Psiholozi koji su do dana stupanja na snagu ovoga zakona obavljali svoju djelatnost u skladu s propisima o obrtu i srodnim djelatnostima, dužni su svoju djelatnost i registraciju, kao i druga

pitanja vezana za svoj naziv i djelatnost uskladiti s odredbama ovoga zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

**Član 89.
(Stupanje na snagu Zakona)**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E
UZ NACRT ZAKONA O PSIHOLOŠKOJ DJELATNOSTI
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbi člana III. 2. e), u vezi s članom III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike, kao i člana IV. A. 20. (1) d) kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Psiholozi u Bosni i Hercegovini djeluju od 50-ih godina prošloga vijeka. Tokom 60-tih i 70-tih godina psiholozi su dominantno bili zaposleni u industrijskom sektoru, a nešto kasnije počinju raditi u socijalnom, zdravstvenom i obrazovnom sektoru. Prvo Društvo psihologa Bosne i Hercegovine osnovano je 1961. godine. Godine 1989. osnovan je prvi samostalni Odsjek za psihologiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Danas se psiholozi obrazuju na pet univerziteta u Bosni i Hercegovini.

Psihologija je dio svih područja života i zbog toga zahtjeva uređen sistem u kojem će psiholozi moći pomagati ljudima da razumiju uzroke i posljedice ljudskog ponašanja, te dati savjete za optimalno razvijanje ljudskih potencijala i poboljšanje grupne i organizacijske efikasnosti. Njihov rad ima direktnе implikacije na mentalno zdravlje i kvalitetu života ljudi, porodice i šire društvene zajednice.

Zbog nepostojanja zakonskog okvira za djelovanje psihologa, društvo je suočeno s ozbiljnim i dugoročno štetnim posljedicama koje se ogledaju u sljedećem:

- Korištenje psiholoških mjernih instrumenata od strane nestručnih lica;
- Upitna pouzdanost i valjanost korištenog psihološkog instrumentarija;
- Zloupotreba psiholoških instrumenata i narušavanje autorskih prava i
- Pripravnički staž, zapošljavanje i organizacija posla psihologa.

Psihološka procjena (dijagnostika) je temelj psihološke djelatnosti na kojemu počiva utvrđivanje psihičkih (intelektualnih, kognitivnih, emocionalnih, psihomotoričkih, psihosocijalnih i drugih) potencijala pojedinaca i grupa u svrhu objašnjavanja i predviđanja njihovog ponašanja, pronalaženja uzroka neefikasnosti ili poremećaja, te planiranja i provođenja psiholoških tretmana. Trenutno u Federaciji ova djelatnost nije zakonski regulisana zbog čega se u praksi događa da dijagnostiku rade nestručna lica koja ne posjeduju psihološke testove i tehnike kako bi izveli stručno odgovorne zaključke. Dostupnost psiholoških mjernih instrumenata nestručnim licima dovodi u opasnost lica kojima je potreban stručni psihološki, psihijatrijski i psihoterapijski tretman (potencijalno suicidalna i psihotična lica, lica s poteškoćama u razvoju, lica s profesionalnim oboljenjima i drugo).

Upotreba psihološkog instrumentarija u drugim je zemljama regulisana zakonima i drugim pravnim aktima, pod strogom kontrolom, posebno u smislu ograničenja dostupnosti testova nestručnim licima. Zbog sve češće zloupotrebe i dostupnosti testova nestručnim i neadekvatno obrazovanim licima bez mogućnosti njihove, zakonski kontrolisane, upotrebe u Bosni i Hercegovini, izdavači testova iz regije su počeli odbijati prodaju testova za psihologe iz Bosne i Hercegovine kako bi zaštitili autorska prava, a na osnovu saznanja o kršenju zakonskih i etičkih odredbi, te zloupotrebi korištenja i distribucije testova od strane lica koja ne posjeduju dodiplomsku izobrazbu iz psihologije.

Zbog nepostojanja zakonskog okvira o radu psihologa, nije postojala mogućnost obezbjeđenja sredstava za baždarenje testova, odnosno pripremanje testova za bosanskohercegovačku populaciju. Zbog toga psiholozi u Bosni i Hercegovini ne posjeduju od strane struke verifikovane psihološke testove za djelatnost koju obavljaju. Zakon o psihološkoj djelatnosti je zakonski osnov za pokretanje daljih aktivnosti za pripremanje, distribuciju i kontrolu korištenja adekvatnog psihološkog instrumentarija. S tim u vezi treba naglasiti da psiholozi u Federaciji psihološke instrumente nabavlaju u Hrvatskoj i Srbiji, pri čemu su ti testovi baždareni za populacije susjednih zemalja i izrađene na jezicima koji ne moraju biti nužno jezik testiranja u Bosni i Hercegovini. Veliki broj testova se prevodi sa stranih jezika bez dokaza o iskoristivosti tih testova, a što ozbiljno dovodi u pitanje kvalitetu nalaza jer postoji dilema ima li osoba problem ili jednostavno nije razumjela termine u testu?

Na području Bosne i Hercegovine psihološki se testovi kopiraju i distribuiraju bez ikakve kontrole, što je svuda u svijetu kažnjivo. To je jedan od razloga zašto su psiholozi iz BiH došli na "crnu listu" izdavača psiholoških instrumenata. Zloupotreba se ogleda i kao upoznavanje trećih lica sa sadržajem testovnog materijala i davanje uputa o lažiranju odgovora na osnovu kojih oni ostvaruju različita prava (penzije, invalidnine i slično). Jedna od najvećih opasnosti zloupotrebe i nestručnog rada s psihološkim mjernim instrumentima prisutna je kod izdavanja ocjene za dozvolu nošenja oružja, kod procjene sposobnosti za obavljanje visoko rizičnih i zahtjevnih profesija, kod forenzičke psihološke ekspertize i vještačenja za potrebe sudova i tužilaštava. Nadalje, za objavu istraživačkog rada u naučnim časopisima psiholozi moraju dokazati da nisu prekršili zakonski okvir korištenja testova. Bez Zakona o psihološkoj djelatnosti ovo je postalo nemoguće i zato je objavljivanje naučnih radova iz psihologije znatno otežano.

Osim navedenog, studenti se psihologije nakon studija odmah susretnu s problemom jer ne postoji regulativa za obavljanje pripravničkog staža psihologa. Često su prepušteni samostalnom djelovanju, bez mentora, bez kolegijalne podrške i bez polaganja stručnog ispita, a što je potpuno suprotno praksi propisanoj Evropskom diplomom psihologa. U konkursima za radna mjeseta koja po opisu posla odgovaraju djelovanju psihologa, kao uslov za zapošljavanje definišu se i zanimanja koja te poslove nikako ne mogu obavljati. Ako se na određena radna mjeseta zaposli psiholog od njega se traži da provodi postupke izvan okvira psihološke djelatnosti i bez jasnih smjernica za odgovorno djelovanje.

Nadalje, u Federaciji ne postoji regulisana ni privatna psihološka praksa, pa psiholozi koji žele privatno obavljati svoju djelatnost istu registruju kao "obrničku i srodne djelatnosti". Struka koja izravno utiče na živote građana bez zakonskog okvira ne može provoditi stručni nadzor privatne prakse kako bi se obezbijedila visoka kvaliteta usluge i zaštita klijenata. Tome treba dodati i to da u Federaciji ne postoji jedinstveni register psihologa što onemogućava planiranje potreba društva za psiholozima, kao i optimalno iskorištavanje postojećih potencijala psihologa.

U skladu sa stanjem u ovoj oblasti u zemljama EU, bilježe se istovjetni razlozi za regulaciju psihološke djelatnosti, a to su: obezbjeđenje kvalitete psiholoških usluga; zaštita javnih politika socijalne zaštite; zaštita djece; zaštita javnog zdravlja i sigurnost korisnika usluga, odnosno obezbjeđenje dostupnih, blagovremenih, sigurnih i kvalitetnih usluga psihologa svim kategorijama građana koji takve usluge trebaju. Zbog svega navedenog, obrađivač propisa se odlučio za predlaganje posebnog Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je uvršten u normativne aktivnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. Dodatnu podršku donošenju ovoga Zakona predstavlja i Zaklučak Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 01-02-1702/20 od 02. decembra 2020. godine, kojim je Vlada Federacije BiH zadužena da isti pripremi i uputi ga u parlamentarnu proceduru.

III. OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

U pogledu metodologije u okviru koje se razrađuju predložena zakonska rješenja, važno je naglasiti da je Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine podijeljen na sljedećih devet sadržajnih cjelina:

I. Uvodne odredbe (čl. 1-8): U okviru ove tematske cjeline utvrđuju se odredbe kojima se definiše predmet Zakona i rodno značenje izraza koji se u njemu koriste; određuju se definicije ključnih pojmljiva (psiholog, licencirani psiholog, korisnik psiholoških usluga, naručitelj psiholoških usluga, primjenjena psihologija, licenca i privatna psihološka praksa); zatim se preciziraju ključni aspekti obuhvaćeni psihološkom djelatnošću (prevencija, psihološka procjena i psihodijagnostika, psihološki postupci namijenjeni profesionalnom usmjeravanju, utvrđivanju i poboljšanju kvalitete profesionalnog funkcionisanja korisnika psiholoških usluga, psihološko i psihoterapijsko savjetovanje, edukacijske aktivnosti, stručna istraživanja psihičkih i psihosocijalnih procesa i stanja pojedinaca i grupe, psihološka evaluacija svih psiholoških i drugih postupaka, programa i tretmana, te psihološka vještina); određuje se opšta svrha obavljanja psihološke djelatnosti kao i njezina osnovna načela, uvodi se zabrana diskriminacije po bilo kojem osnovu, te se generalno utvrđuju područja obavljanja psihološke djelatnosti.

II. Pravo na samostalno obavljanje poslova u struci (čl. 9-15): U okviru ove tematske cjeline definiše se sticanje prava na obavljanje psihološke djelatnosti, te se utvrđuju opšti uslovi za obavljanje psihološke djelatnosti (državljanstvo Bosne i Hercegovine, poslovna i zdravstvena sposobnost, završen studij psihologije i stečeno odgovarajuće stručno zvanje, položen stručni ispit ili više od pet godina radnog staža u struci, odobrenje za samostalan rad i članstvo u komori psihologa, odnosno upis u registar komore psihologa).

Takođe se utvrđuju i uslovi za strane državljane koji moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koriste na teritoriji Federacije, najmanje na nivou koji je potreban za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga. Nadalje, precizira se postupak za ostvarenje prava na obavljanje psihološke djelatnosti, te se preciziraju uslovi, odnosno okolnosti pod kojima ovo pravo prestaje (smrću psihologa, na njegov zahtjev, gubitkom poslovne sposobnosti, trajnim gubitkom zdravstvene sposobnosti, neispunjavanjem obaveze stručnog usavršavanja, teškom povredom etičkog kodeksa psihološke djelatnosti kao i izricanjem od strane komore psihologa disciplinske mjere privremene zabrane obavljanja psihološke djelatnosti ili mjere prestanka prava na obavljanje psihološke djelatnosti).

Na koncu, navode se i zapreke za obavljanje psihološke djelatnosti (lišenje poslovne sposobnosti, izricanje prekršajne pravne sankcije za nasilje u porodici, osuda na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od šest mjeseci, zabrana obavljanja psihološke djelatnosti i prestanak prava na obavljanje psihološke djelatnosti), kao i pojam nedostojnosti za obavljanje psihološke djelatnosti.

III. Pripravnički staž, stručni ispit i izdavanje licence (čl. 16-30): U okviru ove tematske cjeline propisuju se ključni elementi obavljanja pripravničkog staža kao što su pojam, pravo i obaveza obavljanja pripravničkog staža, njegovo trajanje i način njegovog obavljanja. Nadalje se utvrđuju uslovi pripravničkog staža koji se obavlja u javnim ustanovama i privatnoj praksi koje ispunjavaju sljedeće uslove prostora, opreme i kadra: posjedovanje organizacijskih jedinica prema zahtjevima pojedinog dijela pripravničkog programa iz oblasti u okviru koje obavljaju svoju osnovnu djelatnost, postojanje zaposlenog licenciranog psihologa s položenim stručnim ispitom ili s više od pet godina radnog staža u struci, te raspolažanje potrebnom opremom i prostorom za uspješno provođenje programom predviđenog osposobljavanja prema zahtjevima savremene psihološke nauke. Na koncu se utvrđuju praćenje i nadzor nad radom psihologa pripravnika koji provodi psiholog mentor.

Nadalje, Zakon u ovom dijelu propisuje i obavezu polaganja stručnog ispita pri čemu definiše način njegovog polaganja, kao i mogućnost priznavanja pripravničkog staža obavljenog u inostranstvu. Osim navedenog, propisuju se i postupci izdavanja osnovne licence, te posebne i specijalističke licence koje izdaje komora psihologa. Posebna se licenca izdaje licenciranom psihologu s osnovnom licencicom koji je stekao posebna znanja i vještine iz odgovarajuće oblasti, dok se specijalistička licenca izdaje psihologu s osnovnom licencicom koji je završio odgovarajući specijalistički program. Na koncu se utvrđuje postupak izdavanja licenci, te uslovi pod kojima licenciranom psihologu licenca može biti oduzeta: ukoliko ne bude više ispunjavao propisane uslove prilikom obnavljanja licence, ukoliko komora psihologa odredi tu mjeru kao najstrožu kaznu zbog kršenja etičkog kodeksa psihološke djelatnosti i ukoliko dopunsku djelatnost obavlja suprotno odredbama ovoga zakona.

IV. Prava i obaveze psihologa i korisnika psiholoških usluga (čl. 31-39): U okviru ove tematske cjeline utvrđene su opšte obaveze licenciranog psihologa da djeluje u skladu s etičkim kodeksom psihološke djelatnosti i uzdrži se od svake aktivnosti koja nije spojiva s ugledom i dostojanstvom psihologa ili izlazi iz okvira njegove stručne osposobljenosti, a koja može direktno ili indirektno našteti korisniku ili naručitelju psiholoških usluga, te da djeluje u smislu poštivanja prava korisnika psiholoških usluga, kao i načela na kojima treba počivati njihov međusobni odnos (načelo poštivanja humanizma i ljudskog dostojanstva korisnika psiholoških usluga, načelo najboljeg interesa, načelo održavanja i unapređenja povjerenja između psihologa i korisnika usluga, te članova njegove porodice, pravo korisnika psiholoških usluga na informisanost, pravo korisnika psiholoških usluga na uključenost u donošenje odluka, pravo korisnika psiholoških usluga na slobodan izbor psiholoških usluga i stručnih tretmana, pravo korisnika psiholoških usluga na privatnost i povjerljivost ličnih podataka, pravo korisnika psiholoških usluga na pritužbu).

U pogledu posebnih obaveza licenciranog psihologa naglašava se obaveza čuvanja profesionalne tajne, uključujući i korištena psihodijagnostička sredstva i zaključna mišljenja. Sto se tiče opštih prava, utvrđeno je da licencirani psiholog ima pravo samostalno obavljati poslove i zadatke svoje struke, biti ravnopravan član tima u slučajevima kada se propisuje timski rad, biti ravnopravan član interdisciplinarnog, odnosno multidisciplinarnog, kao i intersektorskog, odnosno multisektorskog tima u okviru svoje profesionalne odgovornosti, organizovati i provoditi pojedinačne ili grupne usmjerene stručne postupke i mjere, te koristiti sredstva zasnovana na načelima i spoznajama psihološke nauke i prakse, stručno se usavršavati kroz specijalizaciju, odnosno kontinuirano stručno usavršavanje, odbiti sudjelovanje u naučno-istraživačkim projektima ukoliko oni nisu neophodni za poboljšanje i unapređenje psihološke djelatnosti, odbiti uraditi poslove i zadatke za koje nije stručno osposobljen i biti vrednovan i nagrađivan za svoj rad i doprinos.

Osim navedenog, u skladu s odredbama ovoga zakona, psiholog ima pravo i na stručno usavršavanje, posjedovanje i priznavanje posebnih stručnih kompetencija, slobodan izbor, upotrebu psihodijagnostičkih sredstava, kao i obezbjeđenje adekvatnog prostora i navedenih sredstava potrebnih za njegov rad. S druge strane, korisnik i naručitelj psiholoških usluga imaju pravo biti informisani o rezultatima psihološke procjene, karakteristikama eventualnog tretmana ili planu i programu psihološke edukacije, ne prihvati primjenu preporučene psihološke metode i postupka na osnovu upoznavanja s njihovim karakteristikama, te dozvoliti ili odbiti da psiholog i njegovi saradnici bez njihove pisane saglasnosti dostavljaju podatke o njihovom psihičkom stanju i ostalim konstatacijama psihološkog pregleda drugim licima osim u slučajevima i na način utvrđen ovim zakonom.

V. Način obavljanja psihološke djelatnosti (čl. 40-57): U okviru ove tematske cjeline utvrđuje se način obavljanja psihološke djelatnosti (kao nesamostalna djelatnost kod pravnog lica s kojim je u radnom ili volonterskom odnosu ili kao samostalna djelatnost u pojedinačnoj ili grupnoj privatnoj praksi), te se postavljaju okviri za djelovanje psihologa kao samostalnog

izvršitelja, kao člana psihološkog tima ili kao člana interdisciplinarnog, odnosno multidisciplinarnog, te intersektorskog, odnosno multisektorskog tima.

Nadalje se definiše volonterski rad psihologa, kao i obavljanje registrovane dopunske djelatnosti uz preciziranje postupka provjere ispunjenosti uslova za njezino obavljanje, te se definiše privremena obustava dopunske djelatnosti, kao i okolnosti pod kojima dolazi do prestanka prava na obavljanje dopunske djelatnosti (na zahtjev licenciranog psihologa koji obavlja dopunsku djelatnost, po sili zakona i rješenjem nadležnog organa).

Što se tiče privatne prakse, u okviru ove cjeline uspostavljeni su uslovi za njezino obavljanje (državljanstvo Bosne i Hercegovine, obrazovanje propisano Zakonom, položen stručni ispit ili više od pet godina radnog staža u struci, odobrenje za obavljanje privatne prakse pribavljeno od strane kantonalnog ministarstva, pozitivno mišljenje komore psihologa o opravdanosti osnivanja privatne prakse, radna i poslovna sposobnost, nepostojanje radnog odnosa s punim radnim vremenom ili nepostojanje druge samostalne djelatnosti, nepostojanje pravosnažne sudske presude ili odluke drugog nadležnog organa kojim je izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja psihološke djelatnosti, odnosno zaštitna mjera udaljenja dok te mjere traju, te raspolaganje odgovarajućim prostorom i opremom na teritoriji Federacije).

Nadalje se utvrđuje postupak provjere ispunjenosti uslova za obavljanje privatne prakse, te odredbe kojima se reguliše privremena obustava privatne prakse, kao i okolnosti pod kojima ona prestaje (na zahtjev licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu, po sili zakona i rješenjem nadležnog organa). Na koncu se utvrđuju odredbe u pogledu obavljanja grupne privatne prakse, cijena usluga u privatnoj praksi, osiguranja od odgovornosti za štetu i zabrane oglašavanja.

VI. Komora psihologa Federacije Bosne i Hercegovine (čl. 58-62): Ova tematska cjelina sadrži odredbe koje se odnose na osnivanje i rad komore psihologa Federacije Bosne i Hercegovine. S tim u vezi, utvrđeni su definicija i pravni status komore psihologa, način njezinog osnivanja, te upis u sudski registar. Nadalje je utvrđeno da komora psihologa obavlja sljedeće poslove: prati i unapređuje rad licenciranih psihologa u Federaciji i uslove za njihov rad; zastupa svoje članove u zaštiti njihovih profesionalnih interesa; potiče, organizuje i provodi stručno usavršavanje svojih članova; izdaje, obnavlja i ukida odobrenje za samostalno obavljanje poslova u struci (licenca); organizuje i provodi stručni nadzor nad radom licenciranih psihologa u Federaciji na način utvrđen ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega; sudjeluje u izradi programa stručnog usavršavanja psihologa u Federaciji; vodi odgovarajuće upisnike i registre na način utvrđen ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega; donosi etički kodeks psihološke djelatnosti, prati i nadzire njegovo provođenje, te preduzima odgovarajuće mјere u slučaju njegova kršenja; utvrđuje način oglašavanja i način isticanja naziva privatne prakse, kao i slučajevе koji se ne smatraju reklamiranjem psiholoških usluga; daje mišljenje kantonalnom ministru o opravdanosti obavljanja dopunske djelatnosti i opravdanosti osnivanja pojedinačne ili grupne privatne prakse; utvrđuje listu psihodijagnostičkih sredstava i standarda za njihovu upotrebu, te preduzima mјere zaštite od njihove nestručne primjene i neovlaštenе distribucije; donosi odluku o najvišoj cijeni pojedinačnih usluga koje se pružaju u okviru obavljanja privatne prakse; uključuje se i sarađuje na utvrđivanju standarda u pogledu uslova prostora i opreme, načina oglašavanja i drugih bitnih pitanja za obavljanje dopunske djelatnosti, te pojedinačne ili grupne privatne prakse; daje stručno mišljenje na zakonske i podzakonske akte kojima se propisuju standardi za obavljanje psihološke djelatnosti u određenoj oblasti; daje stručna mišljenja na područja i programe specijalizacija psihologa koje donose nadležna tijela uprave; obezbjeđuje zaštitu građanima u ostvarivanju njihovih prava u pogledu kvalitete, sadržaja i vrste psihološke usluge koja im se pruža; sarađuje s organima uprave na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini u rješavanju pitanja značajnih za ostvarivanje ciljeva i zadataka psihološke djelatnosti i pitanja od opšteg društvenog interesa; sarađuje s drugim komorama, strukovnim udruženjima,

stručnim, obrazovnim i naučnim institucijama u zemlji i inostranstvu; obavlja i sve druge poslove utvrđene ovim zakonom, statutom i drugim opštim aktima.

Nadalje, Zakonom se definišu i službene evidencije koje je komora psihologa dužna voditi (registrovani licencirani psiholog, registrovani psiholog pripravnika, upisnik članova komore psihologa, registrovani licencirani psiholog koji obavljaju volonterski rad, registrovani licencirani psiholog s registrovanom dopunskom djelatnošću, registrovani licencirani psiholog koji obavljaju privatnu praksu, registrovani licencirani psiholog koji obavljaju grupnu privatnu praksu, registrovani licencirani psiholog sa specijalizacijama i druge registre i evidencije utvrđene opštim aktom komore psihologa).

Na koncu su definisani rokovi u okviru kojih se trebaju donositi godišnji programi, planovi i izvještaji, utvrđeni su izvori sredstava iz kojih komora psihologa finansira svoju djelatnost (upisnine, članarine, kotizacija, donacije i drugi prihodi ostvareni djelatnošću).

VII. Nadzor (čl. 63-82): U okviru ove tematske cjeline propisuje se nadzor nad provođenjem Zakona koji se realizuje kao nadzor nad radom komore psihologa, nadzor nad radom licenciranih psihologa i nadzor nad radom pravnih lica koja pružaju psihološke usluge. Nadzor nad radom komore psihologa provodi Ministarstvo, kojim je obuhvaćen nadzor nad zakonitošću opštih i internih akata komore psihologa u smislu njihove usklađenosti s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Nadalje je propisano da prilikom provođenja nadzora Ministarstvo može obustaviti od izvršenja statut ili drugi opšti akt komore psihologa koji nije donesen u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega, raspraviti stanje u komori psihologa i odrediti mјere koje je komora psihologa dužna preduzeti s ciljem izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti, predložiti komori psihologa preduzimanje mјera s ciljem poboljšanja svrhotnosti, efikasnosti, ekonomičnosti i pravovremenosti obavljanja povjerenih joj poslova, te otklanjanja drugih nedostataka u radu, predložiti komori psihologa provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa, te podnijeti prijavu nadležnom organu za utvrđivanje krivične ili prekršajne odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa.

Što se tiče nadzora nad radom psihologa, propisano je da se on podrazumijeva nadzor nad radom licenciranih psihologa i nadzor nad radom pravnih lica koja pružaju psihološke usluge koji se provodi kao unutrašnji nadzor, stručni nadzor i inspekcijski nadzor. Unutrašnji nadzor provode pravna lica s minimalno 50 zaposlenih koja obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana kroz nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i zaposlenih licenciranih psihologa. U pogledu stručnog nadzora nad radom licenciranih psihologa i pravnih lica koja pružaju psihološke usluge, njega provodi komora psihologa putem stručnih nadzornika. Osim toga, stručni nadzor nad radom licenciranih psihologa koji obavljaju psihološku djelatnost u federalnim ili kantonalnim ustanovama s javnim ovlaštenjima, policiji te organima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave na području Federacije mogu provoditi i licencirani psiholozi nadležnih ministarstava u skladu s odredbama ovoga zakona i posebnim propisima kojima se uređuje stručni nadzor u tim organima. Na koncu je važno naglasiti da se stručni nadzor obavlja kao redovni i vanredni stručni nadzor.

U pogledu inspekcijskog nadzora, njega obavljaju sljedeća nadležni organi inspekcijskog nadzora: federalni i kantonalni inspektor socijalne i dječje zaštite, federalni i kantonalni zdravstveni inspektor, federalni i kantonalni inspektor rada u dijelu primjene radnog zakonodavstva, kantonalni prosvjetni inspektor nad pravnim licima u oblasti vaspitanja i obrazovanja, te ostali federalni i kantonalni inspektor nad pravnim licima u drugim oblastima u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim važećim Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine.

VIII. Prekršajne odredbe (član 83): U okviru ove cjeline utvrđuje se visina novčanih kazni za prekršajnu odgovornost pravnih lica koja zaposle psihologa suprotno odredbama ovoga, kao i njihovih odgovornih lica, te licenciranih psihologa koji obavljaju psihološku djelatnost suprotno odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

IX. Prijelazne i završne odredbe (čl. 84-88): Osim što utvrđuje odredbe u pogledu primjene drugih propisa, roka za osnivanje Komore i stupanja Zakona na snagu, u okviru ove cjeline se propisuju rokovi za donošenje opštih akata od strane Komore, te podzakonskih akata od strane Ministarstva i drugih nadležnih organa. S tim u vezi, Komora će biti dužna da nakon svoga osnivanja u datim rokovima doneše opšti akt kojim će utvrditi postupak dokazivanja ispunjenosti uslova za upis u registar licenciranih psihologa, program stručnog usavršavanja kojim će utvrditi način provođenja, sadržaj, rokove i postupak stručnog usavršavanja licenciranih psihologa, opšti akt kojim će utvrditi listu posebno zaštićenih psihodiagnastičkih sredstava, opšti akt kojim će utvrditi sadržaj i način vođenja propisanih registara i upisnika, te opšti akt kojim će bliže utvrditi uslove i način provođenja stručnog nadzora.

Što se tiče podzakonskih akata, Ministarstvo će, između ostalih, biti dužno u propisanim rokovima donijeti provedbeni akt kojim će propisati uslove prostora i opreme, način oglašavanja i isticanja naziva, sastav i način rada komisije, kao i visinu naknada za troškove obrade zahtjeva za obavljanje dopunske djelatnosti, te obavljanje pojedinačne ili grupne privatne prakse, provedbeni akt kojim će propisati kriterije za obavljanje pripravničkog staža ili jednog njegovog dijela kod licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu, te provedbeni akt kojim će propisati sadržaj i način provođenja stručnog ispita, visinu naknade za polaganje stručnog ispita, kao i uslove i način priznavanja pripravničkog staža i stručnog ispita psihologa koji je obavljen i položen u inostranstvu, te visinu naknade za obradu zahtjeva za njegovo priznavanje.

IV. USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

U odnosu na predmetnu materiju koja je uređena ovim zakonom nema relevantnih sekundarnih izvora prava EU s kojima je potrebno usklajivanje.

V. KONSULTACIJE

U skladu s Uredbom o pravilima za sudjelovanje zainteresovane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/12), Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u periodu od 05. do 20. aprila 2021. godine realizovalo proces javnih konsultacija o Zakonu o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. U navedenom je periodu predmetni Zakon bio javno dostupan u elektronskom obliku na zvaničnoj web stranici Ministarstva (www.fmrsp.gov.ba) u rubrici "Novosti" zajedno s pripadajućim Obrascem za dostavljanje komentara na Zakon u koji su zainteresirana pravna i fizička lica mogla unijeti sve komentare i prijedloge za koje su smatrali da bi mogli obezbijediti donošenje kvalitetnih zakonskih rješenja u pogledu predmetne materije.

Nadalje, na osnovu prethodno provedenog konsultativnog procesa, te izmjena koje su uslijedile kao rezultat zaprimljenih prijedloga i mišljenja, izrađen je u formi prednacrta Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je aktom broj: 05-02/1-967/21 od 10. maja 2021. godine dostavljen na mišljenje nadležnim kantonalnim ministarstvima. Slijedom navedenog, u narednoj se tabeli nalazi prikaz pristiglih mišljenja od strane navedenih institucija, te stav Predлагаča u vezi istih.

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona: Mišljenje broj: 08-31-SI/21 od 13. maja 2021. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
<p>Komentar: U prednacrtu Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH potrebno je u članu 10. tačku e) dopuniti sljedećim tekstom: "dopunski rad i obrt izdaje kantonalno ministarstvo mjerodavno za rad i radne odnose".</p> <p>Obrazloženje: Odobrenja za samostalnu, dopunska djelatnost i obrte izdaju kantonala ministarstva za oblast rada i radnih odnosa, te je isto potrebno navesti i u ovom zakonu kako ne bi bilo zabune kod podnositelja zahtjeva prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad. U nekim je kantonima oblast rada u sklopu ministarstava socijalne politike i zdravstva, dok je u SBK oblast rada u sklopu i u mjerodavnosti Ministarstva gospodarstva.</p>	<p>Prijedlog nije uvažen imajući u vidu da se predmetna odredba odnosi na odobrenje za samostalno obavljanje poslova u struci, a ne na odobrenje za obavljanje registrovane dopunske djelatnosti. Međutim, imajući u vidu da terminologija korištena u dostavljenoj verziji Zakona o psihološkoj djelatnosti nije bila dovoljno precizna, Predlagač je tačku e) člana 10. Zakona izmijenio tako da ista sada glasi: "odobrenje za samostalno obavljanje poslova u struci izdato od strane nadležne komore". Što se tiče obavljanja registrovane dopunske djelatnosti, članom 43. stav (1) je već precizirano da zahtjev za obavljanje dopunske djelatnosti licencirani psiholog podnosi kantonalm ministarstvu nadležnom za rad s prethodno pribavljenim mišljenjem nadležne komore.</p>

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona: Mišljenje broj: 09-02-5143-4/21 od 20. maja 2021. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
<p>Komentar: Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona je obavijestilo Predlagača je Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH prosljeden na komentare svim centrima za socijalni rad, domovima zdravlja, bolnicama, centrima za razvoj inkluzivnih praksi i Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove Unsko-sanskog kanton, te da u ovoj fazi donošenja propisa nijedna od pobrojanih institucija nije imala komentare na predmetni Zakon.</p>	<p>Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtjevalo dalje intervencije u propisu.</p>

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Posavskog kantona: Mišljenje broj: 07-31-241-1/21 od 27. maja 2021. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
<p>Komentar: Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike Posavskog kantona je obavijestilo Predlagača da je razmotrilo Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH, te da je upoznato sa sadržajem i potrebotom njegovog donošenja. Imajući u vidu da se radi o prednacrtu, navedeno je Ministarstvo mišljenja da predloženi tekst Zakona može ići u dalju proceduru razmatranja. Predlagaču je skrenuta pažnja da se u članu 106. stav (1) poziva na član 27. stav (5) koji ne postoji.</p>	<p>Predlagač je uvažio datu sugestiju, te je izvršio korekciju u predmetnim člancima.</p>

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona: Mišljenje broj: 09-02-6963-1/21 od 07. juna 2021. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predлагаča Zakona
<p>Komentar: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona je informisalo Predlagajuća da je razmotriло predloženi tekst Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH, te da i dalje ostaje pri svojim ranije datim sugestijama. Uvidom u ranije prijedloge ovoga Ministarstva, dostavljene tokom javnih konsultacija, utvrđeno je da je riječ o sljedećem:</p>	
<p>Prijedlog 1: Brisati član 11. jer Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona smatra da nije opravdano da strani državlјani samostalno obavljaju psihološku djelatnost u Federaciji BiH i prema tome korigirati član 10. stav (1) tačka c) i eventualno kroz druge odredbe Zakona.</p>	<p>U pogledu Prijedloga 1 isti nije prihvaćen iz razloga što bi onemogućavanje radnog angažmana stranim državlјanima, koji zakonito borave na teritoriji Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije, predstavljalo diskriminaciju.</p>
<p>Prijedlog 2: U stavku (2) člana 15. precizirati kada se može privremeno, a kada trajno oduzeti licenca.</p>	<p>U pogledu Prijedloga 2 isti nije prihvaćen iz razloga što će postupak uskraćivanja, odnosno privremenog ili trajnog oduzimanja licence biti detaljnije razrađen opštim aktom komore psihologa na koji saglasnost daje Ministarstvo, te u tom kontekstu ne postoji potreba opterećivanja teksta Zakona dodatnim odredbama.</p>
<p>Prijedlog 3: Kroz cijeli tekst člana 21. rijeći "kantonalno ministarstvo nadležno za rad" zamijeniti "kantonalno ministarstvo nadležno za zdravstvenu zaštitu" i slijedom naprijed navedenog sve odredbe koje govore o nadležnostima kantonalnog ministarstva nadležnog za rad zamijeniti ministarstvom zdravstva.</p>	<p>U pogledu Prijedloga 3 isti nije prihvaćen iz razloga što oblast psihologije ne ulazi u sastav zdravstvenih i medicinskih, već humanističko-društvenih studija, te se samim tim ne može vezivati isključivo za zdravstvenu djelatnost. Imajući u vidu opšti karakter psihološke djelatnosti, odnosno činjenicu njezine neophodne prisutnosti u svim sistemima (socijalnom, zdravstvenom, obrazovnom) ocijenjeno je da je oblast rada najprikladnija za praćenje primjene odredbi Zakona o psihološkoj djelatnosti.</p>
<p>Obrazloženje: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona smatra da je nadležnost Ministarstva zdravstva da utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje dopunske djelatnosti licenciranog psihologa, obzirom da je u nadležnosti Ministarstva zdravstva da koordinira i prati stručni rad zdravstvenih ustanova, privatnih praksi i drugih oblika obavljanja zdravstvene djelatnosti. Naglašava se da naprijed navedeno nije moguće provesti u okviru ovog kantonalnog ministarstva obzirom da nema stručni kadar za rješavanje pitanja koja se tiču diplomiranih psihologa (npr. centar za mentalno zdravstvo) je u nadležnosti Ministarstva zdravstva u okviru kojeg je zaposlen stručni kadar za rješavanje ovih pitanja).</p>	

**Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona: Mišljenje broj:
09/1-02-010686/21 od 08. juna 2021. godine**

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
<p>Mišljenje: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona je obavijestilo predlagača da je razmotriло Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH, te da isti podržava uz nekoliko primjedbi i prijedloga.</p> <p>Prijedlog: U članu 25. stav (2) riječi "može donijeti" zamijeniti riječju "donosi".</p>	Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje.
<p>Obrazloženje: Potrebno je tačno navesti da kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje dopunske djelatnosti licenciranom psihologu s obzirom na razloge koji su navedeni za prestanak obavljanja dopunske djelatnosti. U istom stavku nedostaje i pouka o pravnom lijeku koju je potrebno navesti.</p> <p>Prijedlog: U članu 31. stav (2) riječi "može donijeti" zamijeniti riječju "donosi".</p>	Predlagač je uvažio datu sugestiju, te je izvršio korekciju u predmetnom članu na predloženi način.
<p>Obrazloženje: Potrebno je tačno navesti da kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku prava na obavljanje privatne prakse s obzirom na razloge koji su navedeni za prestanak prava na obavljanje privatne prakse. U istom stavku nedostaje i pouka o pravnom lijeku koju je potrebno navesti.</p> <p>Prijedlog: U članu 65. stav (4) iza riječi "nakon" riječ "dvije" zamijeniti riječju "tri", te u stavku (5) iza riječi "nakon" riječi "šest mjeseci" zamijeniti riječima "godinu dana".</p>	Predlagač je uvažio datu sugestiju, te je izvršio korekciju u predmetnom članu na predloženi način.
<p>Obrazloženje: U disciplinskom postupku rok zastarjevanja za teške povrede je kratak pa se umjesto dvije godine predlaže duži rok od tri godine. Takođe, za izvršenje disciplinske mjere predlaže se da rok zastarjevanja umjesto predloženog roka od šest mjeseci bude godinu dana.</p> <p>Prijedlog: U članu 95. stav (1) iza riječi "od" broj "15" zamijeniti brojem "7".</p>	Predlagač nije razmatrao dati prijedlog imajući u vidu da je, po naputku Federalnog ministarstva pravde, odredbe koje se tiču pitanja disciplinskog postupka u potpunosti brisao, te odredio da će se način utvrđivanja disciplinske odgovornosti članova komore psihologa i izricanja disciplinskih mjera urediti opštim aktom komore psihologa.
<p>Obrazloženje: Ukoliko posumnjavaju da je počinjen prekršaj ili krivično djelo, nadležni federalni i kantonalni inspektorji dužni su bez odlaganja podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka u roku kraćem od sedam dana umjesto predloženog roka od 15 dana.</p>	Prijedlog je uvažen, te je predmetna odredba korigovana na predloženi način.

**Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadno-hercegovačkog kantona:
Mišljenje broj: 08-2-179-1/21 od 30. juna 2021. godine**

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
Komentar: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadno-hercegovačkog kantona smatra da se radi o kvalitetno izrađenom Prednacrtu zakona kojim je obuhvaćena kompletan problematika rada psihologa, njihovog usavršavanja, obaveze polaganja stručnog ispita, osnivanja komore, izdavanja licence i, što je osobito važno, upotreba psiholoških mjernih instrumenata od strane stručnih lica – psihologa, te daje punu podršku donošenju ovoga važnog Zakona. Takođe, navedeno Ministarstvo i par prijedloga za razradu predloženih zakonskih rješenja.	Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje.
Prijedlog: U članu 72. dodati novi stav kojim će se utvrditi da će plan i program pripravničkog staža donijeti federalni ministar. Slijedom navedenog prijedloga, predlaže se dopuna i člana 106. Zakona kojim će se utvrditi obaveza federalnog ministra da to učini u roku od šest mjeseci od dana stupanja Zakona na snagu.	Prijedlog je djelimično prihvaćen, te je predmetna odredba u članu 22. korigovana na sljedeći način: "(1) U skladu sa svojim ustavnim i zakonskim nadležnostima, program pripravničkog staža psihologa utvrđuje federalni, odnosno kantonalni organ uprave za oblast iz okvira svoje nadležnosti i za pravna lica registrovana prema federalnim, odnosno kantonalnim propisima. (2) Programom pripravničkog staža iz stava (1) ovoga člana propisuje se okvirni sadržaj i postupak za donošenje godišnjih planova pripravničkog staža, kao i ostala pitanja značajna za provođenje programa pripravničkog staža. (3) Godišnje planove pripravničkog staža donose pravna lica koja okviru svoje osnovne djelatnosti obavljaju jedan ili više poslova utvrđenih članom 4. ovoga zakona".
Obrazloženje: Članom 72. stav (1) propisano je da "nakon uspješno završenog pripravničkog staža i stečenih kompetencija utvrđenih planom i programom pripravničkog staža psiholog pripravnik polaže stručni ispit", te je dalje članom 73. propisan način polaganja stručnog ispita, sadržaj i način provođenja istog koji će propisati federalni ministar. Imajući u vidu da je članom 72. stav (1) naveden plan i program pripravničkog staža, ali da nije propisano tko je i u kojem roku nadležan za njegovo donošenje, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadno-hercegovačkog kantona predlaže dopunu predmetne odredbe.	Prijedlog je djelimično prihvaćen, te je predmetna odredba formulisana na sljedeći način: "Psiholozi koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona budu imali najmanje tri godine radnog staža u struci nemaju obavezu polaganja stručnog ispita ukoliko u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za dobivanje osnovne licence za rad uz priložen dokaz o obavljanju psihološke djelatnosti u trajanju dužem od tri godine".
Prijedlog: U članu 72. formulisati stav (3) na sljedeći način: "Psiholozi koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona budu imali najmanje pet godina radnog staža u struci nemaju obavezu polaganja stručnog ispita ukoliko u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za dobivanje osnovne licence za rad uz priložen dokaz o obavljanju poslova u struci u trajanju dužem od pet godina". Time je ujedno izvršeno i usklađivanje s odredbama koje se odnose na izdavanje licence.	Prijedlog je djelimično prihvaćen, te je predmetna odredba formulisana na sljedeći način: "Psiholozi koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona budu imali najmanje pet godina radnog staža u struci nemaju obavezu polaganja stručnog ispita ukoliko u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za dobivanje osnovne licence za rad uz priložen dokaz o obavljanju poslova u struci u trajanju dužem od pet godina". Time je ujedno izvršeno i usklađivanje s odredbama koje se odnose na izdavanje licence.
Obrazloženje: Članom 72. stav (3) propisano je da "psiholozi koji na dan	

<p>stupanja na snagu ovoga zakona budu imali najmanje tri godine radnog staža u struci nemaju obavezu polaganja stručnog ispita ukoliko u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za dobivanje osnovne licence za rad", dok se u članu 76. stav (4) navodi da "psiholozima s radnim stažom u struci iznad pet godina Komora izdaje osnovnu licencu uz priložen dokaz o obavljanju psihološke djelatnosti u trajanju dužem od pet godina..." Postavlja se pitanje koje je značenje ove odredbe? Da će se psiholozima sa stažem iznad pet godina automatski izdavati licenca bez podnošenja zahtjeva? A trebaju dostaviti dokaz o stažu i utvrditi ispunjavaju li ostale uslove?</p>	
<p>Prijedlog: U članu 106. stav (4) uočeno je pogrešno pozivanje na raniju odredbu pa bi umjesto "provedbeni akt iz člana 73. stav (3)" trebalo stajati "provedbeni akt iz člana 73. stav (2)".</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je predmetna odredba korigovana.</p>
<p>Prijedlog: U članu 106. stav (3) utvrđeno je da će "federalni ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti provedbeni akt iz člana 70. stav (4) ovoga zakona..." Međutim, kako članom 70. nije propisano ovlaštenje federalnog ministra za donošenje predmetnog provedbenog akta, potrebno je nadopuniti član 70.</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen, te je predmetna odredba dopunjena na način da će uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za obavljanje pripravničkog staža, koje moraju ispunjavati javne ustanove i privatne prakse, kao i postupak provjere ispunjenosti navedenih uslova propisati federalni ministar za rad i socijalnu politiku.</p>
<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo: Mišljenje broj 13-04/2-02-21533-1/21 od 30. juna 2021. godine</p>	
Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predлагаča Zakona
<p>Komentar: Član 18. stav (2) propisuje da dopunski rad licenciranog psihologa s drugim poslodavcima ne može biti veći od jedne trećine punog radnog vremena. Obzirom da nije jasno smatra li se pod punim radnim vremenom dnevni, tjedni ili mjesecni fond radnih sati, te da trećina od dnevnog, tjednog ili mjesecnog fonda radnih sati nije cijeli broj, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo smatra da je isti potrebno preciznije definisati. Takođe, budući da je normiran dopunski rad, potrebno je uzeti u obzir da se u praksi mogu pojavit zloupotrebe u vidu ugovora o djelu kojima se može pružiti ista usluga kao i ugovorom predviđenim članom 19. Prednacrtu zakona, te na taj način izbjegći odredbu o maksimalnom broju fonda radnih sati.</p>	<p>Imajući u vidu da postojeći Zakon o radu ne prepoznaje institut dopunskog rada predmetne su odredbe u potpunosti brisane tako da komentar Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u pogledu odredbi o dopunskom radu nije bilo potrebno detaljnije razmatrati niži zauzimati stav o istom.</p>
<p>Prijedlog: Članom 18. stav (4) definisani su uslovi pod kojima se može odobriti dopunski</p>	<p>Imajući u vidu da postojeći Zakon o radu ne prepoznaje institut dopunskog rada</p>

<p>rad, ali nije jasno naznačeno moraju li ti uslovi biti kumulativno ispunjeni ili je dovoljno da je ispunjen jedan od uslova pa bi u potonjem slučaju dio stava (4) trebao glasiti: "Obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u stavku (2) tačka a) ovoga člana odobrava se samo ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova...".</p>	<p>predmetne su odredbe u potpunosti brisane tako da komentar Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u pogledu odredbi o dopunskom radu nije bilo potrebno detaljnije razmatrati niti zauzimati stav o istom.</p>
<p>Komentar: Član 21. stav (2) i član 27. stav (2) propisuju da ispunjavanje uslova za obavljanje dopunske djelatnosti, odnosno privatne prakse, utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo nadležno za rad. S tim u vezi, nejasno je radi li se o istoj komisiji koja odlučuje u oba navedena slučaja ili je riječ o dvije različite komisije.</p>	<p>U pogledu predmetnog komentara Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, kojim se izražava dilema o tijelu koje provjerava ispunjenost uslova za obavljanje dopunske djelatnosti, odnosno privatne prakse. Predlagач je stava da je to pitanje organizacijsko-tehničke naravi koje ne treba rješavati Zakonom, posebno ako se ima na umu da će u oba slučaja federalni ministar donijeti provedbeni propis kojim će utvrditi sastav navedenih komisija. Imajući u vidu navedeno, ne postoji nikakva zakonska zapreka da to bude jedna ili više komisija (zavisno od mogućnosti ili potreba) ukoliko budu ispoštovani kijučni kriteriji u pogledu njihovog sastava.</p>
<p>Komentar: Član 27. stav (8) propisuje da "državlјani zemalja članica Evropske unije mogu trajno obavljati privatnu praksu na teritoriji Federacije pod uslovima iz člana 26. s iznimkom uslova iz tačke a), s tim da moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koristi na teritoriji Federacije, najmanje na nivou koji je potreban za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga.." Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo smatra da je ovaj uslov neophodno preciznije urediti u smislu tačnog propisivanja određenog stepena poznavanja službenih jezika u Federaciji, potrebnog za obavljanje ove djelatnosti, a koji će strani državlјani, koji žele trajno obavljati privatnu praksu u Federaciji, dokazivati uvjerenjem nadležnih ustanova, institucija ili drugih pravnih lica koja su stručna procijeniti stepen poznavanja jednog od službenih jezika u Federaciji.</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je predmetna odredba dopunjena na način da strani državlјani moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koristi na teritoriji Federacije, najmanje na nivou koji je potreban za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga odnosno na nivou B2 prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike.</p>
<p>Komentar: U članu 27. stavovi nisu ispravno numerisani.</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je predmetna odredba korigovana na način da su pobrojani stavovi ispravno numerisani.</p>
<p>Komentar: U članu 29. pobrojane tačke nisu ispravno numerisane.</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je predmetna odredba korigovana na način da su pobrojane tačke ispravno numerisane.</p>

<p>Komentar: U članu 30. stav (1) pobrojane tačke nisu ispravno numerisane.</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je predmetna odredba korigovana na način da su pobrojane tačke ispravno numerisane</p>
<p>Komentar: Članom 30. stav (3) propisano je da pravo na obavljanje privatne prakse prestaje izvršnošću rješenja o prestanku obavljanja djelatnosti. S tim u vezi, predlaže se preciziranje kada navedeno rješenje postaje izvršno.</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je odredba kojom se prestanak prava na obavljanje privatne prakse vezuje za izvršnost rješenja o prestanku obavljanja djelatnosti u potpunosti brisana, imajući u vidu da se ista odnosi na prestanak prava na obavljanje privatne prakse po sili zakona, odnosno na razloge za prestanak od kojih mnogi činjenično nastupaju prije donošenja bilo kakvog rješenja. S tim u vezi, navedena odredba nema nikakva smisla.</p>
<p>Komentar: Članom 82. propisano je što obuhvata upravni nadzor. Međutim, isto nije usklađeno s članom 15. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), a u stavku (1) pogrešno je citiran član navedenog Zakona.</p>	<p>Imajući u vidu da Zakonom nije predviđeno da komora psihologa obavlja poslove upravno-pravnog rješavanja, predmetni nadzor po svom karakteru nije upravni nadzor, nego nadzor nad zakonitošću opštih i internih akata komore psihologa u smislu njihove usklađenosti s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega. Imajući u vidu navedeno, Predlagač je stava da ovaj zakon ne treba usklađivati sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05). Što se tiče pogrešnog navođenja broja člana, riječ je o tehničkoj grešci koja je korigovana.</p>
<p>Komentar: Imajući u vidu da se Prednacrt zakona o psihološkoj djelatnosti poziva na Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/09 i 14/11) kojim su u potpunosti definisane obrtnička i srodne djelatnosti kakva je i psihološka djelatnost, postavlja se pitanje razloga da se oblast obavljanja psihološke djelatnosti normira sa 108 odredbi. Kada se Prednacrt zakona usporedi sa Zakonom o obrtu, vidljivo je da se suštinski ponavljaju neke od odredbi iz Zakona o obrtu. Nadalje, kako je Zakon o obrtu pripremilo Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta postavlja se pitanje da li je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike moralo normirati obavljanje psihološke djelatnosti primjenjujući norme iz Zakona o obrtu?</p>	<p>Imajući u vidu da ovaj zakon samo u pogledu obavljanja dopunske registrovane djelatnosti upućuje na Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/09 i 14/11), Predlagač je stava da su sva ostala pitanja vezana za obavljanje psihološke djelatnosti trebala biti riješena ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega. Takođe, ne treba zanemariti ni činjenicu da, kao <i>lex generalis</i>, Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima ne obrađuje specifična pitanja pojedinih djelatnosti, nego ih prepušta posebnim propisima.</p>
<p>Komentar: Čl. 21. stav (1) i 27. stav (1) Prednacrta zakona propisuju da se zahtjevi za obavljanje dopunske djelatnosti i privatne prakse podnose kantonalmom ministarstvu nadležnom za rad. S tim u vezi, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo da pitanje ispunjavanja uslova za obavljanje određene djelatnosti ne spada u resor radnopravnih odnosa, već resora koji se odnosi na privrednu, odnosno obrtničku djelatnost. Predlagač ističe činjenicu da se Zakon o psihološkoj</p>	<p>U pogledu stava Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo da pitanje ispunjavanja uslova za obavljanje određene djelatnosti ne spada u resor radnopravnih odnosa, već resora koji se odnosi na privrednu, odnosno obrtničku djelatnost. Predlagač ističe činjenicu da se Zakon o psihološkoj</p>

određene djelatnosti ne spada u resor radnopravnih odnosa, već resora koji se odnosi na privrednu, odnosno obrtničku djelatnost imajući u vidu da se Prednacrt zakona poziva na Zakon o obrtu. Napominje se i da je samim tim nelogično da se Prednacrt zakona o psihološkoj djelatnosti dostavlja na mišljenje ministarstvima koja nisu nadležna za rad, već kantonalnim ministarstvima koja su nadležna za zdravstvo i socijalnu politiku. Iz navedenih se razloga smatra da se predmetni Zakon treba zadržati samo na normiranju suštinskih pitanja iz psihološke djelatnosti, ne ulazeći pritom u normiranje nečega što je drugi zakon već uradio.

Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Kantona 10: Mišljenje broj: 09-01-02-3/21 od 12. jula 2021. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predлагаča Zakona
Mišljenje: Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Kantona 10 je obavijestilo Predlagajuća da sa stajališta svoga djelokruga i nadležnosti na predmetni Prednacrt zakona o psihološkoj djelatnosti nema primjedbi, te da se isti može uputiti u dalju proceduru.	Predlagajući je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtijevalo dalje intervencije u propisu.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA

U pogledu finansijskih učinaka koje bi Zakon o psihološkoj djelatnosti mogao imati na budžete bilo kojeg nivoa vlasti u Federaciji, potrebno je odmah na početku naglasiti da njegovo donošenje ne proizvodi nikakve negativne učinke u smislu potrebe za izdvajanjem dodatnih sredstava. S tim u vezi, imajući u vidu obavezu polaganja stručnog ispita za psihologe u Federaciji jedan referent u Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike će se morati zadužiti za praćenje ove oblasti, odnosno za izradu rješenja o položenom predmetnom ispitu i eventualno izdavanja uvjerenja o njegovom polaganju. Imajući u vidu da su psiholozi s radnim stažom u struci preko pet godina oslobođeni ove obaveze, procjenjuje se da bi na godišnjem nivou moglo biti oko 80 kandidata kao svršenih studenata studija psihologije koji bi pristupili polaganju stručnog ispita. Ukoliko bi se naknada za polaganje stručnog ispita utvrdila u visini od 300,00 KM, to bi rezultiralo godišnjim prihodom od 24.000 KM. Pod pretpostavkom da bi organizovanje predmetnog ispita podrazumijevalo angažman komisije sastavljene od tri člana i tehničkog tajnika, procjenjuje se da bi troškovi iste na godišnjem nivou iznosili 8.000,00 KM tako da bi razlika od 16.000,00 KM predstavljala neto prihod federalnog budžeta od 16.000,00 KM na godišnjem nivou. Na istom bi principu trebao počivati i postupak provjere ispunjavanja uslova za obavljanje pojedinačne ili grupne privatne prakse, kao i registrovane dopunske djelatnosti.

Što se tiče finansiranja rada Komore, Zakonom je predviđeno da se ona finansira iz upisnine, članarine, drugih prihoda ostvarenih djelatnošću i donacija, te bi u tom smislu trebala biti samoodrživa. Polazeći od pretpostavke da bi Komora trebala angažirati jednog zaposlenika s punim radnim vremenom, procijenjeni minimalni troškovi njezinog funkcionisanja na godišnjem bi nivou trebali iznositi 35.000,00 KM za prvu godinu, odnosno 32.000,00 KM za svaku narednu godinu. Uz pretpostavku da Komora ima ukupno 600 članova i da oni plaćaju mjesecnu članarinu od 10,00 KM, prihodi Komore bi na godišnjem nivou po ovom osnovu iznosili ukupno

djelatnosti fokusira primarno na samostalno obavljanje poslova u struci bez obzira na način na koji se ti poslovi obavljaju (volonterski rad, nesamostalna ili samostalna djelatnost, privatna praksa i slično). Iz navedenih je razloga sasvim opravdano u njegovu implementaciju uključivati institucije koje su, suštinski gledano, najviše nadležne za praćenje i postupanje po odredbama ovoga zakona.

72.000,00 KM. Drugi izvor finansiranja Komore bio bi organizovanje redovne godišnje edukacije članova Komore. Uz prepostavku da se organizuje minimalno jedna edukacija godišnje i da ista košta 100 KM (bez PDV-a) po polazniku, dodatni prihodi po ovom osnovu ostvarili bi se u iznosu od 60.000,00 KM. Budući da se troškovi organizovanja navedenih edukacija (predavači, zakup prostora, materijali, osvježenje, itd.) procjenjuju na 30.000 KM (15 edukacija po 2.000,00 KM), razlika od 30.000,00 KM predstavljala bi neto prihode Komore. Evidentno je da bi navedena dva izvora u potpunosti pokrila troškove rada Komore na godišnjem nivou pri čemu bi se nešto viši troškovi u prvoj godini njezinog funkcionisanja finansirali iz naknade za upis u registar članova Komore.

VII. ZAKLJUČAK

Relevantnost i opravdanost donošenja Zakona je neupitna, budući da bi se uspostavljanjem jasnog pravnog okvira za obavljanje psihološke djelatnosti u Federaciji riješio čitav niz uočenih problema u ovoj oblasti, te bi se unaprijedila kvaliteta psiholoških usluga i zaštitili kako korisnici psiholoških usluga, tako i njihovi pružatelji. Stoga Zakon o psihološkoj djelatnosti predstavlja odgovarajući pravni instrument pomoću kojega je jedino moguće realizirati temeljne ciljeve u ovoj oblasti, te razviti efikasan i profesionalan sistem pružanja psiholoških usluga na cijelom prostoru Federacije.

Obrazac broj 1a

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	Izrada prednacrta zakona
Naziv prednacrta/nacrta zakona	Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine
Datum	02. prosinca 2021. godine
Ohradivac	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
I - Usklađenost prednacrta/nacrta zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije	
Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije?	
<p>Odgovor: Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine je u skladu sa strateškim dokumentima u Federaciji BiH. Jedan od tih strateških dokumenata je Strategija deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne skrbi u Federaciji Bosne i Hercegovine (2014-2020) koja predstavlja odgovor Vlade Federacije na potrebu za sistemskim promjenama koje je neophodno provesti u oblasti stručnog rada u sistemu socijalne i dječje zaštite što uključuje i zakonsko reguliranje psihološke djelatnosti i standarda za njezino obavljanje. Također, navedeni je Zakon predviđen i Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu.</p>	
Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:	
<p>Odgovor: Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine je povezan s primjenom sljedećih propisa:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/09 i 14/11);• Zakon o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/94, 21/96 i 46/07);• Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i• Zakon o inspekcijsama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 73/2014).	
II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom/zakonom	
I) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće?	
<p>Odgovor: Psihologija je dio svih područja života i zbog toga zahtijeva uređen sistem u kojemu će psiholozi moći pomagati ljudima da razumiju uzroke i posljedice ljudskog ponašanja, te dati savjete za optimalno razvijanje ljudskih potencijala i poboljšanje grupne i organizacijske djelotvornosti. Njihov rad ima izravne implikacije na mentalno zdravlje i kvalitetu života ljudi, obitelji i šire društvene zajednice. Međutim, zbog nepostojanja zakonskog okvira za djelovanje psihologa, društvo je suočeno s ozbiljnim i dugoročno štetnim posljedicama koje se ogledaju u sljedećem:</p> <ul style="list-style-type: none">• Korištenje psiholoških mjernih instrumenata od strane nestručnih osoba;• Upitna pouzdanost i valjanost korištenog psihološkog instrumentarija;• Zlouporaba psiholoških instrumenata i narušavanje autorskih prava i• Vježbenički staž, zapošljavanje i organizacija posla psihologa.	

Psihološka procjena (dijagnostika) je temelj psihološke djelatnosti na kojem počiva utvrđivanje psihičkih (intelektualnih, kognitivnih, emocionalnih, psihomotoričkih, psihosocijalnih i drugih) potencijala pojedinaca i skupina u svrhu objašnjavanja i predviđanja njihovog ponašanja, pronađenja uzroka nedjelotvornosti ili poremećaja, te planiranja i provođenja psiholoških tretmana. Trenutno u Federaciji ova djelatnost nije zakonski regulirana zbog čega se u praksi dogada da dijagnostiku rade nestručne osobe koje ne posjeduju psihološke testove i tehnike kako bi izveli stručno odgovorne zaključke. Dostupnost psiholoških mjernih instrumenata nestručnim osobama dovodi u opasnost osobe kojima je potreban stručni psihološki, psihijatrijski i psihoterapijski tretman (potencijalno suicidalne, psihotične, osobe s poteškoćama u razvoju, osobe s profesionalnim oboljenjima i drugo).

Uporaba psihološkog instrumentarija u drugim je zemljama regulirana zakonima i drugim pravnim aktima, pod strogom kontrolom, posebno u smislu ograničenja dostupnosti testova nestručnim osobama. Zbog sve češće zloupotrebe i dostupnosti testova nestručnim i neadekvatno obrazovanim osobama bez mogućnosti zakonski kontrolirane njihove uporabe u Bosni i Hercegovini, izdavači testova iz regije su počeli odbijati prodaju testova za psihologe iz Bosne i Hercegovine kako bi zaštitili autorska prava, a na temelju saznanja o kršenju zakonskih i etičkih odredbi, te zloupotrebi korištenja i distribucije testova od strane osoba koje ne posjeduju dodiplomsku izobrazbu iz psihologije.

Zbog nepostojanja zakonskog okvira o radu psihologa, nije postojala mogućnost osiguranja sredstava za baždarenje testova, odnosno pripremanje testova za bosanskohercegovačku populaciju. Zbog toga psiholozi u Bosni i Hercegovini ne posjeduju od strane struke verificirane psihološke testove za djelatnost koju obavljaju. Zakon o psihološkoj djelatnosti je zakonski osnov za pokretanje daljnjih aktivnosti za pripremanje, distribuciju i kontrolu korištenja adekvatnog psihološkog instrumentarija. S tim u vezi treba naglasiti da psiholozi u Federaciji psihološke instrumente nabavljaju u Hrvatskoj i Srbiji, pri čemu su ti testovi baždareni za populacije susjednih zemalja i izradene na jezicima koji ne moraju biti nužno jezik testiranja u Bosni i Hercegovini. Veliki broj testova se prevodi sa stranih jezika bez dokaza o iskoristivosti tih testova, a što ozbiljno dovodi u pitanje kvalitetu nalaza jer postoji dvojba ima li osoba problem ili jednostavno nije razumjela terminе u testu?

Na području Bosne i Hercegovine psihološki se testovi kopiraju i distribuiraju bez ikakve kontrole, što je svuda u svijetu kažnjivo. To je jedan od razloga zašto su psiholozi iz BiH došli na "crnu listu" izdavača psiholoških instrumenata. Zloupotreba se ogleda i kao upoznavanje trećih osoba sa sadržajem testovnog materijala i davanje uputa o lažiranju odgovora na temelju kojih oni ostvaruju različita prava (mirovine, invalidnine i slično). Jedna od najvećih opasnosti zloupotrebe i nestručnog rada s psihološkim mjernim instrumentima prisutna je kod izdavanja ocjene za dozvolu nošenja oružja, kod procjene sposobnosti za obavljanje visoko rizičnih i zahtjevnih profesija, kod forenzičke psihološke ekspertize i vještačenja za potrebe sudova i tužilaštava. Nadalje, za objavu istraživačkog rada u znanstvenim časopisima psiholozi moraju dokazati da nisu prekršili zakonski okvir korištenja testova. Bez Zakona o psihološkoj djelatnosti ovo je postalo nemoguće i zato je objavljivanje znanstvenih radova iz psihologije znatno otežano.

Osim navedenog, studenti se psihologije nakon studija odmah susretnu s problemom jer ne postoji regulativa za obavljanje vježbeničkog staža psihologa. Često su prepusteni samostalnom djelovanju, bez mentora, bez kolegijalne podrške i bez polaganja stručnog ispita, a što je potpuno suprotno praksi propisanoj Europskom diplomom psihologa. U natječajima za radna mjesta koja po opisu posla odgovaraju djelovanju psihologa, kao uvjet za zapošljavanje definiraju se i zanimanja koja te poslove nikako ne mogu obavljati. Ako se na određena radna mjesta zaposli psiholog od njega se traži da provodi postupke izvan okvira psihološke djelatnosti i bez jasnih smjernica za odgovorno djelovanje.

Nadalje, u Federaciji ne postoji regulirana ni privatna psihološka praksa, pa psiholozi koji žele privatno obavljati svoju djelatnost istu registriraju kao "obrtničku i srodne djelatnosti". Struka koja izravno utječe na živote građana bez zakonskog okvira ne može provoditi stručni nadzor privatne prakse kako bi se osigurala visoka kakovča usluge i zaštita klijenata. Tome treba dodati i to da u Federaciji ne postoji jedinstveni registar psihologa što onemogućava planiranje potreba društva za psiholozima, kao i optimalno iskorištanje postojećih potencijala psihologa.

Sukladno stanju u ovoj oblasti u zemljama EU, bilježe se istovjetni razlozi za regulaciju psihološke djelatnosti, a to su: osiguranje kakvoće psiholoških usluga; zaštita javnih politika socijalne zaštite; zaštita djece; zaštita javnog zdravlja i sigurnost korisnika usluga, odnosno osiguranje dostupnih, blagovremenih, sigurnih i kvalitetnih usluga psihologa svim kategorijama građana koji takve usluge trebaju.

2) Koji cilj se želi postići? U kojem mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor: Obzirom na izravne implikacije na mentalno zdravlje i kvalitetu života ljudi, vrlo je važno rad psihologa normativno uređiti. Zakon o psihološkoj djelatnosti u FBiH neophodan je kako bi se, između ostalog, osiguralo više kompetentnosti i odgovornosti u radu psihologa. Pandemija COVID-19 je najbolje pokazala koliko je važno imati kompetentne psihologe. Zbog toga je Svjetska zdravstvena organizacija 2020. godine, a povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja, izrazila očekivanje da će se potreba za mentalnim zdravljem i psihosocijalnom podrškom znatno povećati u narednim godinama, te je pozvala sve institucije na državnoj i međunarodnoj razini da više ulažu u ovu oblast. Donošenje Zakona o psihološkoj djelatnosti je ulaganje u mentalno zdravlje i bolju kvalitetu života građana. S tim u svezu, Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine je potreban kako bi se:

- Formalno-pravno definirala psihološku djelatnost, kao i tko, u kojem kontekstu i na koji način može obavljati psihološku djelatnost;
- Uspostavio jedinstveni registar psihologa na području Federacije Bosne i Hercegovine;
- Reguliralo zapošljavanje (vježbenički staž, polaganje stručnog ispita) i rad psihologa (radni odnos, volonterski, privatna praksa) i osigurao okvir za cijeloživotno profesionalno usavršavanje psihologa i licenciranje rada;
- Regulirao nadzor na radom psihologa, definirala njihova prava i odgovornosti (profesionalna tajna i sl.), kao i zaštita korisnika psiholoških usluga od nesavjesnog i nestručnog djelovanja (pitanje odgovornosti za štetu i sl.);
- Osigurao regulaciju i korištenje kvalitetnih i baždarenih psiholoških dijagnostičkih instrumenata (pitanja upotrebe, određivanje standarda, izdavanja i kontrole nad korištenjem psiholoških mjernih instrumenata);
- Podigao kvalitet usluga kroz kontinuiranu edukaciju i primjenu savremenih standarada (licenciranje), a sve u cilju osiguranja da rad psihologa na najbolji mogući način bude na korist pojedincima i zajednici.

Psihološka djelatnost je iznimno važna i odgovorna djelatnost. Kontrola rada psihologa koja uključuje i mjerne osiguranja cijeloživotnog usavršavanja od ključne je važnosti za društvo. Ova kontrola se osigurava kroz osnivanje Psihološke komore Federacije Bosne i Hercegovine predviđene Prednacrtom Zakona o psihološkoj djelatnosti, kao što je slučaj i u zemljama EU i zemljama okruženja. Komora je strukovna organizacija koja će vršiti stručni i etički nadzor, kontrolu, edukaciju i izdavanje licencija za rad psihologa kako u državnom tako i u privatnom sektoru, te omogućavati izdavanje i distribuciju psiholoških mjernih instrumenata pod nadzorom i kontrolom. Psihološka komora će biti finansijski samoodrživa i njen rad će se isključivo financirati iz članarina, izdavanja licencija za rad, putem projekata i organizacije stručnog usavršavanja psihologa, te kroz izdavačku djelatnost vezano za psihološki instrumentarij.

3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Odgovor: Subjekti koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti su: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i ostala federalna i kantonalna tijela uprave, Federalna uprava za inspekcijske poslove i kantonalna tijela nadležna za inspekcijske poslove, Komora psihologa Federacije BiH, te sve javne i privatne pravne osobe u okviru čije se djelatnosti pružaju psihološke usluge (institucije iz domena socijalne zaštite, obrazovanja, zdravstva, pravosudne institucije, itd.).

III - Proces konzultacija

1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)

Odgovor: Sukladno Uredbi o pravilima za sudjelovanje zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/12), Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u razdoblju od 05. do 20. travnja 2021. godine realiziralo proces javnih konzultacija o Zakonu o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. U navedenom je razdoblju predmetni Zakon bio javno dostupan u elektronskom obliku na zvaničnoj web stranici Ministarstva (www.fmrsp.gov.ba) u rubrici "Novosti" zajedno s pripadajućim Obrascem za dostavljanje komentara na Zakon u koji su zainteresirane pravne i fizičke osobe mogle unijeti sve komentare i prijedloge za koje su smatrali da bi mogli osigurati doношење kvalitetnih zakonskih rješenja u pogledu predmetne materije. Na temelju prethodno provedenog konzultativnog procesa, te izmjena koje su uslijedile kao rezultat zaprimljenih prijedloga i mišljenja, izrađen je u formi prednacrta Zakon o o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je aktom broj: 05-02/1-967/21 od 10. svibnja 2021. godine dostavljen na mišljenje nadležnim kantonalnim ministarstvima.

2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: U proces javnih konzultacija aktivno se uključilo Društvo psihologa Federacije Bosne i Hercegovine koje broji oko 500 članova/psihologa. S predstavnicima Društva psihologa održan je niz konzultativnih sastanaka, koji su rezultirali jasnjim formuliranjem odredbi koje se odnose na nadležnosti, odnosno poslove Komore psihologa, kao i na njezine odnose prema Ministarstvu, posebice u segmentu izvješćivanja i nadzora. Osim navedenog, slijedom zaprimljenih mišljenja od strane osam kantonalnih ministarstava izvršene su odredene korekcije i nadopune predloženih zakonskih rješenja koje su se ponajviše odnosiće na jasnije preciziranje uloge i nadležnosti federalnog i kantonalnih ministarstava glede standarda za obavljanje vježbeničkog staža, polaganja stručnog ispita, izdavanja licencije, propisivanja uvjeta za obavljanje vježbeničkog staža i privatne prakse i slično.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje: Unatoč razlikama u stupnju reguliranja psihološke djelatnosti, može se konstatirati da trenutno postoje pravilnici ili zakoni vezani za korištenje zvanja psihologa u velikoj većini zemalja EU, te u sve većem broju europskih zemalja. Prakse tih zemalja pokazuju koliko je važno i za klijente, kao primatelje usluga, i za psihologe, kao pružatelje usluga, da psihološka djelatnost bude jasno i decidno propisima uredena, što osnažuje samu djelatnost i jača povjerenje građana u pružatelje ovih usluga. Poznato je koliko je rad s ljudima osjetljivo polje djelovanja jer zahtijeva i povjerljivost i stručnost, te je stoga neminovno da psihološku djelatnost u Federaciji obavljaju oni psiholozi koji za to imaju adekvatno obrazovanje i koji su stekli potrebne kompetencije. Bitno je naglasiti da psiholozi svojom ulogom u pružanju usluga u oblastima socijalne i zdravstvene zaštite, edukacije (obrazovanja), u različitim organizacijama i slično pružaju novi kvalitet multisektorskim uslugama, te značajno utječu na vrednovanje tih usluga i zadovoljstvo korisnika. U uvjetima zemalja u tranziciji, psihološke usluge iako imaju svoje mjesto i dobijaju na značaju, zbog niza veoma kompleksnih procesa koje društvo i građani prolaze, a što je nerijetko usko povezano s načinom percipiranja tih procesa i ulogama pojedinaca i skupina u tome. S druge strane, zbog uspostave jedinstvenih pravila na razini EU, važno je osigurati i da psiholozi u Federaciji BiH podliježu tim pravilima, kao i da njihove diplome i certifikati budu prepoznate na razini EU. Navedeno je posebno od značaja u kontekstu potpisanih Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine Europskoj uniji, gdje su priznavanje stručnih kvalifikacija i uvjeti za mobilnost radne snage postavljeni kao ključne komponente procesa europskih integracija. Imajući u vidu navedeno, pravila o radu psihologa u EU, potrebno je prilagoditi uvjetima u Federaciji BiH, te utvrditi zakonski okvir za psihološku djelatnost, koji bi obuhvatio kako minimalni standard obrazovanja, stjecanje licencije za rad, udruživanje u strukovnu komoru i slično, tako i standarde o specijalističkim certifikatima i uvjetima za rad u privatnoj praksi i slično. Ukoliko se europska pravila blagovremeno ugrade u domaće propise, u formi minimalnog okvira, psihološka će djelatnost, po prvi put, u BiH dobiti potrebnu zakonsku podlogu za daljnje razvijanje na ravnopravnim osnovama s drugim

pomagačkim djelatnostima. To će, dakako, biti i prilika da se urede krucijalni elementi ove djelatnosti, te otkloni različiti problemi trenutno prisutni na području Federacije kada je riječ o angažmanu psihologa i uslugama koje oni pružaju. Sukladno stanju u ovoj oblasti u zemljama EU, bilježe se jednaki razlozi za regulaciju psihološke djelatnosti, a to su: osiguranje kvaliteta psiholoških usluga; zaštita javnih politika socijalne zaštite; zaštita djece; zaštita javnog zdravlja i sigurnost korisnika usluga, odnosno osiguranje dostupnih, blagovremenih, sigurnih i kvalitetnih usluga psihologa svim kategorijama građana koji takve usluge potrebuju.

Nenormativno rješenje: Nenormativno rješenje nije razmatrano obzirom da je navedena oblast u svim zemljama okruženja zakonski regulirana. Obzirom na težnje zemalja Europske unije i okruženja, jedino ispravno rješenje je normativno rješenje i jedinstveno rješenje, a posebno zbog činjenice da je psihološka djelatnost uključena u mnoge segmente ljudskog života i te je u nadležnosti mnogih društvenih segmenata i djelokruga rada mnogih tijela uprave.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Opcija koja podrazumijeva donošenja Zakona o psihološkoj djelatnosti je jedina moguća obzrom da ova oblast trenutno nije regulirana i da su praktično svi evidentirani problemi rezultat takvog stanja.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržista i konkurenčiju?

Odgovor: Usvajanje Zakona o psihološkoj djelatnosti neće negativno utjecati na poslovno okruženje, odnosno neće kreirati dodatna administrativna opterećenja u Federaciji. Naprotiv, njegovim će se usvajanjem definirati normativni okviri i tako potaknuti formiranje privrednih subjekata u domenu psihološke prakse. S tim u vezi, može se kazati da će navedeni Zakon, kroz reguliranje djelatnosti psihološkog rada, pozitivno utjecati na funkcioniranje tržista i konkurenčiju.

1b) Koji su finansijski učinci prednacrt/a nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor: U pogledu finansijskih učinaka koje bi Zakon o psihološkoj djelatnosti mogao imati na proračune bilo koje razine vlasti u Federaciji, potrebno je naglasiti da njegovo donošenje ne proizvodi nikakve negativne učinke u smislu potrebe za izdvajanjem dodatnih sredstava. S tim u vezi, imajući u vidu obvezu polaganja stručnog ispita za psihologe u Federaciji jedan referent u Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike će se morati zadužiti za praćenje ove oblasti, odnosno za izradu rješenja o položenom predmetnom ispitu i eventualno izdavanja uvjerenja o njegovom polaganju. Imajući u vidu da su psiholozi s radnim stažom u struci preko pet godina oslobođeni ove obveze, procjenjuje se da bi na godišnjoj razini moglo biti oko 80 kandidata kao svršenih studenata studija psihologije koji bi pristupili polaganju stručnog ispita. Ukoliko bi se naknada za polaganje stručnog ispita utvrdila u visini od 300,00 KM, to bi rezultiralo godišnjim prihodom od 24.000 KM. Pod pretpostavkom da bi organiziranje predmetnog ispita podrazumijevalo angažman povjerenstva sastavljenog od tri člana i tehničkog tajnika, procjenjuje se da bi troškovi iste na godišnjoj razini iznosili 8.000,00 KM tako da bi razlika od 16.000,00 KM predstavljala neto prihod federalnog proračuna od 16.000,00 KM na godišnjoj razini. Na istom bi principu trebao počivati i postupak provjere ispunjavanja uvjeta za obavljanje pojedinačne ili skupne privatne prakse, kao i registrirane dopunske djelatnosti.

Što se tiče financiranja rada Komore, Zakonom je predviđeno da se ona financira iz upisnine, članarine, drugih prihoda ostvarenih djelatnošću i donacija, te bi u tom smislu trebala biti samoodrživa. Polazeci od pretpostavke da bi Komora trebala angažirati jednu osobu s punim radnim vremenom, procijenjeni minimalni troškovi njezinog funkcioniranja na godišnjoj bi razini trebali iznositi 35.000,00 KM za prvu godinu, odnosno 32.000,00 KM za svaku narednu godinu. Uz pretpostavku da Komora ima ukupno 600 članova i da oni plaćaju mjesecnu članarinu od 10,00 KM, prihodi Komore bi na godišnjoj razini po ovom osnovu iznosili ukupno 72.000,00 KM. Drugi izvor financiranja Komore bio bi organiziranje redovne godišnje edukacije članova

Komore. Uz pretpostavku da se organizira minimalno jedna edukacija godišnje i da ista košta 100 KM (bez PDV-a) po polazniku, dodatni prihodi po ovom osnovu ostvarili bi se u iznosu od 60.000,00 KM. Budući da se troškovi organiziranja navedenih edukacija (predavači, zakup prostora, materijali, osvježenje, itd.) procjenjuju na 30.000 KM (15 edukacija po 2.000,00 KM), razlika od 30.000,00 KM predstavljala bi neto prihode Komore. Evidentno je da bi navedena dva izvora u cijelosti pokrila troškove rada Komore na godišnjoj razini pri čemu bi se nešto viši troškovi u prvoj godini njezinog funkcioniranja financirali iz naknade za upis u registar članova Komore

2a) Utjeće li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor: Komparativna analiza zemalja s uređenim normativnim okvirom za rad psihologa ukazuje na značajno veći broj zaposlenih psihologa na tisuću stanovnika u odnosu na postojeće stanje u Federaciji. Primjera radi, u Hrvatskoj je na nešto više od 4 milijuna stanovnika zaposleno oko 3 tisuće psihologa. Ako se uzme u obzir procjena da je u Federaciji trenutno zaposleno oko 600 psihologa, dolazi se do zaključka (primjenom metoda proporcije) da bi se donošenjem navedenog Zakona i otvaranjem mogućnosti privatne prakse stvorio prostor dodatnog zapošljavanja za 400 do 800 psihologa.

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor: Zakon izravno zabranjuje sve oblike diskriminacije. Člankom 5. Prednacrta Zakona zabranjuje se svaki vid diskriminacije na temelju rase, boje kože, spola, seksualne orijentacije, jezika, religije ili vjerovanja, političkih i drugih uvjerenja, nacionalnog i socijalnog porijekla, prilikom obavljanja radnji na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona. Prilikom imenovanja tijela Komore vodit će se računa o zastupljenosti oba spola. Obzirom na članak 5. Prednacrta Zakona, to je osnova i kod donošenja bilo kojih dokumenata unutar Komore, posebno Statuta. Korisnicima bi se usvajanjem Zakona omogućila kvalitetna usluga stručnog rada. Zakonom je pridviđen stručni nadzor nad radom psihologa koji će realizirati Psihološka komora Federacije Bosne i Hercegovine

Odgovor: Zakon ne bi trebao imati utjecaj na okoliš.

VI - Provodenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor: Za izravnu provedbu Zakona o psihološkoj djelostnosti odgovorno je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Komora psihologa čije je osnivanje predviđeno Zakonom. Nadzor nad provedbom Zakona koji se realizira kao nadzor nad radom komore psihologa i nadzor nad radom psihologa. Nadzor nad radom komore psihologa provodi Ministarstvo kao nadzor koji obuhvaća nadzor nad zakonitošću općih i internih akata komore psihologa u smislu njihove usklađenosti s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Nadalje je propisano da prilikom provedbe nadzora Ministarstvo može obustaviti od izvršenja statut ili drugi opći akt komore psihologa koji nije donesen sukladno odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega, raspraviti stanje u komori psihologa i odrediti mjere koje je komora psihologa dužna poduzeti radi izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti, predložiti komori psihologa poduzimanje mjera s ciljem poboljšanja svrhovitosti, djelotvornosti, ekonomičnosti i pravodobnosti obavljanja povjerenih joj poslova, te otklanjanja drugih nedostataka u radu, predložiti komori psihologa provedbu postupka utvrđivanja odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa, te podnijeti prijavu nadležnom tijelu za utvrđivanje kaznene ili prekršajne odgovornosti pojedinih članova ili tijela komore psihologa.

Što se tiče nadzora nad radom psihologa, propisano je da se on podrazumijeva nadzor nad radom licenciranih psihologa i nadzor nad radom pravnih osoba koje pružaju psihološke usluge. Ovaj se nadzor provodi kao

unutarnji nadzor, stručni nadzor i inspekcijski nadzor. Unutarnji nadzor provode pravne osobe s minimalno 50 uposlenih koje obavljaju psihološku djelatnost, odnosno pružaju usluge psihološkog tretmana kroz nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i uposlenih licenciranih psihologa. Gledje stručnog nadzora nad radom licenciranih psihologa i pravnih osoba koje pružaju psihološke usluge, njega provodi komora psihologa putem stručnih nadzornika. Osim toga, stručni nadzor nad radom licenciranih psihologa koji obavljaju psihološku djelatnost u federalnim ili kantonalnim ustanovama s javnim ovlastima, policiji te tijelima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave na području Federacije mogu provoditi i licencirani psiholozi nadležnih ministarstava sukladno odredbama ovoga zakona i posebnim propisima kojima se uređuje stručni nadzor u tim tijelima. Na koncu je važno naglasiti da se stručni nadzor obavlja kao redovni i izvanredni stručni nadzor.

U pogledu inspekcijskog nadzora, njega obavljaju sljedeća nadležna tijela za inspekcijski nadzor: federalni i kantonalni inspektor socijalne i dječje zaštite, federalni i kantonalni zdravstveni inspektori, federalni i kantonalni inspektori rada u dijelu primjene radnog zakonodavstva, kantonalni prosvjetni inspektori nad pravnim osobama u oblasti odgoja i obrazovanja, te ostali federalni i kantonalni inspektori nad pravnim osobama u drugim oblastima sukladno svojim nadležnostima utvrđenim važećim Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine.

2) Je li prednacrt/nacrt zakona usuglašen s drugim važećim propisima?

Odgovor: Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti usuglašen je s drugim relevantnim propisima. Tako je predviđeno da se na postupak i način izrade, čuvanja i uporabe, te eventualne zlouporabe pečata komore psihologa primjenjuju odredbe Zakona o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/94, 21/96 i 46/07). Nadalje, na postupke dokazivanja ispunjenosti uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti, pojedinačne ili skupne privatne prakse, privremene obustave dopunske djelatnosti, pojedinačne ili skupne privatne prakse po sili zakona ili rješenjem nadležnog tijela, priznavanja specijalnosti, privremene zabrane i prestanka prava na obavljanje psihološke djelatnosti u Federaciji, upisa u komoru psihologa i priznavanja prava na obavljanje psihološke djelatnosti u Federaciji primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99).

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor: Gledje jasne definiranosti rokova za postupanje i prijelaznog razdoblja Zakonom je utvrđen precizan rok za osnivanje komore psihologa (godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona), rokovi za donošenje akata komore psihologa (etički kodeks psihološke djelatnosti i popis posebno zaštićenih psihodijagnostičkih sredstava), rokovi za donošenje podzakonskih akata od strane Ministarstva, te rok za usklađivanje sa Zakonom.

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrta/nacrta zakona	Prednacrt zakona o patološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Datum	07.12.2021. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrta/nacrta zakona je naveden i razumijev	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane	DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOZENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašanost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PREDLOŽENA PROVEDENA USKLADNOST	DA	

URED VJ. OEJBH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLADENOST
SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE
Zeljko Stojić, direktor Ureda

Datum: 07.12.2021.

OVLAŠTENA OSORA

Andrea Perkov

OBRAZAC IZJAVE O FISKALNOJ PROCJENI

Obrázac IPP-DA

A1. Obradivač propisa

	KOD	NAZIV
Razdjel	SUJ	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

B 2. Osnovni podaci o prijedlogu propisa

Vrsta propisa	Zakon	Odluka	Strategija
	Uredba	Drugi akti	Drugi akti planiranja

Naziv propisa

3.1 Pribedi i principi budžeta

3.2. Rashodi i izdaci budžeta

SOCIETY FOR POLYISI

THE JOURNAL OF CLIMATE

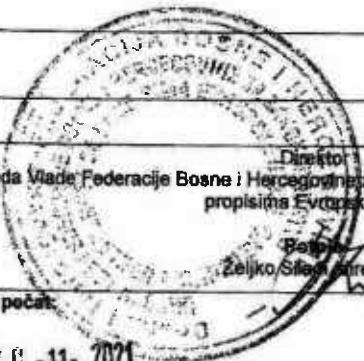
B.1. *Dominance logic extensions*

Naziv	U pogledu finansijskih učinaka koje bi Zakon o psihološkoj djelatnosti mogao imati na proračun Federacije, potrebno je naglasiti da njegovo donošenje ne proizvodi nikakve negativne učinke. S tim u vezi, imajući u vidu obvezu polaganja stručnog ispita za psihologe u Federaciji jedan referent u Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike će se morati zadužiti za praćenje ove oblasti, odnosno za izradu rješenje o položenom predmetnom ispitu i eventualno izdavanje uvjerenja o njegovom polaganju. Imajući u vidu da su psiholozi sa radnim stažem u struci preko pet godina oslobođeni ove obveze, procjenjuje se da bi na godišnjoj razini moglo biti oko 80 kandidata, kao svršenih studenata studija psihologije koji bi pristupili polaganju stručnog ispita. Ukoliko bi se naknade za polaganje stručnog ispita utvrdila u visini od 300,00 KM to bi rezultiralo godišnjim prihodom od 24.000,00 KM. Pod pretpostavkom da bi organiziranje predmetnog ispita podrazumijevalo angažman povjerenstva sastavljenog od tri člana tehničkog tajnika, procjenjuje se da bi troškovi iste na godišnjoj razini iznosili 8.000,00 KM tako da bi razlika od 16.000,00 KM predstavljala neto prihod federalnog proračuna od 16.000,00 KM. Što se tiče financiranja rada Komore, Zakonom je predviđeno da se ona financira iz upisnine, članarine, drugih prihoda, ostvarenih djelatnošću i donacija, te bi u tom smislu trebala biti samoodrživa. Polazeći od pretpostavke da bi Komora trebala analizirati jednu osobu s punim radnim vremenom, procijenjeni minimalni troškovi njenog funkcioniranja na godišnjoj bi razini trebali iznositi 35.000,00 KM, za prvu godinu, odnosno 32.000,00 KM za svaku narednu godinu. Uz pretpostavku da Komora ima ukupno 600 članova i da oni plaćaju mjesечnu članarinu od 10,00 KM, prihodi Komore bi na godišnjoj razini po ovom osnovu iznosi 72.000,00 KM. Drugi izvor financiranja Komore bio bi organiziranje redovne godišnje edukacije članova Komore. Uz pretpostavku da se organizira minimalno jedna edukacija godišnje i da ista košta 100,00 KM (bez PDV-a) po polazniku, dodatni prihodi po ovom osnovu ostvarili bi se u iznosu od 60.000,00 KM. Budući da se troškovi organiziranja navedenih edukacija (predavači, zakup prostora, materijali, osvještenje itd) procjenjuju na 30.000,00 KM (15 edukacija po 2.000,00 KM), razlika od 30.000,00 KM predstavljala bi neto prihode Komore. Evidentno je da bi dva navedena izvora u cijelosti pokrila troškove rada Komore na godišnjoj razini pri čemu bi se nešto viši troškovi u prvoj godini njenog funkcioniranja financirali iz naknade za upis u registar članova Komore.		
Garancije			
Dodatak			
E 6. Fiskalni efekt na druge nivoje vlasti			
Naziv	U pogledu finansijskih učinaka koje bi Zakon o psihološkoj djelatnosti mogao imati na proračune drugih razina vlasti u Federaciji, potrebno je naglasiti da njegovo donošenje ne proizvodi nikakve negativne učinke u smislu potrebe za izdvajanjem dodatnih sredstava.		
Budžet BiH, vanbudžetski fondovi i konsolidirani			
Federalni vanbudžetski fondovi i konsolidirani			
Budžet Kantona, vanbudžetski fondovi i konsolidirani			
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine			
Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovni)			

F 7. Pečat i potpis odgovornog
lica obradivača propisa

	Mjesto i datum	, 16-08-2021
--	----------------	--------------

Obrazac i upute za popunjavanje izjave o usklađenosti

IZJAVA O USKLAĐENOSTI		
1. Podaci o odredivaču propisa	Naziv federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
	Naziv organizacione jedinice	Sektor za socijalnu zaštitu i zaštitu obitelji s djecom
2. Naziv propisa	Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine - prednacrt Law on Psychological Activity in the Federation of Bosnia and Herzegovina - predraft	
3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1. Odredba Sporazuma	Sporazum ne sadrži odredbu koja se odnosi na normativni sadržaj prednacrta propisa	
3.2. Ocjena ispunjenosti iz navedene odredbe Sporazuma		
3.3. Razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveza iz navedene odredbe Sporazuma i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti		
4. Veza propisa sa Programom integriranja (PI)		
4.1. PI za razdoblje		
4.2. Poglavlje, polpoglavlje		
4.3. Rok za donošenje propisa		
4.4. Napomena		
5. Usklađenost propisa s pravnom tačevinom EU		
5.1. Primarni izvori prava EU		
5.2. Sekundarni izvori prava EU		
5.3. Stupanj usklađenosti sa sekundarnim izvorima prava		
5.4. Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost		
5.5. Rok za potpuno usklađivanje		
5.6. Ostali izvori prava EU		
6. Ukoliko ne postoji odgovarajući propis EU sa kojima je potrebno izvršiti usklađivanje potrebno je to konstatirati	Ne postoji odgovarajući propis Evropske unije s kojim je potrebno izvršiti usklađivanje	
7. Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na službeni jezike u uporabi u Federaciji Bosne i Hercegovine		
8. Da li je propis preveden na engleski jezik?	Ne	
Ovlašteno lica odredivača odnosno predstavatelj	 <p>Direktor Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije Potpis Zeljko Siljan direktor</p>	
Datum i pečat: / 18.11.2021. godine	<p>Datum i pečat:</p> <p>30 - 11 - 2021</p>	

1473

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
MINISTARSTVO RADA, ZDRAVSTVA,
SOCIJALNE SKRBI I PROGNANIH
TOMISLAVGRAD

05-02/1-967/21
21.07.2021.

07/

Broj: 09-01-02-3/21
Dana: 12.7.2021. godine

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE
Sarajevo

Predmet: Mišljenje na Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH,
dostavlja se

Veza: Vaš Akt broj:05-02/1-967/21 MJ od 10.svibnja 2021. godine

Poštovani,

U svezi Vašeg dopisa broj i datum gornji u prilogu kojeg ste nam dostavili Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH izvješćujemo Vas da sa stajališta djelokruga i nadležnosti ovog ministarstva na predmetni Prednacrt zakona nemamo primjedbi te isti možete uputiti u daljnju proceduru.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- Pismohrani

Broj: 13-04/2-02-21533-1/21
Sarajevo, 30.06.2021. godine

14 -07- 2021

05-02/1-967/2)

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE
Ul. Hamdije Čemerlića br. 2, Sarajevo

Predmet: Mišljenje, sugestije i prijedlozi na tekst Prednacrta Zakona o Psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo je nakon razmatranja dostavljenog teksta Prednacrta Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Prednacrt zakona), daje sugestije i prijedloge kako slijedi:

Član 18. stav (2) propisuje da dopunski rad licenciranog psihologa sa drugim poslodavcima ne može biti veći od jedne trećine punog radnog vremena. Obzirom da nije jasno da li se pod puno radno vrijeme smatra dnevni, sedmični ili mjesecni fond radnih sati, te da trećina od dnevnog, sedmičnog ili mjesecnog fonda radnih sati nije cijeli broj, mišljenja smo da je isti potrebno preciznije definisati. Također, budući da je normiran dopunski rad, potrebno je uzeti u obzir da se u praksi mogu pojaviti zloupotrebe u vidu ugovora o djelu kojim se može pružati ista usluga kao i ugovorom predviđenim članom 19. Prednacrta zakona, te na taj način izbjegći odredbu o maksimalnom broju fonda radnih sati.

Također, članom 18. stav (4) definisani su uvjeti pod kojima se može odobriti dopunski rad, ali nije jasno naznačeno da li ti uvjeti moraju biti kumulativno ispunjeni ili je dovoljno da je ispunjen jedan od uvjeta, pa bi u potonjem slučaju dio stava (4) treba da glasi: "Obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u stavu (2) tačka a) ovoga člana odobrava se samo ako je ispunjen jedan od slijedećih uvjeta: (...)"

Čl. 21. stav (2) i 27. stav (2) propisuju da ispunjavanje uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti, odnosno privatne prakse, utvrđuje Komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo nadležno za rad. Sa tim u vezi, nejasno je da li se radi o istoj komisiji koja odlučuje u oba navedena slučaja, ili je riječ o dvije različite komisije.

Član 27. stav (8) propisuje da državlјani zemalja članica Evropske unije mogu trajno obavljati privatnu praksu na teritoriji Federacije BiH uz uvjet da, između ostalog, "moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koristi na teritoriji Federacije BiH, najmanje na nivou koji je potreban za neometanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga".

Mišljenja smo da je ovaj uvjet neophodno preciznije urediti u smislu da se tačno propiše određeni stepen poznavanja službenih jezika u Federaciji BiH potreban za obavljanje ove djelatnosti, a koji će strani državlјani koji žele trajno obavljati privatnu praksu u Federaciji BiH dokazivati uvjerenjem nadležnih ustanova, institucija ili drugih pravnih lica koji su stručni da procijene stepen poznavanja jednog službenog jezika u Federaciji BiH.

Član 27. stavovi nisu ispravno numerisani.

Član 29. nabrojane tačke nisu ispravno numerisane.

Član 30. stav (1) nabrojane tačke nisu ispravno numerisane.

Članom 30. stav (3) propisano je da pravo na obavljanje privatne prakse prestaje izvršnošću rješenja o prestanku obavljanja djelatnosti. Sa tim u vezi, predlažemo da se precizira kada navedeno rješenje postaje izvršno.

Članom 82. propisano je šta obuhvata upravni nadzor, međutim isto nije usklađeno sa članom 15. Zakona o organizaciji organa uprave u FBIH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 35/05). U stavu (1) ovog člana, pogrešno je citiran član ovog zakona.

Također, imajući u vidu da se Prednacrt zakona poziva na Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 35/09 i 14/11) (u daljem tekstu: Zakon o obrtu), te da je ovaj Zakon u potpunosti definisao obrtničku i srodne djelatnosti kakva je i psihološka djelatnost, ne vidimo razlog da se oblast obavljanja psihološke djelatnosti normira sa 108 odredbi.

Kada uporedimo Prednacrt zakona i Zakon o obrtu, vidljivo je da se u Prednacrtu zakona suštinski ponavljaju neke odredbe iz Zakona o obrtu.

Nadalje, kako je Zakon o obrtu pripremilo Federalno ministarstvo privrede, poduzetništva i obrta, postavlja se pitanje da li je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike moralo normirati obavljanje psihološke djelatnosti primjenjujući norme iz Zakona o obrtu.

Čl. 21. stav (1) i 27. stav (1) Prednacrta zakona propisano je da se zahtjevi za obavljanje dopunske djelatnosti i privatne prakse podnose kantonalnom ministarstvu koje je nadležno za rad. S tim u vezi, smatramo da pitanje ispunjavanja uvjeta za obavljanje određene djelatnosti ne spada u resor radnopravnih odnosa, već resora koji se odnosi na privrednu, odnosno obrtničku djelatnost, obzirom da se Prednacrt zakona pozvao na Zakon o obrtu. Napominjemo i da je samim tim nelogično da se ovaj prednacrt dostavlja na mišljenje ministarstvima koja nisu nadležna za rad, već kantonalnim ministarstvima koja su nadležna za zdravstvo i socijalnu politiku.

Stoga smo mišljenja da Prednacrt zakona treba da se zadrži samo na normiranju suštinskih pitanja iz psihološke djelatnosti, a da pri tome ne ulazi u normiranje nečega što je drugi zakon već uredio.

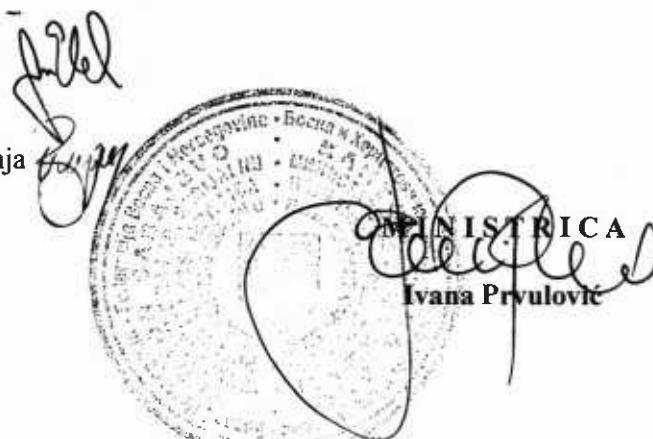
S poštovanjem,

Pripremio: Eldin Šarić, stručni savjetnik

Kontrolisao: Zoran Timarac, šef odjeljenja

Dostaviti:

1. Naslovu
2. a/a

web: <http://mrsri.ks.gov.ba>
e-mail: mrsri@mrsri.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-089, Fax: + 387 (0) 33
562-090

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVACKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA, RADA I SOCIJALNE SKRBI

Broj: 08-2-179-1/21
Grude, 30. lipnja 2021. godine

**FEDERALNO MINISTARSTVO
RADA I SOCIJALNE POLITIKE**
n/r ministra

**PREDMET: Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH – mišljenje i prijedlozi za izmjene i dopune, dostavlja se
Veza Vaš akt broj: 05-02/1-967/21 MJ od 10.5.2021.godine**

Poštovani,

u pogledu teksta gore navedenog Prednacrta Zakona dostavljamo mišljenje.

Smatramo da se radi o kvalitetno izrađenom Prednacrtu kojim je obuhvaćena kompletan problematika rada psihologa, njihovog usavršavanja, obveze polaganja stručnog ispita, osnivanja Komore, izdavanja licence i osobito važno zaštita uporabe psiholoških mernih instrumenata od strane stručnih osoba – psihologa, te dajemo punu podršku donošenju ovog važnog Zakona.

U nastavku dostavljamo par prijedloga za razradu predloženih zakonskih rješenja.

U okviru Poglavlja VII. Vježbenički staž, stručni ispit i izdavanje licence (čl.67-71) propisani su ključni elementi obavljanja vježbeničkog staža, pojam, pravo, obveza obavljanja, trajanje i način obavljanja. Dalje su utvrđeni uvjeti prostora, opreme i kadra u javnim ustanovama i privatnoj praksi u kojima se obavlja vježbenički staž, kao i da nadležno ministarstvo rješenjem utvrđuje ispunjenost uvjeta tim ustanovama, te da rad psihologa vježbenika prati i nadzire psiholog mentor.

Člankom 72. stavak (1) propisano je da: "nakon uspješno završenog vježbeničkog staža i stečenih kompetencija utvrđenih planom i programom vježbeničkog staža psiholog vježbenik polaže stručni ispit", te dalje člankom 73. propisan je način polaganja stručnog ispita, sadržaj i način provođenja istog će propisati federalni ministar.

U članku 72. stavak (1) navodi se „*plan i program vježbeničkog staža*“, MEĐUTIM nije propisano tko je nadležan za donošenje plana i programa i u kojem roku će ga donijeti. Smatramo da je time ispuštena jako bitna stvar jer je plan i program jako važan za kvalitetan i sadržajan vježbenički staž. Predlažemo da se u članku 72. unese novi stavak da će plan i program vježbeničkog staža donijeti federalni ministar, a u članku 106. unese novi stavak kojim će se propisati obveza federalnog ministra da isti donese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

Nadalje, člankom 72. stavak (3) propisano je da „psiholozi koji na dan stupanja na snagu ovog zakona budu imali najmanje tri godine radnog staža u struci nemaju obvezu polaganja stručnog ispita...“, dok se u članku 76. stavak (4) navodi da „psiholozima s radnim stažem u struci iznad 5 godina Komora izdaje osnovnu licencu uz priložen dokaz o obavljanju psihološke djelatnosti u trajanju dužem od 5 godina.“ Koje je značenje ove odredbe? Da će se psiholozima sa stažem iznad 5 godina automatski izdavati licenca bez podnošenja zahtjeva? A trebaju dostaviti dokaz o stažu i utvrditi ispunjavaju li ostale uvjete?

Predlažemo, u članku 72. stavak (3) također propisati u nastavku rečenice „...podnesu zahtjev za dobivanje osnovne licence za rad, uz priložen dokaz o obavljanju psihološke djelatnosti u trajanju dužem od tri godine“. Razmotriti brisanje stavka (4) članka 76. jer ako je već propisano da psiholozi koji imaju najmanje tri godine staža u struci nemaju obvezu polaganja stručnog ispita i mogu dobiti licencu za rad, isto se odnosi i na psihologe koji imaju više od pet godina rada u struci.

U članku 106. stavak (4) greška: „provedbeni akt iz članka 73 stavak (3), a trebalo bi stavak (2).

Također, u članku 106. stavak (3) stavljen je da će „federalni ministar u roku od 6 mjeseci.....donijeti provedbeni akt iz članka 70. stavak (4) ...kojim će propisati kriterije.... Međutim člankom 70. nije propisana ovlast federalnog ministra za donošenje kriterija (*nadopuniti članak 70.*).

Smatramo da su naši prijedlozi za izmjenu i dopunu opravdani, te ćete ih uvrstiti u Nacrt Zakona.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- Pismohrani

1187

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СОЦИЈАЛНИ РЕД
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО
РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
САРАЈЕВО
Датум: 05-02-11-567/21
Потписано: _____

DS/

Bosna I Hercegovina
Federacija Bosne I Hercegovine
Tuzlanski kanton
MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I POVRRATAK

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
Тузланички кантон
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И ПОВРАТАК

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Tuzla Canton
MINISTRY OF WORK, SOCIAL AFFAIRS AND RETURN

Tuzla, Fra Grge Martića 8.; Tel: ++ 387 (0)35 369-335; Fax: ++ 387 (0)35 369-355; minrspp@tk.kim.ba; www.vladatk.gov.ba

Broj: 09/1-02 - 010686/21

Tuzla, 08. 06. 2021. godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA
I SOCIJALNE POLITIKE
UL. HAMDIJE ČEMERLIĆA BR. 2
SARAJEVO

PREDMET: Mišljenje, dostavlja se.

Poštovani,

U prilogu akta dostavljamo Vam mišljenje na tekst prednacrta Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine na dalji postupak.

S poštovanjem,
Prilog: 1.-

DOSTAVLJENO:

- ① Naslovu,
2. Evidenciji,
3. Arhivi.

MINISTAR

Esad Džidić, dipl. ing. tehnologije

Broj: 09/1-02 - 010686/21

Tuzla, 08. 06. 2021. godine

**MIŠLJENJE
NA PREDNACRT ZAKONA O PSIHOLOŠKOJ DJELATNOSTI U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE**

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK-a je razmotrilo **prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine**, te se izjašnjava da isti podržava, uz sljedeće primjedbe i prijedloge:

Član 25.

Stav (2) : riječi: „može donijeti“ zamjenjuju se riječju: „donosi“.

Obrazloženje

Tačno navesti da kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje dopunske djelatnosti licenciranom psihologu, s obzirom na razloge koji su navedeni za prestanak obavljanja dopunske djelatnosti.

U istom stavu nedostaje pouka o pravnom lijeku, koju treba navesti.

Član 31.

Stav (2) : riječi: „može donijeti“ zamjenjuju se riječju: „donosi“.

Obrazloženje

Tačno navesti da kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku prava na obavljanje privatne prakse, s obzirom na razloge koji su navedeni za prestanak prava na obavljanje privatne prakse.

U istom stavu nedostaje pouka o pravnom lijeku, koju treba navesti.

Član 65.

Stav (4) : iza riječi: „ nakon“ riječ: „dvije“ zamjenjuje se sa riječju: „tri“.

Stav (5): iza riječi: „ nakon“ riječi: „ šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „ godinu dana“.

Obrazloženje

U disciplinskom postupku rok zastarijevanja za teške povrede je kratak, pa se predlaže umjesto dvije godine duži rok od tri godine.

Za izvršenje disciplinske mjere predlažemo da rok zastarijeva nakon godinu dana, dakle u dužem trajanju od predloženog roka od šest mjeseci.

Član 95.

Stav (1) iza riječi: „od“ , broj: „15“ zamijeniti sa brojem: „7“.

Obrazloženje

Nadležni federalni i kantonalni inspektorji po završetku inspekcijskog nadzora, ukoliko posumnjuju da je počinjen prekršaj ili krivično djelo dužni su bez odlaganja podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka u kraćem roku od 7 dana umjesto predloženog roka u dužem trajanju od 15 dana.

DOSTAVLJENO:

- ① Naslovu,
- 2. Evidenciji,
- 3. Arhivi

M I N I S T A R

Esad Džidić, dipl. ing. tehnologije

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA RAD,
SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA - DOBOJ CANTON
MINISTRY OF LABOR, SOCIAL AFFAIRS,
THE DISPLACED & REFUGEES
FEDERACIJA BOŠNJE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO
RADA I SOCIJALNE POLITIKE

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE
Hamdiye Čemerlića br. 2
71 000 Sarajevo

S A R A J E V O
staj: 05-02/1-967/21
11-06-2021

Broj: 09-02-6963-1/21
 Zenica, 07.06.2021. godine

PREDMET: Mišljenje na Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, dostavlja se

Postupajući po Vašem aktu, broj: 05-02/1-967/21 MJ od 10.05.2021. godine kojim tražite od ovog ministarstva mišljenje na tekst Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, nakon što smo razmotrili predloženi tekst Zakona, ovo ministarstvo i dalje stoji kod predloženih sugestija koje smo dostavili na Obrascu za dostavljanje pismenih komentara, primjedbi, prijedloga i sugestija na predloženi propis, putem e-maila.

Budući da prvobitno dostavljene prijedloge i sugestije Ministarstva niste uvrstili u dostavljeni tekst Zakona, predlažemo da sada razmotrite mogućnost eventualnog uvrštanja istih u novi tekst Zakona.

S poštovanjem,

Dostavljeno:
 1x Naslov
 1x a/a

05/

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 ŽUPANIJA POSAVSKA
 MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE POLITIKE

Tel./fax: 031/713-345, 713-277

E-mail: zdravstvo@zp.gov.ba

Broj: 07-31-241-1/21
 Datum: 27.05.2021. godine

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE SARAJEVO
 Broj: 05-02/1-967/21
 Sarajevo, 31.05.2021.

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE
 N/p Ministra

Predmet: Mišljenje na prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, dostavlja se

U svezi sa Vašim dopisom broj: 05-02/1-967/21 MJ od 10.05.2021. godine, a koji se odnosi na davanje mišljenja na prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a shodno podijeljenim nadležnostima u području socijalne politike između Federacije BiH i županija-kantona u Federaciji BiH, a čiji je segment i predmetni Zakon, možemo Vas izvijestiti da smo isti razmotrili i upznati sa sadržajem i potrebom za donošenjem navedenog zakona.

Skrećemo pozornost na tekst prednacrta Zakona gdje ste u članku 106. stavak 1. pozivate na članak 27. stavak 5. koji ne postoji. Stoga smatramo da navedeni propust trebate otkloniti.

S obzirom da se radi o prednacrtu Zakona, mišljenja smo da predloženi tekst zakona može ići u daljnju proceduru razmatranja.

Napominjemo da je ovo Ministarstvo promjenilo svoj naziv od 01.01.2020. godine te je u nazivu Ministarstvo zdravstva i socijalne politike. Oblast rada je u nadležnosti Ministarstva gospodarstva, rada i prostornog uređenja.

S poštovanjem,

1141

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA,
RADA I SOCIJALNE POLITIKE

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
MINISTRY OF HEALTH,
LABOR AND SOCIAL POLICY

Broj: 09-02- 5143-3/21
Bihać, 20.05.2021. godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO
RADA I SOCIJALNE POLITIKE
S A F E D E R A T I O N
Broj: 05-02/1-967/21
Sarajevo, 20.05.2021.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
Hamdije Čemerlića br.2
Sarajevo

PREDMET: Mišljenje na Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH, dostavlja se;

Poštovani,

obavještavamo Vas da smo Prednacrt Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH, proslijedili na komentare svim centrima za socijalni rad, domovima zdravlja, bolnicama, centrima za razvoj inkluzivnih praksi i Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove Unsko-sanskog kantona , te da u ovoj fazi donošenja propisa nijedna od pobrojanih institucija nije imala komentare na tekst Prednacrta Zakona o psihološkoj djelatnosti.

S poštovanjem.

Obradivač akta: Mida Omanović, dipl.pravnik

Dostavljeno:
1. Naslovu ,
a/a

MINISTAR
Prim.: dr Miris Halkić
spec.puiniolog

OBRAZAC ZA OBJEDINJENE PISANE PRIJEDLOGE I KOMENTARE NA PREDLOŽENI PROPIS

Napomena: U ovom se Obrascu nalaze objedinjeni pisani komentari, primjedbi, prijedlozi i sugestije na predloženi propis zaprimljeni od strane nadležnih institucija i organizacija, uključenih s ciljem pripreme finalne verzije prednacrtva Zakona o psihološkoj djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine prije njegovog upućivanja u zvaničnu proceduru usvajanja. U tom kontekstu i u cilju lakšeg praćenja zaprimljenih komentara i prijedloga, kao i stavova predлагаča propisa u vezi s njima, isti su objedinjeni i učinjeni preglednim kroz naredni tabelarni prikaz pri čemu treba obratiti pozornost na sljedeće:

- U redak pod nazivom "Referentna odredba" upisan je tekst odredbe iz propisa na koji se dati prijedlog ili komentar odnosi.
- U kolonu pod nazivom "Organizacija/institucija koja daje komentar" upisan je naziv davatelja prijedloga ili komentara.
- U kolonu pod nazivom "Komentar ili prijedlog" upisan je prijedlog ili komentar u vezi određene odredbe s naznačenim obrazloženjem, odnosno razlogom zbog čega se smatra da ponuđeno rješenje nije odgovarajuće, te eventualno navedenim posljedicama do kojih bi moglo doći ukoliko ponuđena odredba u tom obliku bude usvojena.
- U kolonu pod nazivom "Stav predлагаča" upisano je očitovanje predлагаča propisa na dati prijedlog ili komentar s jasno naznačenom konstatacijom o njihovom prihvaćanju ili neprihvaćanju.

Komentari, primjedbe, prijedlozi i sugestije na predloženi propis

Opća zapažanja u vezi predloženog propisa		
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: S obzirom da psiholozi koji sada imaju angažman u privatnoj praksi, to pravno reguliraju kroz odredbe zakona o Obrtu traži se dodavanje teksta kojim bi se precizirali vrijeme i način pravnog mijenjanja njihove djelatnosti.</p> <p>Prijedlog: U prijelaznim i završnim odredbama dodati članak sa sljedećim sadržajem: Psiholozi koji su imali registriranu djelatnost po obrtu imaju godinu dana za preregistraciju u skladu s ovim Zakonom.</p>	Predlagač je uvažio dati prijedlog, te je u članku člankom 107. (Rok za usklajivanje sa Zakonom) utvrdio sljedeće: "Psiholozi koji su do dana stupanja na snagu ovoga zakona obavljali svoju djelatnost sukladno propisima o obrtu i srodnim djelatnostima, dužni su svoju djelatnost i registraciju, kao i druga pitanja vezana za svoj naziv i djelatnost uskladiti s odredbama ovoga zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona".
JU Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac	<p>Komentar: JU Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac primjećuje da je člankom 43. Zakona propisano pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva, odnosno propisano je da "licencirani psiholog ima pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva koje mu je dužan osigurati poslodavac kod kojega je uposlen kako bi mogao obavljati psihološku djelatnost prema propisanim standardima". Kako Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac nema svoje prostorije, niti ima vlastita sredstva kojima bi mogao nabaviti potrebno za</p>	Uvažavajući zabrinutost Centra za socijalni rad Bosanski Petrovac u pogledu posljedica, uključujući i sankcije, do kojih bi moglo doći ukoliko ne bude mogao osigurati adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva, predlagač je članak 43. (Pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva) dopunio stavkom (2) kojim je utvrđeno sljedeće: "Javnoj ustanovi socijalne ili zdravstvene zaštite koja zapošljava licenciranog

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

rad licenciranog psihologa, zabrinjavajuće je da bi u skladu s člankom 102. stavak 1. točka e. postojala mogućnost kažnjavanja pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 10.000,00 KM ukoliko uposli psihologa protivno odredbama ovoga zakona, a posebno ako ne osigura uposlenom psihologu adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva kako bi mogao obavljati psihološku djelatnost prema propisanim standardima, dok bi u skladu s člankom 102. stavak 2. odgovorna osoba u pravnoj osobi bila kažnjena novčanom kaznom za prekršaj u iznosu od 500,00 do 2.000,00 KM.

Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac upozorava da ne raspolaže vlastitim prostorijama, odnosno da je smješten u zgradici Općine Bosanski Petrovac, da u kancelariji s psihologom rade još dva stručna radnika i administrativni radnik, te da Centar nema psihodijagnostička sredstva, iako je ista pokušavao bezuspješno nabaviti pri čemu se susreo s problemom nemogućnosti njihove nabavke na području BiH.

Nadalje, Centar ističe da je upoznat da se psihodijagnostička sredstva mogu nabaviti iz Hrvatske i Srbije, s tim da ima informaciju da su u Hrvatskoj psihodijagnostička sredstva doživjela po par reizdanja, zbog čega se cijene istih kreću od 3.000 kuna i više, dok su psihodijagnostička sredstva koja se mogu nabaviti u Srbiji povoljnija. Prilikom nabavke je potrebno da se dostavi diploma psihologa zaposlenog u ustanovi s kojim se potpisuje ugovor, tako da u situacijama kada psiholog odlazi iz Centra, on nosi i testove u slučaju promjene poslodavca, tako da Centar ta sredstva nabavlja ne za potrebe psihologa zaposlenog u Centru, tko god to bio, nego za psihologa koji trenutno radi i koji u slučaju da prestane raditi zadržava testove. Također, prema saznanjima ovoga Centra, centri za socijalni rad ne mogu uvesti testove, odnosno trebalo bi da ih preko nekoga uvezu, tako mu je savjetovano da općina nabavi te testove za psihologa ili da se razmotri mogućnost da se oni doniraju psihologu preko nekih organizacija.

Imajući u vidu da u obrazloženju Zakona u točki V. FINANCIJSKA SREDSTVA stoji da "u pogledu finansijskih učinaka koje bi Zakon o psihološkoj djelatnosti mogao imati na proračune bilo koje razine vlasti u Federaciji, potrebno je odmah na početku naglasiti da njegovo donošenje ne proizvodi nikakve negativne učinke u smislu potrebe za izdvajanjem dodatnih sredstava", Centar smatra kako je očito da su potrebna sredstva za nabavku testova, kao i sredstva za adekvatan prostor, te iz navedenih razloga smatra da je potrebno uključiti odredbu kojom bi se definirao način financiranja navedenog, odnosno s koje bi se razine finansirala nabavka testova. Također, Centar smatra da je potrebno definirati šta u slučaju kad psiholog mijenja radno mjesto, odnosno napušta poslodavca jer bi, prema trenutnim zakonskim odredbama, Centar morao nabavljati testove za svakog licenciranog psihologa koji zasnuje radni odnos.

Centar smatra da bi psiholozi teže dolazili do posla u slučaju kada bi se poslodavcima nametnula ovakva obveza nabavke testova i osiguranja prostora, imajući u vidu da poslodavci teško osiguraju sredstva za plaće, te bi, zbog

psihologa i čja djelatnost nije smještanje i zbrinjavanje korisnika adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva dužan je osigurati njezin osnivač".

Što se tiče iznesenih dvojbih u pogledu vlasništva nad nabavljenim psihodijagnostičkim sredstvima, predlagač je stava da to pitanje nije potrebno regulirati ovim zakonom, nego ugovorima kojima će se definirati da Centar ima pravo vlasništva nad nabavljenim sredstvima, a psiholog pravo korištenja dok ih koristi u svojstvu uposlenika Centra.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	nemogućnosti nabavke testova i osiguranja adekvatnog prostora, isti vjerojatno bili primorani da nezapošljavaju psihologe kako bi izbjegli plaćanje kazni. Također, obzirom da su psiholozi dužni davati mišljenje, nije jasno da li bi licencirani psiholozi imali faksimil, odnosno da li bi npr. psiholog Centra mogao dati nalaz, mišljenje i faksimilom isto ovjeriti ili je faksimil samo za licencirane psihologe koji su uposleni u zdravstvu.	
--	---	--

Komentari na pojedine odredbe predloženog propisa

Referentna odredba	<p style="text-align: center;">Članak 3. (Definicija pojmlja)</p> <p>(1) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Psiholog je osoba koja je završila osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od minimalno tri godine (180 ECTS-a) i stekla stručno zvanje psihologa u Bosni i Hercegovini, odnosno osoba koja je završila studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stupanj stručne spreme) i stekla stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i osoba koja ima priznatu inozemnu stručnu kvalifikaciju psihologa, sukladno ovomu zakonu i posebnim propisima; b) Licencirani psiholog je psiholog kojemu je priznato pravo na samostalno obavljanje psihološke djelatnosti na teritoriju Federacije sukladno odredbama ovoga zakona i propisa koji se donose na temelju njega; c) Korisnik psiholoških usluga je osoba ili skupina osoba prema kojoj se provode stručni postupci psihološke djelatnosti; d) Naručitelj psiholoških usluga je fizička ili pravna osoba koja naručuje psihološku uslugu zbog procjene osobe ili skupine osoba u svrhu objašnjavanja i predviđanja njihova ponašanja, pronaalaženja uzroka nedjelotvornosti ili poremećaja te planiranja i provođenja psiholoških programa i tretmana, a koja za taj zahtjev ima valjanu pravnu osnovu ili privolu konsnika psiholoških usluga; e) Primjenjena psihologija je sustav psiholoških disciplina koje se bave primjenom psihologičkih spoznaja i postupaka radi unapređenja zdravlja, kakvoće života i učinkovitosti u različitim područjima ljudske djelatnosti; f) Licencija je javna isprava temeljem koje psiholozi stječu pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci na području Federacije i g) Privatna psihološka praksa (u daljem tekstu: privatna praksa) je obavljanje psihološke djelatnosti kao samostalne profesionalne djelatnosti. <p>(2) Riječ psiholog i njezine izvedenice u pravnom prometu mogu se upotrebljavati samo sukladno odredbama ovog zakona</p>	
--------------------	---	--

Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Društvo psihologa Federacije BiH smatra da osoba koja je završila studij od 180 ECTS nije psiholog. To su prvostupnici koji imaju osnovna znanja iz psihologije. Prema europskim i regionalnim kriterijima psiholog je osoba koja je ili završila osnovni studij psihologije u trajanju od 300 ECTS ili predbolonjski studij psihologije.</p> <p>Prijedlog:</p> <p>a) Psiholog je osoba koja je završila osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i stekla stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno</p>	<p>Predlagач je uvažio dati prijedlog te je člankom 3. (Definicija pojmlja) u stavku (1) utvrdio sljedeće: "a) Psiholog je osoba koja je završila osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i stekla stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno osoba koja je završila studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stupanj stručne spreme) i stekla stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i osoba koja ima priznatu inozemnu stručnu kvalifikaciju psihologa, sukladno ovomu zakonu i posebnim propisima; b) Prvostupnik psihologije je</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>osoba koja je završila studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (240 ECTS-a) i stekla stručno zvanje diplomirani psiholog ili profesor psihologije, kao i osoba koja ima priznatu inozemnu stručnu kvalifikaciju psihologa, sukladno ovom zakonu i posebnim propisima;</p> <p>b) Osobe koje su završile prvi stupanj edukacije za psihologa (do 240 ECTS) imaju pravo na obavljanje poslova definiranim dodatkom diplomi i nemaju pravo na stjecanje licencije ovlaštenog psihologa za samostalno obavljanje poslova u struci na području Federacije.</p>	<p>osoba koja je završila osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri ili četiri godine (180 ili 240 ECTS-a) i stekla stručno zvanje prvostupnika psihologije u Bosni i Hercegovini, te ima pravo obavljati poslove definirane dodatkom izdatoj diplomi".</p>
Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru	<p>Komentar: Točka a) iz stavka (1) ne definira konkretno model studiranja (3+2 odnosno 4+1).</p> <p>Prijedlog: Predlaže se da se u spomenutom stavku precizno naznače oba modela studiranja jer su oba u skladu s Bolonjskom deklaracijom studiranja, te da sadrže adekvatan broj ECTS bodova.</p>	<p>Predlačač je predloženo preciziranje oba modela studiranja ocjenio suvišnim imajući u vidu da je ukupan zbroj ECTS bodova ključni kriterij za određivanje statusa psihologa.</p>
JU Centar za socijalni rad Kladanj	<p>Točku a) stavka (1) predmetnog članka dopuniti i osobom koja je završila II. ciklus studija i stekla zvanje magistra psihologije, te osobom koja je završila studij psihologije i pedagogije u trajanju od četiri godine (VII. stupanj stručne spreme) i stekla stručno zvanje diplomirani psiholog-pedagog (240 ECTS-a).</p> <p>Obrazloženje: Potrebno je uvrštavanje dipl. psihologa-pedagoga iz razloga što je na Filozofskom fakultetu u Tuzli - Odsjek psihologije i pedagogije došlo do sastavljanja ova dva zvanja, te su studenti stekli zvanje dip. psiholog-pedagog. U protivnom bi došlo do diskriminacije studenata koji su završili navedeni studij.</p>	<p>Imajući u vidu da profesija psihologa-pedagoga ne odgovara standardima psihološke djelatnosti, predlačač je ovaj prijedlog ocjenio neprihvatljivim.</p>
Ana Grganović, magistar psihologije	<p>Komentar: U kontekstu odredbe iz točke a) stavka (1) predmetnog članka, navedena psihologinja smatra da osnovni studij psihologije (180 ECTS) ne pruža dovoljno znanja ni kompetencija koje su potrebne za zvanje psihologa. Preddiplomski studij donosi samo osnovna znanja iz oblasti psihologije, dok diplomski studij pruža znanja iz primijenjene psihologije, planiranje i provođenje istraživanja te praktični rad čime se osobe osposobljavaju za samostalnu profesionalnu djelatnost.</p> <p>Prijedlog: Psiholog je osoba koja je završila preddiplomski i diplomski studij psihologije u Bosni i Hercegovini ili ima priznatu inozemnu stručnu kvalifikaciju za obavljanje regulirane profesije psihologa, sukladno ovomu zakonu i propisima.</p>	<p>Predlačač je uvažio dati prijedlog te je člankom 3. (Definicija pojmove) u stavku (1) utvrdio sljedeće: "a) Psiholog je osoba koja je završila osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i stekla stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno osoba koja je završila studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stupanj stručne spreme) i stekla stručno zvanje diplomiranoj psihologu, kao i osoba koja ima priznatu inozemnu stručnu kvalifikaciju psihologa, sukladno ovomu zakonu i posebnim propisima; b) Prvostupnik psihologije je osoba koja je završila osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri ili četiri godine (180 ili 240 ECTS-a) i stekla stručno zvanje prvostupnika psihologije u Bosni i Hercegovini, te ima pravo obavljati poslove definirane dodatkom izdatoj diplomi".</p>
Referentna odredba	Članak 8. (Područja obavljanja psihološke djelatnosti)	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

Organizacija/institucija koja daje komentar	Psihološka se djelatnost općenito obavlja u svim društvenim područjima i oblastima koje se bave unapređenjem i tretmanom zdravila i kakvoće života pojedinaca i skupina u zdravstvenim ustanovama, odgojem i obrazovanjem, pitanjima pravne i sigurnosne zaštite, razvojem i unapređenjem radnih procesa u organizacijama i institucijama, kao i razvojem društva u cijelini	
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Prijedlog: Psihološka se djelatnost općenito obavlja u svim društvenim područjima i oblastima koje se bave unapređenjem zdravila i kakvoće života pojedinaca i skupina u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, odgojem i obrazovanjem, pitanjima pravne i sigurnosne zaštite, razvojem i unapređenjem radnih procesa u organizacijama i institucijama, kao i razvojem društva u cijelini</p>	<p>Stav predlagača</p> <p>Predlagač je uvažio dati prijedlog te je članak 8. (Područja obavljanja psihološke djelatnosti) dopunio na sljedeći način:</p> <p>"Psihološka se djelatnost općenito obavlja u svim društvenim područjima i oblastima koje se bave unapređenjem i tretmanom zdravila i kakvoće života pojedinaca i skupina u zdravstvenim i socijalnim ustanovama, odgojem i obrazovanjem, pitanjima pravne i sigurnosne zaštite, razvojem i unapređenjem radnih procesa u organizacijama i institucijama, kao i razvojem društva u cijelini".</p>
Referentna organizacija	<p>Članak 10. (Opći uvjeti za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti)</p> <p>(1) Opći uvjeti za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) državljanstvo Bosne i Hercegovine; b) poslovna i zdravstvena sposobnost; c) završen osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i stečeno stručno zvanje magistra psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno završen studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stupanj stručne spreme) i stečeno stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i priznata inozemna stručna kvalifikacija, sukladno ovomu zakonu i posebnim propisima, na temelju koje se može samostalno obavljati psihološka djelatnost; d) položen psihološki stručni ispit ili više od pet godina radnog staža u struci; e) odobrenje za samostalan rad; f) članstvo u Komori psihologa u Federaciji BiH (u daljem tekstu: Komora), odnosno upis u registar Komore. <p>(2) Postupak dokazivanja ispunjenosti uvjeta iz stavka (1) ovoga članka utvrđuje Komora općim aktom uz prethodno pribavljenu suglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo)</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	<p>Komentar: Točka c) iz stavka (1) ne definira konkretno model studiranja (3+2 odnosno 4+1).</p> <p>Prijedlog: Predlaže se da se u spomenutom stavku precizno naznače oba modela studiranja jer su oba u skladu s Bolonjskom deklaracijom studiranja, te da sadrže adekvatan broj ECTS bodova.</p>	<p>Stav predlagača</p> <p>Predlagač je predloženo preciziranje oba modela studiranja ocjenio suvišnim imajući u vidu da je ukupan zbroj ECTS bodova ključni kriterij za određivanje statusa psihologa.</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

Referentna odredba	<p style="text-align: center;">Članak 11. (Uvjeti za strane državljanje)</p> <p>(1) Iznimno od odredbe točke a) članka 10. strani državljanji mogu samostalno obavljati psihološku djelatnost u Federaciji sukladno propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranaca u Federaciji i propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, kao i sukladno odredbama ovoga zakona.</p> <p>(2) Strani državljanji moraju dokazati poznavanje jednog od službenih jezika koji se koristi na teritoriju Federacije, najmanje na razini koja je potrebna za neometanu i nužnu komunikaciju s korisnikom psiholoških usluga.</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona	<p>Prijedlog: Brisati članak 11. jer Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona smatra da nije opravданo da strani državljanji samostalno obavljaju psihološku djelatnost u Federaciji BiH i prema tome korigirati članak 10. stavak (1) točka c) i eventualno kroz druge odredbe Zakona.</p>	
Referentna odredba	<p style="text-align: center;">Članak 14. (Zapreke za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti)</p> <p>(1) Licencirani psiholog ne smije samostalno obavljati psihološku djelatnost u slučaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) lišenja poslovne sposobnosti koje počinje od dana pravomoćnosti odluke o lišenju poslovne sposobnosti; b) izricanja prekršajne pravne sankcije za nasilje u obitelji i to od dana pravomoćnosti odluke suda; c) osude na bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od šest mjeseci i to od dana pravomoćnosti odluke suda; d) zabrane obavljanja psihološke djelatnosti i to od dana pravomoćnosti odluke o zabrani obavljanja psihološke djelatnosti i e) prestanka prava na obavljanje psihološke djelatnosti i to od dana pravomoćnosti odluke o prestanku prava na obavljanje psihološke djelatnosti. <p>(2) U ostalim slučajevima licencirani psiholog ne smije samostalno obavljati psihološku djelatnost od dana izvršnosti rješenja Komore o prestanku prava na samostalno obavljanje psihološke djelatnosti</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Komentar: Člankom 222. Kaznenog zakona Federacije BiH nasilje u obitelji je definirano isključivo kao kazneno djelo za koje se izriče krivična sankcija, te je ovo kazneno djelo, zbog njegove prirode i posljedica na psihofizičko zdravlje žrtava, potrebno uvrstiti u zapreke za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti. Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji Federacije BiH propisane su zaštitne mjere koje se izriču počinitelju nasilja u obitelji, u svrhu zaštite žrtve nasilja, koje je potrebno uzeti u obzir prilikom utvrđivanja zapreka za obavljanje psihološke djelatnosti.</p> <p>Prijedlog: U članku 14. stavak (1) izmjeniti točku b) tako da glasi: "osude za kazneno djelo nasilje u obitelji i/ili izrečene zaštitne mjere za kazneno djelo nasilje u obitelji i to od dana pravomoćnosti odluke suda".</p>	<p>Predлагаč je u cijelosti prihvatio dati prijedlog te je u članku 14. (Zapreke za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti) stavak (1) izmjenio točku b) tako da glasi: "osude za kazneno djelo nasilje u obitelji i/ili izrečene zaštitne mjere za kazneno djelo nasilje u obitelji i to od dana pravomoćnosti odluke suda".</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>Komentar: Zbog težine i dugotrajnih posljedica na psihofizičko zdravlje žrtava prouzrokovanih kaznenim djelima protiv spolne slobode i morala izvršenje takvih kaznenih djela je nespojivo s psihološkim pozivom i potrebno ih je uvrstiti u zaprke za obavljanje psihološke djelatnosti.</p> <p>Prijedlog: U članku 14. stavak (1) iza točke b) dodati novu točku c) koja glasi: "c) osude za kaznena djela protiv spolne slobode i morala i to od dana pravomoćnosti odluke suda". U odnosu na predloženu novu točku c), ostale točke dobijaju novu numeraciju tako da postojeća točka c) postaje točka d) i tako dalje.</p>	<p>Predlagach je u cijelosti prihvatio dati prijedlog te je u članku 14. (Zapreke za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti) stavak (1) dodaо točku c) koja glasi: "osude za kaznena djela protiv spolne slobode i morala i to od dana pravomoćnosti odluke suda".</p>
Referentna upredba	<p style="text-align: center;">Članak 15. (Nedostojnost za obavljanje psihološke djelatnosti)</p> <p>(1) Psiholog koji je pravosnažnom sudskom presudom proglašen krivim za počinjenje kaznenih djela protiv zdravlja ljudi, krivičnih djela podmićivanja i krivičnih djela protiv službene i druge odgovornosti utvrđenim kaznenim propisima Federacije može se, s obzirom na važnost i prirodu ugroženog dobra ili druge posljedice, te s obzirom na okolnosti pod kojima je radnja izvršena, odnosno propuštena, smatrati nedostojnom za obavljanje psihološke djelatnosti, o čemu odluku donosi Komora.</p> <p>(2) Psihologu iz stavka (1) ovoga članka može biti uskraćeno izdavanje licencije, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licencija.</p> <p>(3) Ukoliko je psiholog pravosnažnom sudskom presudom nadležnih sudova u Bosni i Hercegovini, odnosno inozemstvu, proglašen krivim za kaznena djela slična kaznenim djelima iz stavka (1) ovoga članka, može mu biti uskraćeno izdavanje licencije, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licencija od strane Komore.</p> <p>(4) Nedostojnost za obavljanje psihološke djelatnosti iz st. (1) i (3) ovoga članka, kao i drugi slučajevi koji psihologa čine nedostojnom za obavljanje psihološke djelatnosti, te način i postupak izricanja ove mјere bliže se utvrđuju statutom Komore.</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlagacha
Referentna odredba	<p>Prijedlog: U stavku (2) članka 15. precizirati kada se može privremeno, a kada trajno oduzeti licencija.</p>	<p>Prijedlog nije prihvacen iz razloga što će postupak uskraćivanja, odnosno privremenog ili trajnog oduzimanja licencije biti detaljnije razrađen općim aktom komore psihologa na koji suglasnost daje Ministerstvo, te u tom kontekstu ne postoji potreba opterećivanja teksta Zakona dodatnim odredbama.</p>
Referentna odredba	<p style="text-align: center;">Članak 18. (Dopunski rad)</p> <p>(1) Sukladno propisima o radu, licencirani psiholog koji, po ugovoru na neodređeno vrijeme, obavlja psihološku djelatnost kao nesamostalnu djelatnost kod druge pravne osobe, može obavljati i dopunski rad uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Komore i uz pisano suglasnost pravne osobe kod koje se nalazi u radnom odnosu s punim radnim vremenom.</p> <p>(2) Dopunski rad iz stavka (1) ovoga članka u trajanju ne dužem od jedne trećine punog radnog vremena licencirani psiholog može obavljati:</p> <p>a) kod pravne osobe u kojoj je uposlen na neodređeno vrijeme;</p>	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>b) kod druge pravne osobe u svim oblicima vlasništva i c) kod drugog licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu.</p> <p>(3) Sukladno svojim nadležnostima utvrđenim propisima o radu, obavljanje dopunskog rada iz stavka (1) ovoga članka odobrava rukovoditelj pravne osobe u kojoj je licencirani psiholog uposlen na neodređeno vrijeme.</p> <p>(4) Obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u stavku (2) točka a) ovoga članka odobrava se samo pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ako pravna osoba u kojoj je licencirani psiholog uposlen na neodređeno vrijeme ne raspolaže psihodiagnastičkim sredstvima potrebnim za pružanje dodatnih psiholoških usluga koje nisu obuhvaćene osnovnom djelatnošću te pravne osobe; b) ako pravna osoba u kojoj je licencirani psiholog uposlen na neodređeno vrijeme ima potrebu za pružanjem posebnih psiholoških usluga koje nisu obuhvaćene osnovnom djelatnošću te pravne osobe, a licencirani je psiholog specijaliziran za njihovo pružanje; c) ako pravna osoba u kojoj je licencirani psiholog uposlen na neodređeno vrijeme, zbog povećanih zahtjeva za psihološkim uslugama, nije u mogućnosti iste pružiti u okviru redovitog radnog vremena. <p>(5) U bilo kojem od slučajeva iz stavka (4) ovoga članka dopunski rad ne smije utjecati na kakvoču psiholoških usluga koje se pružaju u okviru redovite djelatnosti niti remetiti redovite radne procese i organizaciju rada pravne osobe u kojoj je licencirani psiholog uposlen na neodređeno vrijeme</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlagачa
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: Prema mišljenju Društva psihologa, psiholozi mogu biti angažirani putem više vrsta ugovora o radu, ne samo putem ugovora s punim radnim vremenom. Stoga predlaže da se briše neodređeno i s punim radnim vremenom i umjesto toga da se doda po ugovoru o radu. Dalje, tržište rada podrazumijeva mobilnost i efikasnost u provođenju mjeru. Ukoliko se rad uvjetuje pribavljanjem mišljenja Komore kao i pisane suglasnosti pravne osobe doći će do usporene ili neefikasne mobilnosti u radu. Ova stavka ima smisla samo ako psiholog želi raditi dopunski rad koji obavlja u matičnoj organizaciji pa bi time pravio konkurenциju toj organizaciji a što nije dopušteno bez odobrenja iste. Poslovi koji ne ulaze u oblast konkurenkcije matičnoj ustanovi ne smiju se uvjetovati nikakvim administrativnim teškoćama. Komora je stručna organizacija koja se bavi licenciranjem psihologa, praćenjem kvalitete rada i ne treba da se bavi radnim angažmanom psihologa niti da utječe na tržište rada psihologa. Nije potrebna nikakva suglasnost Komore za bilo kakav rad psihologa. Kada Komora da licenciju za obavljanje posla psihologa time je već dala suglasnost na rad psihologa. Zakonsko praćenje u ovom smislu ostvaruje porezna uprava kroz kontrolu plaćanja poreza, kao i nadležne inspekcije.</p> <p>Prijedlog: (1) Sukladno propisima o radu, ovlašteni psiholog koji, po ugovoru o radu, obavlja psihološku djelatnost kao nesamostalnu djelatnost kod druge pravne osobe, može obavljati i dopunski rad uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Komore i uz pisano suglasnost pravne osobe kod koje se nalazi u radnom odnosu s punim radnim vremenom. Za poslove koji nisu konkurenca pravnoj osobi nije potrebna pismena saglasnost, a takav dopunski rad ne smije utjecati na kakvoču osnovnog posla.</p>	<p>Imajući u vidu da predmetne odredbe o dopunskom radu nisu bile u skladu s odredbama postojećeg Zakona o radu, Predlagač se opredijelio za njihovo brisanje tako da nije bilo potrebe za dodatnim očitovanjem glede konkretnog prijedloga Društva psihologa Federacije BiH.</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>Komentar: Zakonom koji uređuje dopunski rad definirano je da dopunska djelatnost može trajati maksimalno 20 sati sedmično uz plaćanje poreza. Stoga se ograničavanje dopunskog rada u ovom kontekstu i ovom stavku na jednu trećinu punog radnog vremena čini diskriminacijskim (nprimjer, psiholog u zdravstvenom sektoru bi po ovom članku mogao raditi dopunski 12,5 sati sedmično, a Zakon dopušta 20 sati).</p> <p>Prijedlog: (2) Dopunski rad iz stavka (1) ovoga članka u trajanju ne dužem od 20 sati sedmično ovlašteni psiholog može obavljati:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kod pravne osobe u kojoj je zaposlen po ugovoru o radu b) kod druge pravne osobe u svim oblicima vlasništva i c) kod drugog ovlaštenog psihologa koji obavlja privatnu praksu. d) samostalno ili udruženo s drugim psihologom kao privatnu psihološku praksu. 	<p>Imajući u vidu da predmetne odredbe o dopunskom radu nisu bile u skladu s odredbama postojećeg Zakona o radu, Predlagač se opredijelio za njihovo brisanje tako da nije bilo potrebe za dodatnim očitovanjem glede konkretnog prijedloga Društva psihologa Federacije BiH.</p>
	<p>Komentar: Već je obrazloženo da pravna osoba ima pravo kontrole radnika u poslovima koji su direktna konkurenca pravnoj osobi. U svim drugim slučajevima daje se moć pravnoj osobi da upravlja radom psihologa izvan njegovog radnog vremena što nije dopustivo u okvirima međunarodnih etičkih standarda, mobilnosti rada i prava na rad psihologa.</p> <p>Prijedlog: (3) Sukladno svojim nadležnostima utvrđenim propisima o radu, obavljanje dopunskog rada koji predstavlja konkureniju pravnoj osobi iz stavka (1) ovoga članka odobrava rukovoditelj pravne osobe u kojoj je ovlašteni psiholog zaposlen po ugovoru o radu.</p>	<p>Imajući u vidu da predmetne odredbe o dopunskom radu nisu bile u skladu s odredbama postojećeg Zakona o radu, Predlagač se opredijelio za njihovo brisanje tako da nije bilo potrebe za dodatnim očitovanjem glede konkretnog prijedloga Društva psihologa Federacije BiH.</p>
	<p>Prijedlog: Predlaže se brisanje stavka (4) jer je isti definiran kroz prethodna tri stavka ovog članka.</p>	<p>Imajući u vidu da predmetne odredbe o dopunskom radu nisu bile u skladu s odredbama postojećeg Zakona o radu, Predlagač se opredijelio za njihovo brisanje tako da nije bilo potrebe za dodatnim očitovanjem glede konkretnog prijedloga Društva psihologa Federacije BiH.</p>
	<p>Komentar: Stavak (5) postaje stavak (4) ovoga članka ukoliko se usvoji prijedlog njegovog brisanja i u njemu se dalje mijenja ugovorom o radu.</p> <p>Prijedlog: (4) U bilo kojem od slučajeva dopunski rad ne smije utjecati na kakvoču psiholoških usluga koje se pružaju u okviru redovite djelatnosti niti remetiti redovite radne procese i organizaciju rada pravne osobe u kojoj je ovlašteni psiholog zaposlen na ugovorom o radu.</p>	<p>Imajući u vidu da predmetne odredbe o dopunskom radu nisu bile u skladu s odredbama postojećeg Zakona o radu, Predlagač se opredijelio za njihovo brisanje tako da nije bilo potrebe za dodatnim očitovanjem glede konkretnog prijedloga Društva psihologa Federacije BiH.</p>
Ana Grganović, magistar psihologije	<p>Komentar: U kontekstu odredbe iz predmetnog članka, navedena psihologinja smatra da za dopunski rad nije potrebna pisana suglasnost pravne osobe kod koje se osoba nalazi u punom radnom vremenu, ukoliko ta osoba obavlja dopunski rad kod druge pravne osobe ili drugog licenciranog psihologa. Ograničavajuće je da pravna osoba kod koje osoba radi utječe na njen profesionalni rad poslike posla koji može uključivati dopunski rad u drugoj ustanovi</p>	<p>Imajući u vidu da predmetne odredbe o dopunskom radu nisu bile u skladu s odredbama postojećeg Zakona o radu, Predlagač se opredijelio za njihovo brisanje tako da nije bilo potrebe za dodatnim očitovanjem glede konkretnog prijedloga davaljela komentara.</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

<p>Referentna odredba</p> <p>Organizaciona/institucionalna jedinica koja daje komentar</p>	<p>gdje će davati druge usluge koje nisu obuhvaćene osnovnom djelatnošću prvočitne pravne osobe.</p> <p>Prijedlog: Licencirani psiholog koji, po ugovoru na neodređeno vrijeme, obavlja psihološku djelatnost kao nesamostalnu djelatnost kod druge pravne osobe, može obavljati i dopunski rad: a) kod druge pravne osobe u svim oblicima vlasništva, b) kod drugog licenciranog psihologa koji obavlja privatnu praksu uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Komore. Ukoliko dopunski rad obavlja kod pravne osobe u kojoj je uposlen na neodređeno vrijeme, potrebna je, uz pozitivno mišljenje Komore, i suglasnost pravne osobe kod koje je psiholog uposlen.</p>	
	<p>Članak 19. (Ugovor za obavljanje dopunskog rada)</p> <p>(1) Licencirani psiholog dopunski rad obavlja na temelju ugovora o obavljanju dopunskog rada koji se zaključuje u pisanim obliku i sadrži: vrstu, način, vrijeme trajanja dopunskog rada, visinu i način utvrđivanja naknade za rad, obveznika uplate utvrđene naknade za obavljeni rad sukladno zakonu i općim aktima.</p> <p>(2) Licencirani psiholog iz stavka (1) ovoga članka može zaključiti samo jedan ugovor o dopunskom radu s drugim poslodavcem.</p> <p>(3) Licencirani psiholozi koji su zaključili ugovor o dopunskom radu iz stavka (1) ovoga članka dužni su o tome izvijestiti Komoru, kao i o svim promjenama koje nastanu pri provedbi ovih ugovora, uključujući i njihov prestanak</p>	
	<p>Komentar ili prijedlog</p>	<p>Stav predlača</p>
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: Zakon ograničava dopunski rad u okviru ukupnog vremena rada i odnosi se na maksimalno 20 sati sedmično. Ako po ovoj točci psiholog potpiše ugovor na 1 sat zašto ne bi mogao potpisati više takvih ugovora? Nije jasno šta bi se postiglo ovim ograničenjem kada je tržiste rada slobodno i pospiešuje više rada. Više rada više poreza državi. U tom pravcu je ova odredba neusklađena sa zakonima i diskriminacijska je.</p> <p>Prijedlog: (2) Ovlašteni psiholog iz stavka (1) ovoga članka može zaključiti više ugovora o dopunskom radu s drugim poslodavcima, a da ukupan angažman ne prelazi 20 sati sedmično dopunskog rada.</p>	<p>Predlač je djelomično uvažio dati prijedlog te je stavak (2) članka 19. (Ugovor za obavljanje dopunskog rada) formulirao na sljedeći način: "Licencirani psiholog iz stavka (1) ovoga članka može zaključiti više ugovora o dopunskom radu s drugim poslodavcima s tim da ukupan fond radnih sati po tim ugovorima ne može biti veći od jedne trećine punog radnog vremena".</p>
Referentna odredba	<p>Članak 20. (Obavljanje registrirane dopunske psihološke djelatnosti)</p> <p>(1) Sukladno propisima o obrtu i srodnim djelatnostima, licencirani psiholog koji obavlja psihološku djelatnost kao nesamostalnu djelatnost kod pravne osobe s kojom je u radnom odnosu, odnosno kao samostalnu djelatnost u pojedinačnoj ili zajedničkoj privatnoj praksi ima pravo na obavljanje registrirane dopunske psihološke djelatnosti (u daljnjem tekstu: dopunska djelatnost).</p>	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>(2) Pravo iz stavka (1) ovoga članka odnosi se na ona područja psihologije za koja se, sukladno odredbama ovoga zakona i drugih relevanih propisa, licencirani psiholog educirao i koja nisu konkurenčija pravnoj osobi s kojom je licencirani psiholog u radnom odnosu, odnosno koja nisu obuhvaćena samostalnom djelatnošću u pojedinačnoj ili zajedničkoj privatnoj praksi.</p> <p>(3) Dopunska djelatnost iz stavka (1) ovoga članka obavlja se u trajanju ne dužem od jedne trećine punog radnog vremena</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: Već je objašnjeno kako spomenuti Zakon ograničava rad na maksimalno 20 sati sedmično.</p> <p>Prijedlog: (3) Dopunska djelatnost iz stavka (1) ovoga članka obavlja se u trajanju ne dužem od 20 sati sedmično.</p>	<p>Predlagajući je uvažio dati prijedlog te je stavak (3) članak 20. (Obavljanje registrirane dopunske psihološke djelatnosti) formulirao na sljedeći način: "Dopunska djelatnost iz stavka (1) ovoga članka obavlja se u trajanju ne dužem od 20 sati tjedno".</p>
Referentna odredba	<p style="text-align: center;">Članak 21. (Ispunjenošć uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti)</p> <p>(1) Zahtjev za obavljanje dopunske djelatnosti licencirani psiholog podnosi kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) s prethodno pribavljenim pozitivnim mišljenjem Komore.</p> <p>(2) Ispunjavanje uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti utvrđuje povjerenstvo koje imenuje kantonalno ministarstvo.</p> <p>(3) Rješenje o ispunjavanju uvjeta na temelju nalaza povjerenstva iz stavka (2) ovoga članka, koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojega se može pokrenuti upravni spor, donosi kantonalno ministarstvo.</p> <p>(4) Licencirani psiholog ne može registrirati dopunska djelatnost dok kantonalni ministar nadležan za rad (u daljem tekstu: kantonalni ministar) rješenjem ne utvrdi da su ispunjeni uvjeti za njezino obavljanje.</p> <p>(5) Uvjete prostora i opreme, način oglašavanja i isticanja naziva, sastav i način rada povjerenstva iz stavka (2) ovoga članka, kao i visinu naknade za troškove obrade zahtjeva za obavljanje dopunske djelatnosti propisuje federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar) u suradnji s Komorom.</p> <p>(6) Naknada iz stavka (5) ovoga članka uplaćuje se u proračun kantona.</p> <p>(7) Licencirani psiholozi koji obavljaju dopunska djelatnost dužni su o početku i prestanku obavljanja dopunske djelatnosti, kao i o drugim bitnim činjenicama redovito izvještavati Komoru.</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona	<p>Komentar: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona smatra da je nadležnost Ministarstva zdravstva da utvrđuje ispunjenost uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti licenciranog psihologa, obzirom da je u nadležnosti Ministarstva zdravstva da koordinira i prati stručni rad zdravstvenih ustanova, privatnih praksi i drugih oblika obavljanja zdravstvene djelatnosti. Naglašava se da naprijed navedeno nije moguće provesti u okviru ovog kantonalnog ministarstva obzirom da nema stručni kadar za rješavanje pitanja</p>	<p>Prijedlog nije prihvacen iz razloga što oblast psihologije ne ulazi u sastav zdravstvenih i medicinskih, već humanističko-društvenih studija, te se samim tim ne može vezivati isključivo za zdravstvenu djelatnost. Imajući u vidu opći karakter psihološke djelatnosti, odnosno činjenicu njezine neophodne prisutnosti u svim sustavima (socijalnom, zdravstvenom,</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>koja se tiču diplomiranih psihologa (npr. centar za mentalno zdravje je u nadležnosti Ministarstva zdravstva u okviru kojeg je zaposlen stručni kada za rješavanje ovih pitanja).</p> <p>Prijedlog: Kroz cijeli tekst članka 21. nječi "kantonalno ministarstvo nadležno za rad" zamjeniti "kantonalno ministarstvo nadležno za zdravstvenu zaštitu" i slijedom naprijed navedenog sve odredbe koje govore o nadležnostima kantonalnog ministarstva nadležnog za rad zamjeniti ministarstvom zdravstva.</p>	<p>obrazovnom) ocijenjeno je da je oblast rada najprikladnija za praćenje primjene odredbi Zakona o psihološkoj djelatnosti.</p>
Referentna odredba	<p style="text-align: center;">Članak 26. (Uvjeti za obavljanje privatne prakse)</p> <p>(1) Privatnu praksu može samostalno obavljati licencirani psiholog pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) da je državljanin Bosne i Hercegovine s prebivalištem na području Federacije; b) da ima obrazovanje propisano ovim zakonom; c) da ima položen stručni ispit ili više od pet godina radnog staža u struci; d) da ima odobrenje za obavljanje privatne prakse pribavljeno od strane kantonalnog ministarstva; e) da ima pozitivno mišljenje Komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse Komore; f) da je radno sposoban; g) da je potpuno poslovno sposoban; h) da nije u radnom odnosu s punim radnim vremenom ili da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost; i) da mu pravomočnom sudskom presudom ili odlukom drugog nadležnog tijela nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja psihološke djelatnosti, odnosno zaštitna mjera udaljenja dok te mјere traju; j) da raspolaže odgovarajućim prostorom i opremom. <p>(2) Licencirani psiholozi mogu imati samo jednu privatnu praksu u svojoj struci.</p> <p>(3) Licencirani psiholozi su dužni osobno obavljati privatnu praksu</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlagачa
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: Kako bi se povećala transparentnost i objektivnost, te izbjegla subjektivnost odlučujućih strana u Komori predlaže se da se pozitivno mišljenje Komore o opravdanosti definira posebnim Pravilnikom.</p> <p>Prijedlog: (1) a) da ima pozitivno mišljenje Komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse u skladu sa propisanim pravilnikom Komore.</p> <p>Prijedlog: Brisati točku h) jer ona isključuje ono što je definirano člankom 18.</p> <p>Komentar: Traži se pojašnjenje šta bi stavak (3) mogao značiti u praksi.</p>	<p>Predlagач je uvažio dati prijedlog te je točku e) stavka (1) članka 26. (Uvjeti za obavljanje privatne prakse) formulirao na sljedeći način: "da ima pozitivno mišljenje Komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse sukladno općem aktu koji donosi Komora uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva".</p> <p>Predlagач nije uvažio dati prijedlog s obzirom da je člankom 18. uređeno pitanje dopunskog rada, a ne privatne prakse.</p> <p>U pogledu zahtjeva za pojašnjenje stavka (3) članka 26. predlagач ističe da se predmetnom odredbom želi naglasiti obveza nositelja privatne prakse da istu obavlja osobno kako bi se izbjegla mogućnost zloupotreba i paralelnih obavljanja više poslova.</p>

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

Ana Grganović, magistar psihologije	<p>Komentar: U kontekstu odredbe iz predmetnog članka, navedena psihologinja smatra da puno radno vrijeme nije prepreka za obavljanje privatne prakse. Pružanje usluga korisnicima i u privatnoj praksi omogućuje osobi rast i razvoj na privatnoj i poslovnoj razini. Time se stjeće naknada za profesionalno i stručno usavršavanje, čime se cijene stručnost i kompetencije.</p> <p>Prijedlog: Privatnu praksu može samostalno obavljati licencirani psiholog pod sljedećim uvjetima: h) da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost.</p>	<p>Ukoliko se obavljanje privatne prakse promatra kao osnovna djelatnost s punim radnim vremenom, kako je ona i koncipirana ovim propisom, tada angažman po ugovoru o radu s punim radnim vremenom kod drugog poslodavca jest zapreka za obavljanje privatne prakse. Naiše, gledano s aspekta pružanja kvalitetnih psiholoških usluga postoji opravdana zabrinutost da bi pretjerani angažman psihologa itekako mogao utjecati na kvalitetu usluga koje pruža što nipošto nije u interesu njihovih krajnjih.</p>
Referentna odredba	Članak 43. (Pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva)	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlagачa
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Prijedlog: Licencirani psiholog ima pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva koje mu je dužan osigurati poslodavac kod kojega je uposlen kako bi mogao obavljati psihološku djelatnost prema propisanim standardima.</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen na način da je člankom 38. utvrđeno slijedeće: "(1) Licencirani psiholog ima pravo na adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva koje mu je dužan osigurati poslodavac kod kojega je uposlen kako bi mogao obavljati poslove u struci prema standardima utvrđenim ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega. (2) Javnoj ustanovi socijalne ili zdravstvene zaštite koja upošljava licenciranog psihologa i čija djelatnost nije smještanje i zbrinjavanje korisnika adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva dužan je osigurati njezin osnivač".</p>
JU Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac	<p>Prijedlog: U članku 43. iza stavka 1. dodati stavak 2. koji glasi: "Sredstva za adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva za psihologe zaposlene u centrima za socijalni rad, centrima za mentalno zdravlje koji djeluju pri domovima zdravlja... se osiguravaju iz proračuna Federacije i kantona."</p>	<p>Predlagач je uzeo u obzir predmetni prijedlog, te je stavkom (2) članka 38. Zakona predviđao da je javnoj ustanovi socijalne ili zdravstvene zaštite koja upošljava licenciranog psihologa i čija djelatnost nije smještanje i zbrinjavanje korisnika adekvatan prostor i psihodijagnostička sredstva dužan osigurati njezin osnivač.</p>
Referentna odredba	Članak 46. (Osnivanje Komore)	
	<p>(1) Komoru osnivaju psiholozi u Federaciji putem osnivačke skupštine koja broji minimalno 100 članova pri čemu se vodi računa o njihovoj ravnomjernoj kantonalnoj zastupljenosti koja se utvrđuje kao procenzualni omjer ukupnog broja stanovnika u pojedinom kantonu u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije prema zvaničnim podacima Federalnog zavoda za statistiku za posljednju kalendarsku godinu.</p> <p>(2) Prethodnu suglasnost u pogledu reprezentativnosti osnivačke skupštine iz stavka (1) ovoga članka daje Ministarstvo po podnesenom zahtjevu za njezino održavanje.</p> <p>(3) Notarski obrađen zahtjev iz stavka (2) ovoga članka podnosi se na posebnom obrascu koji sačinjava Ministarstvo i sadrži sljedeće podatke:</p>	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<ul style="list-style-type: none"> a) Ime i prezime psihologa; b) Matični broj; c) Adresa prebivališta; d) Broj i datum diplome; e) Naziv образовне институције која је издала диплому; f) Stečeno akademsko zvanje i g) Vlastoručni potpis psihologa. <p>(4) Uz zahtjev iz stavka (2) ovoga članka prilaže se i kopije osobnih iskaznica ili CIPS-ovih prijavnica potpisanih psihologa.</p>	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predлагаča
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: S obzirom na poznavanje dosadašnje organizacije psihologa i broja, a u cilju implementacije Zakona i osnivanja Komore predlaže se da se broj psihologa smanji i da se izbaci dio teksta: koja se utvrđuje kao procentualni omjer ukupnog broja stanovnika u pojedinom kantonu u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije prema zvaničnim podacima Federalnog zavoda za statistiku za posljednju kalendarsku godinu.</p> <p>Prijedlog: (1) Komoru osnivaju psiholazi u Federaciji putem osnivačke skupštine koja broji minimalno 50 članova pri čemu se vodi računa o njihovoj ravnomjernoj kantonalnoj zastupljenosti prema broju stanovnika u pojedinim kantonima u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije prema zvaničnim podacima Federalnog zavoda za statistiku za posljednju kalendarsku godinu</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen na način da je člankom 58. utvrđeno sljedeće: "(1) S ciljem očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup psihologa, kao i zaštite interesa korisnika psiholoških usluga, psiholozi se u Federaciji obvezno udružuju u komoru psihologa kao samostalnu i neovisnu strukovnu udružgu. (2) Komora psihologa ima status pravne osobe i upisuje se u registar nadležnog suda. (3) Komora psihologa se osniva kao jedinstvena strukovna udružga za teritorij Federacije i u svom nazivu ističe naziv Federacije".</p>
Referentna odredba	<p>Članak 51. (Službene evidencije Komore)</p> <p>(1) Sukladno odredbama ovoga zakona, Komora vodi sijedeće registre i evidencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) registar licenciranih psihologa; b) registar psihologa vježbenika; c) upisnik članova Komore; d) registar licenciranih psihologa koji obavljaju volonterski rad; e) registar licenciranih psihologa sa zaključenim ugovorima o obavljanju dopunskog rada; f) registar licenciranih psihologa s registriranim dopunskom djelatnošću; g) registar licenciranih psihologa koji obavljaju privatnu praksu; h) registar licenciranih psihologa koji obavljaju zajedničku privatnu praksu i i) registar licenciranih psihologa sa specijalnostima; j) druge registre i evidencije utvrđene općim aktom Komore. <p>(2) Registri i upisnici iz stavka (1) ovoga članka su službene evidencije.</p> <p>(3) Izvaci iz registara i drugih evidencija koje vodi Komora, te potvrde izdane na temelju podataka iz tih evidencija javne su isprave.</p>	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

<p>(4) Postupak upisa u registre i upisnike iz stavka (1) ovoga članka provodi se na temelju ovoga zakona i odredbi propisanih općim aktom Komore.</p> <p>(5) Sadržaj i način vođenja registara i upisnika iz stavka (1) ovoga članka Komora propisuje općim aktom na koji je dužna pribaviti prethodnu suglasnost Ministarstva.</p>		
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlača
Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Komentar: Predmetni članak je potrebno nadopuniti odredbom utemeljenom na članku 22. Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 – Prečišćeni tekst), koji glasi: "(1) Svi statistički podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju u državnim tijelima na svim razinama, javnim službama i ustanovama, državnim i privatnim poduzećima i ostalim subjektima moraju biti prikazani po spolu. (2) Statistički podaci i informacije, koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju, sukladno stavku (1) ovoga članka, moraju biti sastavni dio statističke evidencije i dostupni javnosti".</p> <p>Prijedlog: U članku 51. dodati novi stavak (6) koji glasi: "Registri, upisnici i evidencije iz stavka (1) ovoga članka i javne isprave iz stavka (3) ovoga članka, sadržavati će, gdje god je primjenjivo, podatke razvrstane po spolu".</p>	<p>Predlača nije razmatrao predmetni prijedlog iz razloga što je navedenu odredbu u cijelosti brisao, te predvio da se posebnim provedbenim aktima utvrđuju sadržaj i način vođenja propisanih registara. Slijedom navedenog, prilikom izrade navedenih provedbenih akata Predlača će voditi računa o tome podaci koje budu sadržavali propisani registri budu razvrstani po spolu sukladno odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 – Prečišćeni tekst).</p>
<p>Članak 53. (Tjela Komore)</p> <p>(1) Tjela Komore su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Skupština Komore; b) Nadzorno vijeće Komore; c) Upravno vijeće Komore; d) predsjedatelj i zamjenik predsjedatelja Komore; e) Etičko vijeće Komore i f) druga tjela utvrđena statutom Komore. <p>(2) Ustrojstvo, nadležnost, sastav, način izbora, prava, način odlučivanja i dužnosti tjela Komore uredjuju se statutom Komore.</p>		
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlača
Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Komentar: Predmetni članak je potrebno nadopuniti odredbom utemeljenom na članku 20. Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 – Prečišćeni tekst), koji glasi: "(1) Državna tijela na svim razinama organizacije vlasti, i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke, pravne osobe s javnim ovlastima, pravne osobe koje su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili općine ili nad čijim radom javno tijelo vrši kontrolu, osigurat će i promovirati ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju. Ova obveza postoji i za sve ovlaštene predlačače prilikom izbora predstavnika i delegacija u međunarodnim organizacijama i tijelima. (2) Ravnopravna</p>	<p>Predlača nije razmatrao predmetni prijedlog iz razloga što je navedenu odredbu u cijelosti brisao, te predvio da se, sukladno članku 59. stavak (2) Zakona, pitanja unutarnjeg ustrojstva i rukovodećih, upravljačkih, nadzornih i stručnih tijela komore psihologa uredjuju statutom komore psihologa. S tim u vezi, predložene bi odredbe trebale biti uključene u statut komore psihologa kojim će se detaljnije urediti pitanje tijela komore psihologa.</p>

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Obrazac za objedinjene prijedloge i komentare

	<p>zastupljenost spolova postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen najmanje u procentu 40% u tijelima iz stavka (1) ovoga članka. (3) Diskriminacijom na temelju spola smatra se situacija kada ne postoji ravnopravna zastupljenost iz stavka (2) ovoga članka. (4) Tijela iz stavka (1) ovoga članka u cilju ostvarivanja ravnopravne zastupljenosti spolova i otklanjanja diskriminacije dužna su donositi posebne mjere propisane člankom 8. ovoga Zakona".</p> <p>Prijedlog: U članku 53. dodati novi stavak (3) koji glasi: "Tijela Komore iz stavka (1) ovoga članka, u pravilu će odražavati ravnopravnu zastupljenost oba spola".</p>	
Referentna odredba	Članak 54. (Skupština Komore) (1) Skupština Komore (u dalnjem tekstu: Skupština) najviše je tijelo odlučivanja i čine je svi članovi Komore. (2) Skupštinu saziva predsjedatelj Komore.	
Organizacija/institucija koja daje komentar	Komentar ili prijedlog	Stav predlagачa
Društvo psihologa Federacije BiH	<p>Komentar: S obzirom na poznavanje dosadašnje organizacije psihologa i broja, a u cilju implementacije Zakona predlaže se brisanje dijela teksta: čine je svi članovi Komore.</p> <p>Prijedlog: (1) Skupština Komore (u dalnjem tekstu: Skupština) najviše je tijelo odlučivanja i njen rad reguliran je statutom Komore.</p>	<p>Predlagач nije razmatrao predmetni prijedlog iz razloga što je navedenu odredbu u cijelosti brisao, te previdio da se, sukladno članku 59. stavak (2) Zakona, pitanja unutarnjeg ustrojstva i rukovodećih, upravljajućih, nadzornih i stručnih tijela komore psihologa uređuju statutom komore psihologa, što uključuje i pitanje sastava skupštine komore psihologa.</p>